

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

αυτοδιευθυνση

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1981

- **Ε.Ο.Κ.
Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΗΣ**
- **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΑΙ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ**
- **ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ:
ΟΙ ΚΡΑΑΚΕΡΣ
ΕΞΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ**

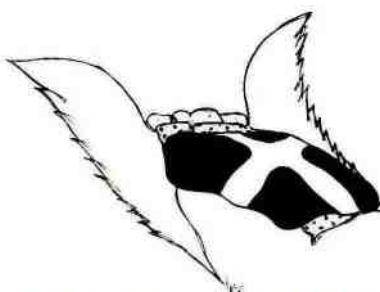
ΓΙΑ ΤΟΝ ◀
ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ
ΤΟ ΧΑΟΣ ◀
ΣΕΡΝΕΤΑΙ
ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ◀

ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ

αδεσμευτό περιοδικό πολιτικής δραστηριοτήτων και κουλτουράς

εκδοσεις μη αμεσης επαναστασης

**εκδιδονται
και
κυκλοφορουν
χωρις
να
υπαρχει
καμια
αναγκη
η
απλο
ιδεολογικο
και
εμπορικο
κινητρο**

KREBATINA

η πεμπτουσια του περιοδικου επιπλου

KREBATINA

για ενα αντιβιβλιοπωλειο στο κεντρο της αθηνας

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 68 & ΔΕΡΒΕΝΙΩΝ

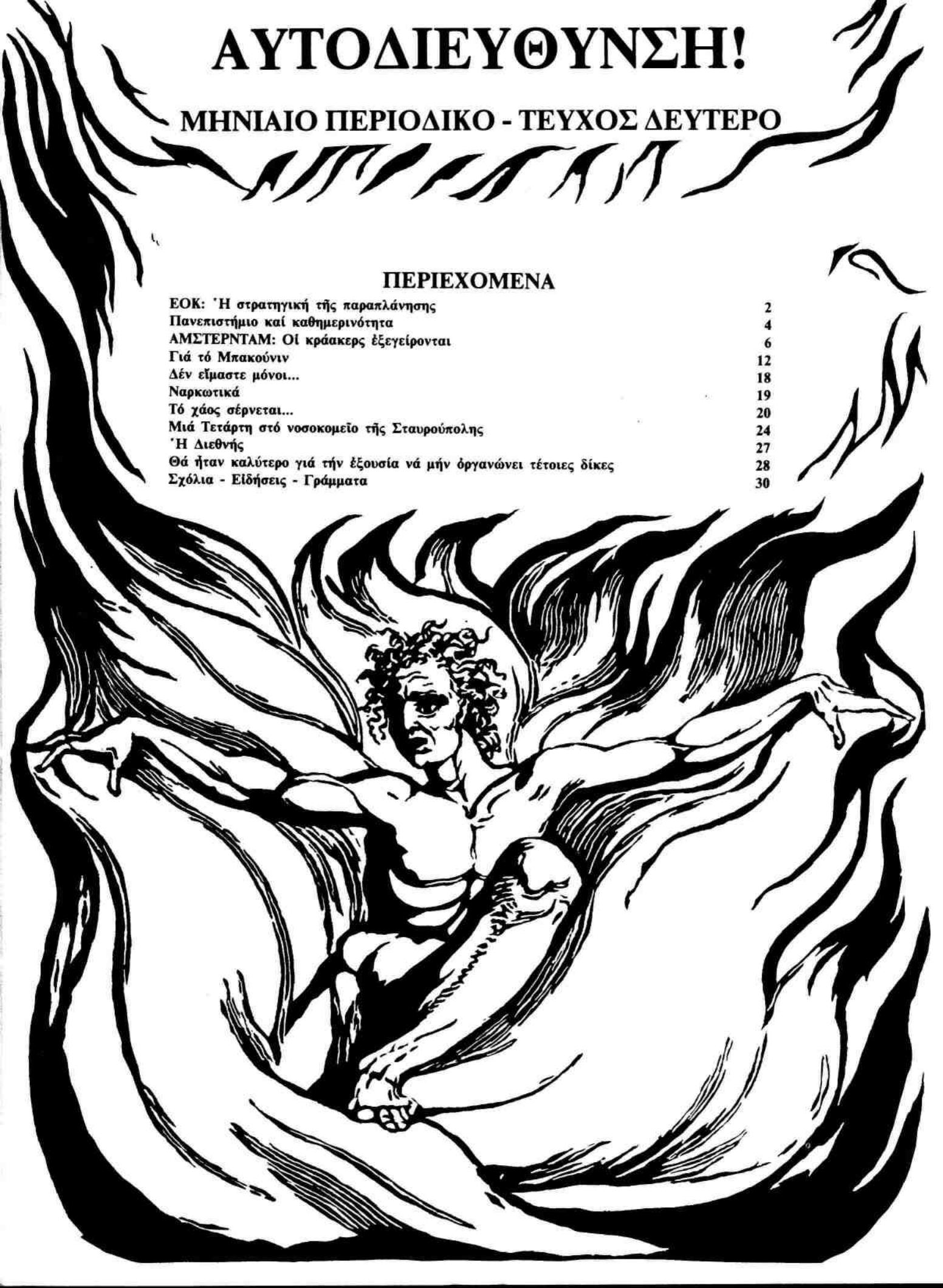
αναγνωστηριο· δανειστικη βιβλιοθηκη συμβαντα

ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ!

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ - ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΟΚ: Ή στρατηγική της παραπλάνησης	2
Πανεπιστήμιο και καθημερινότητα	4
ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ: Οι κράκερς έξεγειρονται	6
Γιά τό Μπακούνιν	12
Δέν είμαστε μόνοι...	18
Ναρκωτικά	19
Τό χάος σέρνεται...	20
Μιά Τετάρτη στό νοσοκομείο της Σταυρούπολης	24
Ή Διεθνής	27
Θά ήταν καλύτερο γιά την έξουσία νά μην δργανώνει τέτοιες δίκες	28
Σχόλια - Ειδήσεις - Γράμματα	30

ΕΟΚ:

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΗΣ

Μετά τήν δξινση και στή χώρα μας τής παγκόσμιας οικονομικής κρίσης (που άποτελει, βέβαια, τοπική έκφραση τής παγκόσμιας κοινωνικής κρίσης), παρατηροῦμε τίς διάφορες μερίδες τοῦ κεφάλαιου νά τσακώνονται θορυβώδικα γύρω από τήν ένταξη τής Έλλάδας στήν ΕΟΚ. Η μεγάλη βιομηχανία είναι σέ γενικές γραμμές ύπερ τής ένταξης, ένω οι μικροεπαγγελματίες και ή μικρότερη βιομηχανία προτιμοῦν άπλα «ειδικές οικονομικές σχέσεις» μαζί της, και δδύρονται γιά τήν έπερχόμενη καταστροφή τους. Τά κόμματα παίρνουν θέση διάλογα μέ τά πολιτικά ή ιδεολογικά τους συμφέροντα, και δημαγωγοῦν σκορπώντας μισές άλληθεις γύρω απ' τό θέμα. Η καθημερινή πλύση έγκεφάλου πού γίνεται στόν κόσμο θάπρεπε από μόνη της νά κινήσει ύποψίες, άλλα δυστυχώς μέχρι στιγμῆς οι δυτεζουσιαστές στή χώρα μας δέν έχουν παρουσιάσει κάποια τεκμηριωμένη διάλυση πού νά τίς δικαιολογεῖ. Πρός τό παρόν δρκούμαστε σέ μερικές νύξεις:

Η ΕΟΚ είναι ό αποδιόπομπαιος τράγος, τό σκιάχτρο πού χρησιμοποιεῖται γιά νά δποπροσανατολίσει τήν άγανάχτηση τῶν ἐργαζόμενων. Αντικειμενικά ή ένταξη τής Έλλάδας σ' αυτή δέν σημαίνει παρά τήν ένταξή της σέ μιάν δμάδα καπιταλιστικῶν χωρῶν πού προσπαθεῖ — μέ μερική μονάχα έπιτυχία — νά σχεδιάσει «δρθολογιστικότερα» τήν οικονομία τής συνολικά, ώστε νά βελτιώσει τή θέση της στό διεθνή διληπλοσπαραγμό τοῦ κεφάλαιου. Στό έξης, δηλαδή, οι άποφάσεις γιά τήν έλληνική οικονομία και πολιτεία δντί νά παίρνονται σέ έθνικό έπίπεδο θά παίρνονται σέ έπίπεδο ΕΟΚ και κατά τά συμφέροντα τής ΕΟΚ — στό βαθμό πού ή έθνική γραφειοκρατία δέν θά δντιστέκεται ένάντια σέ τυχόν μέτρα πού δντιστρατεύονται τά ίδιαίτερά της συμφέροντα, πού δμως είναι σχεδόν δμελητέα σέ σύγκριση μέ τόν δύκο τῶν κοινῶν συμφερόντων. Αύτή είναι και ή μόνη δλλαγή πού θά συμβεῖ. Θέμα κατάλυσης τής «έθνικής δνεξαρτησίας» δέν δνακύπτει, γιατί ούτε ποτέ ύπηρξε τέτοιο πράγμα, ούτε καί είναι δυνατό νά ύπάρξει χωρίς οικονομική δνεξαρτησία. Στό σύγχρονο κόσμο μοναδικό παράδειγμα οικονομικά δνεξάρτητου κράτους ήταν ή 'Αλβανία τοῦ 1960-63, χώρα μέ πρότυπα δνάπτινης μάλλον δτελέσφορα γιά τούς "Έλληνες καπιταλιστές και γραφειοκράτες. Συνεπώς ή «έθνική δνεξαρτησία» είναι φενάκη, και δταν τήν προπαγανδίζουν άτομα μέ οικονομικές γνώσεις σάν τοῦ Παπανδρέου, δέν κάνουν άλλο από τό νά λένε συνειδητά ψέμματα (γιά τό ΚΚΕ δέ μιλαμε βέβαια).

Η Έλλαδα μέσα ή ξέω από τήν EOK, θά ήταν υποχρεωμένη έτσι κι άλλοις νά άντιμετωπίσει τήν κοινωνική κρίση πού ηδη συγκλονίζει τόν καπιταλισμό και πού άπειλει τήν δλοκληρωτική άποδιάρθρωση τής παγκόσμιας οίκονομίας. Η είσοδος στήν EOK άπλως έπιταχύνει ώρισμένες διαδικασίες (όπως τήν καταστροφή τών μικροαστικών στρωμάτων) πού ό Μάρξ είχε άναγγείλει έδω κι έκατο χρόνια. "Οσο γιά τή σχετική άδυναμία άντικατάστασης αύτών τών στρωμάτων από μιά τάξη μεσαίων γραφειοκρατικών στελεχών, γι αύτό δέ φταιει ή EOK άλλα ή ίδια ή κρίση τού καπιταλισμού. Η έποχή τής οίκονομικής άνάπτυξης πέρασε, οι θέσεις στελεχών έπαγαν νά πληθαίνουν: ή παλιά μεσαία τάξη καταστρέφεται, και λείπουν οι προϋποθέσεις γιά τή δημιουργία μιᾶς νέας. Η δύντητα τής κρίσης στήν Έλλαδα θά καθοριστει κυρίως από τή μαχητικότητα τών έλλήνων έργαζόμενων, τή σχετική ισχύ τής έλληνικής οίκονομίας (χαμηλότερη από αύτή τών δυτικών άλλα πολύ άνωτερη από τών υπανάπτυκτων), και τήν έπιδεξιότητα τών χειρισμῶν τής άρχουσας τάξης. Τόν πρώτο και κυριότερο από αύτους τούς παράγοντες, ή EOK δέν τόν έπηρεάζει. Στόν δεύτερο ή EOK έπιχειρει μιάν έπικινδυνή χειρουργική έπέμβαση, θά λέγαμε, δηλ. τήν καταστροφή τών δισθενέστερων μεσαίων στρωμάτων. Ετσι δημιουργει δυνατότητες είτε γιά έναν «δρθολογιστικότερο» σχεδιασμό και γιά παραχώρηση τής υπεραξίας πού αύτά τά στρώματα κατακρατοῦσαν τόσο στούς μαχητικούς έργαζόμενους όσο και στίς έπειγουσες έπανεπενδύσεις, είτε γιά μιάν δξύτατη κοινωνική κρίση μέ δποτελέσματα δπρόβλεπτα, έάν δέν πετύχουν αύτοί οι χειρισμοί. Ως πρός τόν τρίτο παράγοντα, ή EOK προσπαθει νά παγισποήσει τίς «δμαλές κοινοβουλευτικές συνθήκες» πού θά έπιτρέπουν, ύποτιθεται, τίς σωστότερες άποφάσεις στήν άνωριμη έλληνική γραφειοκρατία.

Ιην EOK τήν έφερε ή δεξιά χωρίς αύτό νά σημαίνει και τίποτε τό ίδιαίτερο: ύπέρ αύτής είναι έπισης και οι αύτονομημένες άριστερές έθνικές γραφειοκρατίες -σοσιαλδημοκρατικά και εύρωκομμουνιστικά κόμματα. Προσαρμοζόμενη λοιπόν στούς κανόνες τού κοινοβουλευτικού θεάματος, είτε ύπακούοντας έντολές ξέωθεν, ή άριστερά (πλήν τού εύρωκομμουνιστικού KKE ες) τής άντιτάχθηκε στά λόγια και τήν άποδέχτηκε στήν πράξη, σπεύδοντας νά στείλει τούς εύρωβουλευτές τής στό Στρασβούργο. Η άριστερά έχει ηδη πάρει θέση στήν άνελέητη μάχη άνθρωπων και έξουσίας πού προαναγγέλλεται από τήν παγκόσμια κοινωνική κρίση: θά είναι μέ τήν έξουσία από τή στιγμή πού θά τής πετάξουν κάποιο ξεροκόμματο τής πίττας πού δνομάζεται «κυβέρνηση έθνικής ένότητας» (μέ τέτοιες κυβερνήσεις, κατά τή θεωρία μας, συσπειρώνοντας τό σύνολο τών γραφειοκρατών θά προσπαθήσει ά καπιταλισμός νά δώσει τήν τελική μάχη και νά έπιβάλει τά «έκτακτα μέτρα» πού θά τού ύπαγορεύσει ή κρίση του, άν δέν καμφθεῖ άλλοις ή παγκόσμια έργατική τάξη). Άλλα και πρίν τήν ώρα αύτή, στόχος τής άριστερᾶς είναι ή έξουσία στά πλαίσια τού τωρινού κοινωνικού συστήματος. Γιά τούτο και προσπαθει νά παραπλανά τούς έργαζόμενους, ότι δηθεν ή κρίση τής έλληνικής οίκονομίας είναι δποτέλεσμα τής... EOK, κι όχι τού ίδιου τού καπιταλισμού. Θέλουν μήπως νά πιστέψουμε ότι πρίν μπούμε στήν EOK περνούσαμε καλά; Ή ότι ή οίκονομία θά σωζόταν άν δέ μπαίναμε στήν EOK; Άλλα μήπως τότε ή δεξιά είναι χαζή, καταστρέφοντας μονάχη τής τό φέουδο τής: "Όλα αύτά είναι φτηνές δημαγωγίες, πού δείχνουν τήν περιφρόνηση δεξιάς κι άριστερᾶς μαζί γιά τά πρόβατά τους, τόν κοσμάκη.

Κι δμως, τό ταξικό ένστικτο τών έλλήνων έργαζόμενων δέν τούς ξει άφήσει νά πιστέψουν τούς αύτοαναρούμενους μύθους τών κομμάτων, και τούς βοηθά νά διατηροῦν τό σκεπτικισμό τους. Αύτό πού πρέπει πάντοτε νά θυμούνται είναι πώς μικρή σημασία έχει άν τόν ίδρωτα τούς τόν κλέβουν έλληνες ή ξένοι. Κι ούτε πού χρειάζονται κανέναν νά τούς πεῖ ότι ή πραγματική μάχη γίνεται στό μέτωπο τής παραγωγῆς και στό πεδίο τής αύτόνομης δργάνωσης. Στό μέτωπο τής παραγωγῆς, περιορίζοντας μέ τούς τυπικούς και διτυπούς άγωνες τούς τό ποσοστό τής έκμετάλλευσης, κι έτσι στερώντας από τόν καπιταλισμό τά κέρδη πού τού είναι τόσο άπαράτητα γιά έπανεπενδύσεις, γιά νά ξεπεράσει τήν κρίση. Και στό πεδίο τής αύτόνομης δργάνωσης, δημιουργώντας τή νέα κοινωνία μέσα από τό κέλυφος τής παλιάς, προετοιμάζοντας τίς γραμμές τούς γιά τή θανάσιμη τελική άναμετρηση μέ τό κεφάλαιο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ KAI ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

— Τό αρθρό αύτό էπιχειρεῖ μιά θεωρητική προσέγγιση στό ζήτημα τοῦ ρόλου τοῦ πανεπιστήμου σάν θεσμοῦ, δσον ἀφορᾶ τή συμβολή του στήν ἀλλοτρίωση τῆς ἀνθρώπινης σκέψης και ἐνέργειας· τίς συνέπειες δηλ. πού ἔχει ἡ φοιτητική ιδιότητα γιά τήν ἐπιλογή και λειτουργία μιᾶς συγκεκριμένης στάσης πρός τούς ἀνθρώπους και τόν κόσμο, αύτῆς τῆς διαχωρισμένης σκέψης και τῆς ἀποσπασματικῆς δράσης.

— Ο φοιτητής, δπως και κάθε ἀνθρωπος, ἔχει μιά δντότητα. "Έχει σεξουαλικότητα, δημιουργικότητα, πνεῦμα, ταυτόχρονα και δδιαχώριστα. Πρίν ἀπό τό πανεπιστήμιο, τό κοινωνικό πεόιβάλλον κάτω ἀπό τίς συγκεκριμένες οἰκονομικοπολιτικές συνθήκες (καπιταλισμός - κράτος) σάν φορεῖς ἀξιῶν, ιδεολογίας και γενικά ἀγωγῆς, πετυχαίνει νά δια-

σπάσει τήν ἐνότητα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς και ἀπό 'Ολότητα τήν μετατρέπει σέ ἄθροισμα ἀποσπασματικῶν πράξεων. Διαχωρίζει τόν 'Ερωτα ἀπό τήν 'Εργασία, τήν 'Ἐπιθυμίας ἀπό τή Λογική, τή σκέψη ἀπό τό κορμί· κατανέμει τή διάρκεια τῆς Ζωῆς σέ χρονικά στάδια (ἡλικίες), ἐγκαθιδρύοντας γιά κάθε ἔνα ἀπ' αὐτά ἔνα ἐπιτρεπόμενο φάσμα «έλευθερίας», ἀπόλαυσης, παιγνιδιοῦ και εἰδους πράξεων (π.χ. ἔνας νέος 21 χρόνων «πρέπει» ν' ἀσχοληθεῖ ἀποκλειστικά μέ το «τί θά γίνει αὔριο στή κοινωνία» η πῶς θά «βγάζει τό ψωμί του ἀπό δῶ και πέρα»). Καταφέρνει νά ἐπιβάλλει τόν διαχωρισμό ιδιωτικῆς, προσωπικῆς ζωῆς —δημόσιας ζωῆς και τή διάκριση «έλευθερου» χρόνου —χρόνου ἐργασίας. Δίνει δηλ. στόν καθένα ἔνα ρόλο, κάποιο κοινωνικό «στίγμα», μιά θέση στή δημοσιότητα και παράλληλα «παραχωρεῖ» μιά ιδιωτική ζωή, λίγο-πολύ «ἄσυλο» τοῦ καθένα, κάτι σάν δχυρό ή χωρικά նδατα. "Ετσι είναι φυσικό, ὅταν ἀναφερόμαστε ἐμεῖς οἱ ίδιοι στή ζωή μας νά τή χωρίζουμε σέ «τομεῖς»: ἐπαγγελματική ζωή, σεξουαλική ζωή, ψυχαγωγία, χόμπι κι ἐνδιαφέροντα (ἀπόηχοι μιᾶς χαμένης ἐλεύθερης δραστηριότητας), πνευματική καλιέργεια, τέχνη, ἀθλητισμός κλπ.

— Μέσα σ' αύτόν τόν γενικευμένο διαχωρισμό τῆς ζωῆς, ή ἔνταξη στό πανεπιστήμιο θεωρεῖται σταθμός στή ζωή τοῦ ἀτόμου, ἀφοῦ είναι ή πιό σοβαρή διαδικασία μύησης στή κοινωνία δπου κυριαρχεῖ πάνω ἀπ' δλα ή «ἀναγκαιότητα» τής μισθωτῆς ἐργασίας (πουλημένης δραστηριότητας) και ἔρχεται νά προσθέσει ἀκόμα ἐναν διαχωρισμό, ν' ἀφαιρέσει δηλαδή ἔνα ἀκόμη κομμάτι ἀπό τό σύνολο τῆς Ζωῆς μας:

α) ἀνάγοντας τή Γνώση σέ μιά λειτουργία πού συμβαίνει ἀποκλειστικά σέ δρισμένους χώρους φτιαγμένους εἰδικά γι' αύτόν τό σκοπό (τό πανεπιστήμιο, τό σχολεῖο) πάντα μέσα σέ σχέσεις ιεραρχίας, πειθαρχίας, «σοβαρότητας», περιβάλλοντάς τη μέ μιά ἀπόκοσμη ιδιαιτερότητα, μιάν ἀνωτερότητα, βάζοντας μιάν ἀπόσταση μεταξύ τῆς και τοῦ «μέσου» ἀνθρώπου πού πρέπει νά τή «κατακτήσει», ν' ἀγωνιστεῖ γιά νά τή «φτάσει», πρέπει νά λάβει τήν ιδιότητα τοῦ φοιτητή γιά νά τήν ἀποκτήσει.

β) προορίζοντας τή Γνώση νά ύπηρετήσει έναν άπάνθρωπο παραγωγικό μηχανισμό στόν δποϊο οί άμεσοι παραγωγοί δέν έχουν συνειδητά καμμιά κυριαρχία στά μέσα παραγωγής, είναι τόσο διαχωρισμένοι ἀπ' αύτά δσο κι ἀπ' τά προϊόντα τής ίδιας τους τής δουλειᾶς, βρισκόμενοι σέ σχέσεις ιεραρχίας και ύποταγής ἀπέναντι σέ κάποιους πού διευθύνουν τή παραγωγική διαδικασία (πού είναι ἐπιστήμονες, δηλ. πρώην φοιτητές), κοντολογίς προορίζοντάς τη νά ύπηρετήσει τή ταξική κοινωνία.

Αύτή ή πανεπιστημιακή γνώση ούτε κάν μπορεί νά ισχυριστεῖ κανείς δτι ἀπευθύνεται στόν ἀνθρωπο-παραγωγό, δημιουργό τῶν ὑλικῶν συνθηκῶν τῆς ίδιας του τῆς ζωῆς, γιατί ἀφορᾶ ξεκάθαρα τήν σύνδεση και ἐνσωμάτωσή του στό σύστημα τῆς μισθωτῆς (καταναγκαστικῆς) ἐργασίας πού είναι ἀκριβῶς ή ἀρνηση και ἀντιστροφή τῆς ἀνεμπόδιστης δημιουργικότητας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς συνειδητῆς κυριαρχίας του πάνω σ' έναν κόσμο πού δημιουργεῖ δι' ίδιος. 'Ακόμα και ἔκεινο τό κομμάτι τῆς ἐπιστήμης πού είναι ἀντικειμενικά χρήσιμο (π.χ. Φυσικο-Χημεία) δέν παίζει κανένα τέτοιο ρόλο, ἀφοῦ τό σύνολο πιά τῆς ἐπιστήμης σήμερα ἐφαρμόζεται γιά νά ύποδουλώσει και νά ἔχαρτησει τόν ἀνθρωπο στά ὑλικά και τεχνικά μέσα ἀντί νά τά βάζει στήν ύπηρεσία του, νά τά ἀναδείξει σάν προϋποθέσεις γιά τή προώθηση τῆς ἐφευρετικότητας, τῆς φαντασίας, τῆς Ἐλευθερίας, τοῦ Αὐτοκαθορισμοῦ του. Σήμερα δέν ύπάρχει ἐπιστήμη πού νά μήν βρίσκεται στήν ύπηρεσία τῆς Οἰκονομίας, τοῦ στρατιωτικοῦ μηχανισμοῦ, τῆς Ἰδεολογίας.

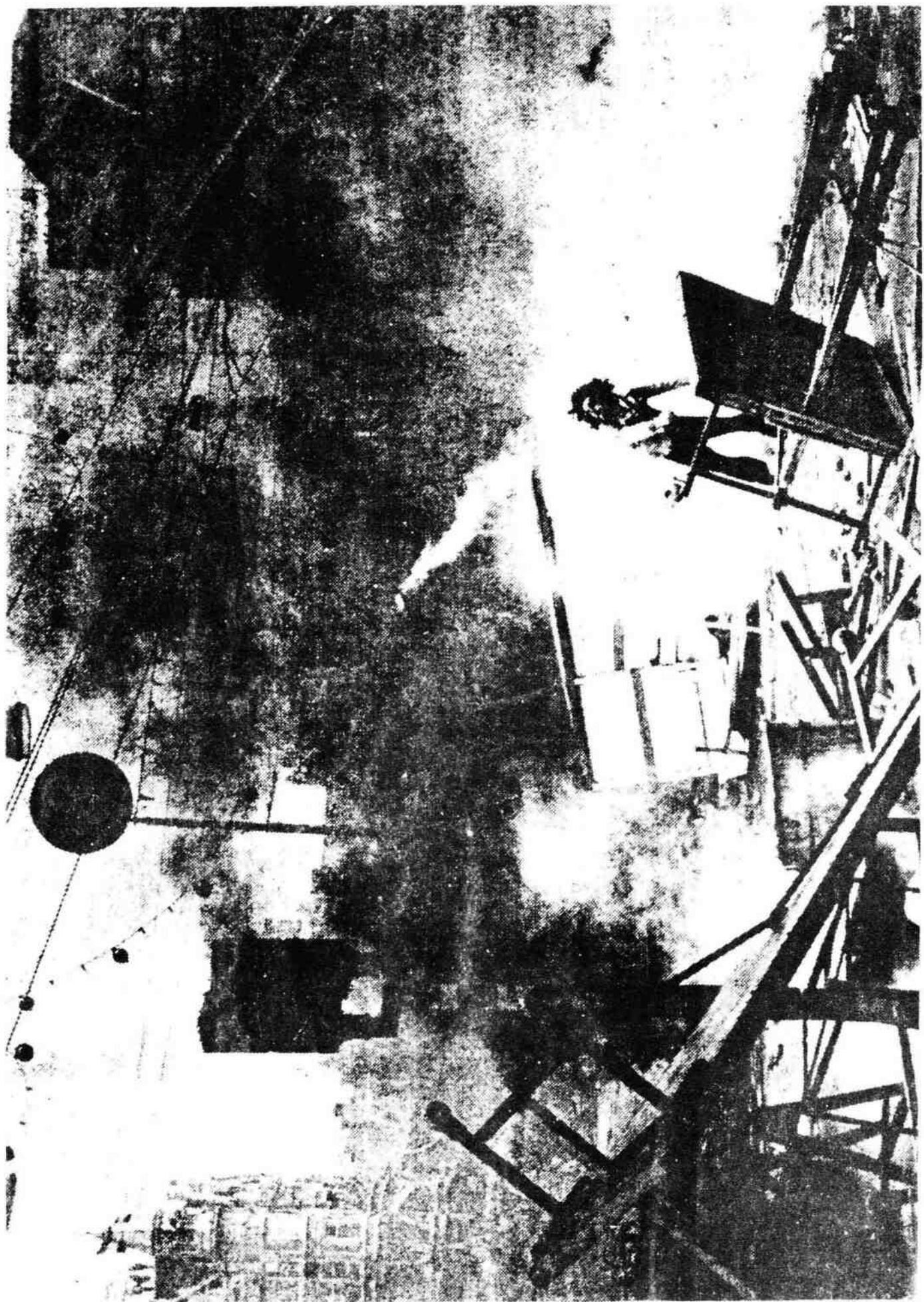
— Τό σύγχρονο πανεπιστήμιο, πηγή μᾶς γνώσης ἀνίκανης νά καλλιεργήσει τό σεξουαλικό ἔνστικτο τοῦ ἀνθρώπου, συνεχίζει νά ἐργάζεται ἀκόμα γιά τήν ἐπιβίωσή μέσα σέ μιά κοινωνία ἀφθονίας, συνεχίζει νά διαχέει τήν ἰδεολογία τοῦ μόχθου, τῆς θυσίας, τοῦ πατριωτισμοῦ μπορεῖ νά δριστεῖ σάν ένας ἀκόμη μηχανισμός τῆς κρατικιστικῆς κοινωνίας, μηχανισμός προτροπῆς τῶν ἀνθρώπων νά παραιτοῦνται ἀπό τό παιγνίδι τῆς Ζωῆς τους μπορεῖ δηλ. κυριολεκτικά νά δριστεῖ σάν: «ἡ θεσμοποιημένη δργάνωση τῆς ἄγνοιας...»

— 'Η γενικά ισχύουσα ἀντίληψη δτι δ φοιτητής είναι ένας σοβαρός ἀνθρωπος πού ἀσχολεῖται μέ σοβαρές γνώσεις και σάν μελλοντικός ἐπιστήμονας θάναι τό ἀνώτερα μορφωμένο μέλος τής κοινωνίας (μέ έξασφαλισμένη βέβαια τήν ἐπαγγελματική ἀποκατάσταση) δέν είναι παρά ένας ζωντανός μύθος, τό μαγικό ζλλοθι αύτής τῆς ράτσας τῶν μισθωτῶν σκλάβων πού λέγονται ἐπιστήμονες και η κρυστάλλινη πηγή τοῦ αύτοσεβασμοῦ (δηλ. τοῦ πνευματικοῦ αύνανισμοῦ) τῶν φοιτητῶν.

— Και αύτό είναι τό χειρότερο ἀπ' δλα, τό δτι δ φοιτητής (ὅπως κι δ ἐπιστήμονας, και δχι μόνο αύτοι βέβαια, ἔχει τήν αύταπάτη τῆς κοινωνικῆς του θέσης, νομίζει δτι είναι δ εἰδικευμένος έξυπνος πού ἀντισταθμίζει τή καθημερινή βλακεία τῶν ἄλλων, ένω στό κάτω-κάτω δέν είναι (στή καλύτερη περίπτωση) παρά δ γνώστης μέρους τῆς μέτριας και μίζερης πραγματικότητας. Και ἀν δ φοιτητής ζεῖ μέσα στό ἀπατηλό παρόν του, ἀντλώντας τό κοινωνικό του κύρος μέσα ἀπό τό περιμάζεμα ἀξιῶν και γνώσεων ἐνός κόσμου ξεπερασμένου και ψεύτικου, είναι ἀκόμα πιό αισχρό ψέμμα δτι μπορεῖ ν' ἀλλάξει τόν κόσμο και τή κοινωνία, ἐνστερνιζόμενος τή πραχτική και τήν ἰδεολογία κάποιου ἐπαναστατικοῦ δῆθεν κόμματος, πού στό σύνολο τους ἀξίζει νά σημειωθεῖ δτι φροντίζουν μέ ίδιαίτερη ἐπιμέλεια γιά τή διατήρηση και προστασία τῆς φοιτητικῆς ίδιότητας (συνεπώς, τοῦ πανεπιστήμιου) συγκαλύπτοντας τόν ἐκσυγχρονιστικό και ταυτόχρονα συντηρητικό του ρόλο μέσα στήν ἐμπορευματική κοινωνία.

— 'Ο στόχος τῆς ἐπαναστατικῆς δραστηριότητας δέν μπορεῖ νά είναι παρά ή κατάργηση τοῦ πανεπιστήμου σάν τέτοιου, ταυτόχρονα μέ τή καταστροφή τῆς σημερινῆς κοινωνίας, δηλαδή τῆς κυριαρχίας τοῦ ψέμματος τῆς ἀναγκαιότητας τῆς (μισθωτῆς) δουλειᾶς, και δρίζεται σάν η αύτοαναίρεσή μας σάν φοιτητές, συμβάλλοντας συγχρόνως στή κοινή προσπάθεια τῶν ἐπαναστατημένων ἀνθρώπων γιά τήν ἔξαλειψη δλων τῶν τεχνητῶν διαφοροποιήσεων (ἐργάτης, καλλιτέχνης, ἐπιστήμονας, διευθυντής κ.λ.π.) και τήν ἐπανάκτηση τῆς δλότητας τῆς καθημερινῆς Ζωῆς...

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ: ΟΙ ΚΡΑΑΚΕΡΣ ΕΞΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ

Ή μιά μετά τήν δλλη, οι βιομηχανικές χώρες δρχίζουν νά δέχονται πλήγματα από δνεξέλεγκτα στοιχεία, πού δημιουργούν δάκομα πιό δνεξέλεγκτες καταστάσεις. Ποῦ καί ποῦ, οι έφημερίδες μάς πληροφορούν δτι... «ύποπτα δτομα έκαναν διαδηλώσεις καί προκάλεσαν συγκρούσεις στήν «Έλβετία», ή «έκαψαν τό κέντρο τού «Αμστερνταμ», ή «λεηλάτησαν τις πλοιστούνοικες τοῦ Σικάου», ή «έκαναν δπεργκές στό Γκντάντσκ», ή «δμαύρωσαν τήν έπετειο τοῦ Πολυτεχνείου», καί μετά... σιωπή! Από πού ήρθαν οι υπόπτοι, καί ποῦ πάν μετά τά έκτροπα; Σιωπή... Ποιό είναι τό μυστηριώδες κίνημα πού ένω δλοι θέλουν νά τό πνιξουν στό σκοτάδι, τούς δναγκάζει νά κατεβάζουν τά τάκης στούς δρόμους; Δέν υπάρχει... «Υπάρχουν μονάχα προβοκάτορες, υπόπτοι, τυχοδιώκτες καί δμάδες Ζορρό, τύπου «Έριθρες Ταξιαρχίες». Ή, τό λγότερο, δτομα έπιπλαια καί σχιζοφρενικά, γόνοι συνήθως πλούσιων οικογενειών.

Καί δμας, τό κίνημά μας, τό κίνημα τῶν δνθρώπων πού θέλουν νά ζοῦν σάν δνθρωποι, υπάρχει, καί στή χώρα μας καί στής δλλες χώρες άνσης καί «Ανατολής, καί παντοῦ δπου ή καπιταλιστική βαρβαρότητα προσπαθεῖ νά μετατρέψει τούς δνθρώπους σέ δμουλα κτήνη, λεφαρχημένα καί στοιχημένα κατά τις δνάγκες τῆς παράλογης παραγωγῆς της. Υπάρχει, καί σέ κάθε στιγμή μπορεῖ νά γίνει ο πυροδότης τῆς παγκόσμιας έκρηξης τῶν μαζών, τῆς καταγίδας πού οι δρχηγοί κι οι γραφειοκράτες ήδη βλέπουν τά μαῦρα σύννεφα νά σωρεύονται στόν άριστα.

Παραβέτουμε λοιπόν, τήν ανταπόκριση τοῦ Γιάν Μπερβέτες γιά τό κίνημα τῶν κράακερς, πού ήδη πολλοί δπό «μας τό είχαν δκουστά δπό τά λιγοστά μονόστηλα τῶν έφημεριδών τόν «Απρίλη καί τό δεκέμβρη τοῦ '80.

Στήν «Ελλάδα έχουν ήδη κυκλοφορήσει δλλα δυό κείμενα γιά τό κοινωνικό κίνημα στήν «Όλλανδια. Τό ένα είναι τό πολύ ένδιαφέρον «Πεζοδρόμιο 9», μέν υποκουμέντα δπό τό κίνημα τῶν Προβός, τῶν προδρόμων τῶν κράακερς. Τό άλλο είναι τό δρφρο τῆς τελευταίας «ΡΗΞΗΣ» (δργανού τῆς θλιβερῆς «Ομάδας γιά μά προλεταριακή δριστερά», μαοϊκής ίδεολογίας, σταλινικής πρακτικής κι δυνύπαρχης θεωρίας), πού επιχειρεῖ δπό τήν πίσω πόρτα νά χωρέσει στήν προκρούστεια κλίνη τού νεολενινισμού γεγονότα δπολύτως δκατάλυπτα γιά μαρξιστές.

Ένσταντανέ δπό τήν έμπρακτη κριτική τοῦ θεάματος δπως αύτή έφαρμδζεται δπό τούς κράακερς.

Γιά τούς δστεγους τοῦ «Αμστερνταμ, «ψάχνω γιά σπίτι» δέ σημαίνει άναγκαστικά πώς πρέπει νά κάτσουν νά σκαλίζουν τίς άγγελίες τῶν έφημεριδών, ή νά περιμένουν ύπομονετικά έλπιζοντας κάποτε νά βρούν ένα δδειο μέρος κατάλληλο γιά διαβίωση. Αντίθετα, μπορούν νά προσχωρήσουν σέ ένα μαζικό καί καλά δργανωμένο άντεξουσιαστικό κίνημα καταλήψεων σπιτιών, πού δλο καί κερδίζει σέ μαχητικότητα καί σέ ικανότητα άντιστασης ένάντια στούς μπάτσους καί στούς κερδοσκόπους.

Τό κίνημα αύτῶν πού καταλαμβάνουν σπίτια, τῶν «κράακερς» δπως είναι γνωστοί στά δλλανδικά, έμπειρέχει στά αύξανόμενο βαθμό συνειδητά άναρχικά στοιχεία, καί έχει θέσει στήν ήμερήσια διάταξη τή μετωπική σύγκρουση μέ τό κράτος. Πρόσφατα, γιά παράδειγμα, μέ τήν πολεμική ίαχή «δχι στέγαση, δχι στέψη», χιλιάδες κράακερς πολιόρκησαν τήν τελετή τῆς στέψης τῆς νέας βασιλισσας τῆς «Όλλανδιας, σέ ένδειξη διαμαρτυρίας γιά αύτό τό σπάταλο ύπερβέαμα σέ έποχη τόσο δξείας οίκιστικής κρίσης.

Αύτη καθ' αύτή ή μάχη δέν ήταν κάποιο περιστασιακό ξέσπασμα, δλλά ή έκφραση ένδις δυνατού, αύτοοργανωμένου λαϊκού κινήματος, πού μέ τά χρόνια ωρίμασε καί ποῦ τώρα πιά είναι σέ θέση νά δραστηριοποιεί ένα έκτεταμένο δίκτυο συμπαράστασης σ' δλη τήν «Όλλανδια.

«Αν καί δέν τό δποτελούν άποκλειστικά νέοι (μέσα στό κίνημα υπάρχουν καί άρκετές οίκογένειες καί ήλικιωμένοι), τό κίνημα τῶν κράακερς παραλληλίστηκε μέ τό κίνημα τῶν προβός τοῦ 1966. Τό σημειρινό κίνημα διαφέρει δμας, ός πρός τό δτι:

- είναι λιγότερο διαννοούμενιστικό
- είναι πιό αύθορμητο
- είναι ίσχυρότερο, κι έχει συνειδητοποιήσει καλύτερα τά προβλήματά του.

Δέν είναι καποιο άφηρημένο δημιούργημα τῆς φαντασίας, αντίθετα, είναι ή ίδια ή φαντασία πού γεννήθηκε μέσ' άπ' τά προβλήματα πού έβοζε ή πραγματικότητα: οικιστικό, άνεργια τελειοφοίτων, δξυνση τού άνταγωνισμού σέ σχολεία καί πανεπιστήμια, στρατιωτικοποίηση τῆς ζωής, «λιτότητα»...

Μονάχα στό «Αμστερνταμ υπάρχουν έπισημα 53.000 δτομα πού περιμένουν τή σειρά τους στούς καταλόγους στέγασης, ένω ταυτόχρονα μένουν δδεια πολλά κτίρια πού προορίζονται γιά κατεδάφιση ήδη τίς έταιρεις, ή πού διατηρούνται γιά άρχιτεκτονικούς κλπ λόγους. Σέ τέτοια κτίσματα, υπολογίζεται πώς 5.000 διαμερίσματα περίπου είναι αύτή τή στιγμή κατειλημμένα ήδη 10.000 δτομα.

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Σήμερα, οι κράκερς είναι τό καλύτερα δργανωμένο αύτόνομο κίνημα στό "Αμστερνταμ". Έπισης, έχουν αύτοοργανωθεί και σέ πολλές άλλες πόλεις, δημιουργώντας τά δικά τους καφενεία και στέκια, καθώς και ένα εκτεταμένο σύστημα αύτοάμυνας.

Γιά νά προασπίσουν τίς κατακτήσεις τους καθώς και αύτές τών νέων στό κίνημα, έχουν δημιουργήσει στό "Αμστερνταμ" ένα «Κέντρο Συναγερμού», έναντια στίς συμμορίες τών μικρο-γκάγκστερ / μπράβων τών μεγαλοϊδιοκτητών. "Έχουν δργανώσει, έπι-πλέον, τή στέγαση τών νέων μελών, τή συντήρηση και τίς έπισκευές τών σπιτιών, και τή συγκέντρωση χρημάτων από τους άτυπους ένοικους και τους συμπαθοῦντες. Μέ αύτά τά χρήματα μετακομίζουν σέ άλλα σπίτια δσοι έξωνται από κάπου, και έπισης συντηρείται μιά «κολλεκτίβα ποδηλατών μεταφορέων».

Οι έπιτροπές είναι δργανωμένες μέ βάση τίς συνοικίες. Κεντρικές έπαφές τού κινήματος δλόκληρης τής πόλης γίνονται μονάχα γιά τό σχεδιασμό έπιθετικών πράξεων, ή γιά τό συντονισμό τής άμυνας έναντια στούς μπράβους. Οι δργανωτικές άρχες τών κράκερς είναι παρόμοιες μέ κείνες τών άναρχουσυνδικαλιστικών κινημάτων τής Γαλλίας και τής "Ιστανίας πρίν τόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, και τό κίνημα δέ διατηρεί κενενός είδους σχέσεις μέ δποιοδήποτε κόμμα. Στήν πραγματικότητα, ή πλειοψηφία τών κράκερς βλέπουν τή δράση τους σάν άμεση πάλη έναντια στό κράτος.

Ωρισμένοι κράκερς έχουν δργανωθεί σέ έπιτροπές «ζωής-δουλειάς», έπιχειρώντας νά καταπολεμήσουν τό διαχωρισμό άναμεσα στήν προσωπική ζωή και τήν άλλοτριωμένη δουλειά. Προσπαθούν νά δημιουργήσουν ζωτανά κοινόβια, πού νά άποτελούν ταυτόχρονα και ένώσεις παραγωγών. Γίνονται έπισης άπότειρες γιά έναλλακτικά στύλ ζωής: φεμινιστικές κολλεκτίβες, νοικοκυριά δμοφυλοφίλων, ψυχεδελικές κοινότητες κλπ.

Ένω οι καθαρά άναρχικές κολλεκτίβες δέν είναι παρά λίγες μόνο, ή άναρχική έπιπρορή και συνείδηση έχει ίσχυροποιηθεί από τήν έποχή τών Προβός. Κανείς πιά δέ θέλει σχέσεις μέ δποιοδήποτε είδους κοινοβουλευτική παρέμβαση.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΩΝ ΚΡΑΑΚΕΡΣ

Οι καταλήψεις σπιτιών έχουν γίνει συνηθισμένο φαινόμενο από τήν έποχή τών Προβός και ίστερα. Παιδιά πού είχαν παρατησει τά σπίτια τους, ναρκομανείς, κι δλοι οι άλλοι πού άδυνατούσαν νά βρούν κάποιο κατάλυμα στό "Αμστερνταμ", τότε ήταν πού δργισαν νά καταφέγουν στίς άδειες οικοδομές. "Η παράλογη κατάσταση, μιά πόλη μέ τέτοιο δξυμένο οίκιστικο πρόβλημα νά έχει τόσες χιλιάδες άδεια κτίρια γραφείων (πρώην ίδιωτικά σπίτια, τά περισσότερα), χρονολογείται από τά 1945: Τότε, κατά τήν άνοικοδόμηση κτηρίων πού είχαν πληγεί από τόν πόλεμο και τήν κατοχή, έμφανιστηκαν οι κερδοσκόποι πού τό έβρισκαν πολύ πιό συμφέρον νά μετατρέπουν τά σπίτια σέ γραφεία γιά τίς έταιρείες παρά νά Ικανοποιησουν τίς δξύτατες στεγαστικές άναγκες τών πολιτών.

Μέ τό σύνθημα «Θέλετε σπίτι; Καταλάβετε τό!», ένας από τους πρώην ίδρυτες τού κινήματος τών προβός ξεκίνησε στά 1967 ένα «Γραφείο Καταλήψεων» («Γραφείο KRAAKERS»), πού έπρόκειτο νά είναι δι προδότης τού δργανωμένου κινήματος τών καταλήψεων. Σκοπός τού γραφείου ήταν ή δργάνωση ένός δίκτυου βοήθειας πρός τούς καταληψίες, και ή άντισταση έναντια στόν πολεοδομικό σχεδιασμό πού γίνονταν μέ γνώμονα τά οίκονομικά δφέλη τών κερδοσκόπων και τά κοινωνικά δφέλη τού κράτους. Άκριβώς τήν ίδια έποχή, έξαλλου, οι κάτοικοι τών παλιών συνοικιών τού "Αμστερνταμ" καθώς και τών παλιών κέντρων τών άλλων πόλεων άρχιζαν νά συνενώνονται μέ σκοπό τή διατήρηση τών συνοικιών τους, πού είχαν προγραφεί ως κατεδαφιστέες.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ

"Από αύτές τίς πράξεις άντιστασης τών πολιτών έναντια στόν κρατικό σχεδιασμό, οι πιό φημισμένες και πιό βίαιες έχιναν κατά τήν ύπερασπιση τής συνοικίας Νώμάρκετ τού "Αμστερνταμ".

"Αφορμή ήταν ή σχεδιαζόμενη διάνοιξη μιάς γραμμής μετρό, πού θά τήν διαπερνούσε από τής άκρη σ' άκρη, και πού θά σήμαινε τήν κατεδάφιση τών παλιών κτιρίων και τήν άντικατάστασή τους μέ γραφεία και μέ πολυτελή διαμερίσματα.

Οι συνοικιακές έπιτροπές δμως δη κι ένισχυθηκαν από τούς κράκερς, δέν τά καταφέραν νά δημιουργήσουν μιάν άποκεντρωτική δργάνωση άλληλεγγύης. "Εκτός από τήν έπιτροπή τού Νώμάρκετ πού ήταν αύτόνομη, δλες οι άλλες κυριαρχούνταν από μαοϊκούς και κομμουνιστές, ένω τό ίδιο τό KK συμμετείχε στό δημοτικό συμβούλιο τού "Αμστερνταμ, είχε συμπράξει στήν απόφαση γιά τή δημιουργία τού μετρό, και έκανε δι μπορούσε γιά νά έμποδισει τήν άναπτυξη άλληλεγγύης άμεσα μεταξύ τών συνοικιών, σύμφωνα μέ τήν πάγια τακτική τού σταλινισμού.

Στίς άρχες ή αύτοοργάνωση τών κράκερς δέν έμφανιζονταν σαν έπειγουσα άναγκη, γιατί στήν "Ολλανδία δέν υπήρχε κανένας νόμος πού νά άπαγορεύει τίς καταλήψεις σπιτιών. Μόνον ή διάρρηξη είναι πράξη γιά τήν δποιε μπορει κανείς νά συλληφθεί, κι έτσι οι κράκερς, νομικά, δέ μπορούσαν νά κατηγορηθούν παρά μόνον δην πλάνονταν τή στιγμή τού "μπουκαρίσματος". Μετά τό άρχικο μπουκάρισμα πάντοτε μέ μιά νέα κλειδαριά άντικαθιστούσαν τή σπασμένη, κι έτσι δέν υπήρχε πιά άδικημα.

"Ωστόσο, στά 1975 μερικοί δικαστές δρχισαν νά βρίσκουν νομικά παραθυράκια γιά νά έξωνται τούς κράκερς. Καί στά 1976 κατατέθηκε στό κοινοβούλιο ένας νόμος έναντια στίς καταλήψεις σπιτιών.

"Ο δλοιος μεγάλος έχθρος ήταν οι μεγαλοϊδιοκτήτες, πού προσπαθούσαν (καί προσπαθούν) μέ δλα τά μέσα —χωρίς νά περιορίζονται από προκαταλήψεις σχετικά μέ τή νομιμότητα τών ένεργειών τους— νά διώξουν τούς κράκερς από τά σπίτια τους. "Οργανώνουν συμμορίες γιά νά διώχνουν τούς ένοικους και νά καταστρέφουν τά έσωτερικά τών σπιτιών γιά νά τά κάνουν άκατοίκητα. Δέ διστάζουν νά πυρπολήσουν δλόκληρηα κτίρια, άκομη κι δταν μέσα σ' αύτά υπάρχουν άκομη άνθρωποι. Σέ άλλες περιπτώσεις, οι γκάγκστερς ίσχυρίζονται πώς έχουν νοικιάσει οι ίδιοι τά σπίτια. "Ο ίσχυρισμός τους αύτός μπορει εεκόλα νά άποδειχτεί δταν είναι άβασιμος, μέ μιά μικρή δικαστική έρευνα, και δι κράκερ νά κερδίσει τή δίκη, άλλα μιάς και συνήθως έχει ήδη έχωθε, άποκλείται νά ζαναγυρίσει στό προηγούμενο σπίτι. Μόνο μέ τήν αύτοοργάνωση τους οι κράκερς βρήκαν τήν κατάλληλη άπαντηση σέ δλα αύτά.

ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ «ΗΜΕΡΕΣ ΔΡΑΣΗΣ»

Μετά τήν κατάθεση τού νόμου «άντι-κράκερ», στά 1976, οι κράκερ σχημάτισαν ένα άθνικό συμβούλιο, μέ έκτελεστικές λειτουργίες, πού άναμεσά τους ή κυριότερη ήταν ή προκήρυξη περιοδικών «ήμερών δράσης», πού ή άποτελεσματικόττα τους έγινε φανερή στά τέλη τού 1979: Τότε, σέ μιά και μόνη μέρα καταλήψτηκαν σημαντικά κτήρια στό "Αμστερνταμ, στή Χάγη, στό Ρόττερνταμ, στή Μπρέντα, στή Ούτρεχτη, στό Νυμέγκεν, στό Λιουβάρντεν και στό "Αμερσφούτ. Στίς περισσότερες περιπτώσεις μετά τίς καταλήψεις έχιναν σκληρές μάχες μέ τίς τοπικές άστυνομίες, καθώς οι κράκερς υπερασπίζονταν τίς θέσεις τους μέ πέτρες, μπογιές και δδοφράγματα.

Τό Νοέμβρη τού 1978, περίπου πενήντα κράκερς είχαν έκατασταθεί σέ πέντε συνεχόμενα σπίτια, πού άποτελούσαν ένα τετράγωνο γνωστό μέ τό δνομα «DER GROOTE KEISER» («δ μεγάλος Αύτοκράτορας»). "Η χρηματιστική έταιρια στήν δποιε άνηκε, τό είχε πουλήσει μέ κέρδος περίπου 1.000.000.000 (ναι, ένα δισεκατομμύριο!) δραχμές, μέ τό δρο δτι θά τό παρέδιδε άδειο. Κίνησε, λοιπόν, νομικές διαδικασίες γιά νά έξωσει τούς κράκερς.

"Η έταιρεια άρχικα έχανε τή δίκη: οι καταλήψεις δέ μπορούσαν νά έντοπιστούν, μιάς και τά δύνατα μέσα: Πατώματα έπλωθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν γιά δχρωσίες, ένω απόθηκευτήκαν ποσότητες πίσσας, χρωμάτων, δερίων, καπνογόνων, καθώς και άρκετές... βαλλίστρες και σφεντόνες.

"Ο ένοικοι άρχιθηκαν νά άναγνωρίσουν τή δικαστική άποφαση, κι έτσι ιμάστηκαν νά άντιστασης στόν πολιτών έναντια στόν κρατικό σχεδιασμό, οι πιό φημισμένες και πιό βίαιες έχιναν κατά τήν ύπερασπιση τής συνοικίας Νώμάρκετ τού "Αμστερνταμ".

Κράακερς στή Δυτ. Γερμανία.

Κατά τόν 'Ολλανδικό νόμο, γιά νά έκτελέσουν τις άποφάσεις τού έφετείου οι δικαστικοί κλητήρες είχαν τό δικαιώμα νά καλέσουν τήν άστυνομία. Οι κράακερς δμως, σέ συνεργασία μέ τό «Κέντρο συναγερμού» τους, παρακολουθούσαν άδιάκοπα δλους τους στρατώνες τήν «Ειδικών Δυνάμεων» τήν άστυνομίας, και μετέδιδαν τις κινήσεις τών μονάδων. Οι κάτοικοι τού «Αύτοκράτορα» άνακοινωναν πώς ήταν έτοιμοι νά υπερασπιστούν τό χώρο ζωής τους, μέχρι θανάτου άν αύτό ήταν άναγκαιο. Ό δημαρχος, πάλι, σάν άρχηγός τήν άστυνομίας, δίσταζε νά άνταποκριθεί στήν αίτηση τών κλητήρων και νά διατάξει τήν άστυνομία νά έπεμβει. Ήταν άπρόθυμος νά ρισκάρει γιά χάρη τών κερδοσκόπων μά σοβαρή «διασάλευση τήν τάξεως», ή άκόμη και πιθανές άνθρωπινες άπωλειες.

Στής 19 Δεκέμβρη οι κράακερες τράβηξαν τήν προσοχή τού κόσμου πάνω στήν ύπόθεσή τους, τοποθετώντας μά καπνογόνο βόμβα σέ μια συνεδρίαση τού Δημοτικού Συμβούλιου μέ θέμα τό οίκιστικο. Η ένταση κλιμακώθηκε άκομη περισσότερο τό Γενάρη και τό Φλεβάρη τού '80, μιᾶς καί ί δημαρχος ούτε μπορούσε ούτε και ήθελε νά άνταποκριθεί στήν αίτηση τών δικαστικών κλητήρων, άλλα ταυτόχρονα άρνισταν και νά δηλώσει στήν άστυνομία πώς είναι άντιθετος στήν έπεμβαση.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΣΤΑΣΙΑΖΕΙ: ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ANTIMAXONTAI ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Στό μεταξύ, νέες έξελιξεις σημειώθηκαν: Στής 22 Φλεβάρη, γιά νά άποσπάσει τήν προσοχή τής άστυνομίας άπό τόν «Αύτοκράτορα», μια δμάδιο κράακερ προσπάθησε νά καταλάβει ένα κτήριο στή Βόντελστράτ, που έμενε άδιο άπο τρία χρόνια. Οχυρώθηκαν στό κτήριο, άλλα τό ίδιο άπόγευμα έβδομηντα άστυνομικοί τών Ειδικών Τμημάτων έπιτεθήκαν δπλισμένοι μέ τοσκούρια, τό παραβίασαν και τό έκκενωσαν μέσα σε 15 λεπτά, στέλνοντας και έναν κράακερ στό νοσοκομείο μέ διάσειση.

Η δύνεργεια αύτή τής άστυνομίας ήταν κραυγαλέα παράνομη, μιᾶς και ούτε οι ίδιοκτήτες τού κτηρίου είχαν διαμαρτυρηθεί γιά τήν κατάληψη, ούτε και ύπηρχε δικαστική άπόφαση γιά τήν έκκενωσή του.

Τήν άλλη μέρα οι κράακερς έσπασαν, σέ ένδειξη διαμαρτυρίας, τά παράθυρα ένός Κέντρου Έκπαίδευσης τών Ειδικών Τμημάτων. Οι άρχες συνέλαβαν τήν 22χρονη Νάντα Μ. γιά «άναγραφή συνθημάτων», και τήν κράτησαν στήν άπομόνωση χωρίς δυνατότητα έπικοινωνίας μέ δικηγόρο.

Άλλα οι κράακερς δέν ύποχωρησαν: Τήν Παρασκευή 29 Φλεβάρη δργάνωσαν μιά μεγάλη διαδήλωση, που φαινομενικά κατευθύνονταν πρός τό Δημαρχείο, σέ ένδειξη άλληλεγγύης πρός τούς ένοικους τού «Αύτοκράτορα». Τά Ειδικά Τμήματα έπεσαν στήν παγίδα, και δέν πρόσεξαν μερικές έκαποντάδες διαδήλωτών που έμειναν πίσω. Στής 6 τό άπόγευμα, αύτοι οι τελευταίοι άνακατέλαβαν αίφινδιαστικά τό κτήριο τής Βόντελστράτ και τό όχυρωσαν, πόρτες και παράθυρα.

Ένω ή διαδήλωση συνεχίζονταν μέ συνθήματα «Λευτεριά στή Νάντα!» και «Ολοι δικαιούμαστε μέρος γιά νά ζοῦμε!», ή άστυνομία, που έξαπατημένη τούς είχε άκολουθησει μέχρι τό Δημαρχείο, καταλαβαίνει τό κόλπο και σπεύδει πρός τή Βόντελστράτ. Και πάλι χωρίς δικαστική άπόφαση, τά Ειδικά Τμήματα έπιτιθενται γιά νά έκκενώσουν τό κτήριο, άλλα αύτή τή φορά άναγκάζονται νά ύποχωρήσουν: Γίνοντας πραγματικές μάχες μέ χιλιάδες πολίτες που είχαν έρθει γιά νά συμπαρασταθούν στήν κατάληψη, και που άμυνονται μέ παλούκια και στύλους σημάτων τής τροχαίας, ή έκσφενδονίζοντας πλάκες άτ' τό λιθόστρωτο. Απωθώντας δλες τής έπιθεσεις τών ειδικών μονάδων, οι διαδηλωτές κατάλαβαν πολλούς δρόμους και τούς όχυρωσαν μέ δδοφράγματα, δημιουργώντας έτσι τή δική τους «έλευθερη πολιτεία».

Ο «ΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»

«Οχυρωμένο άπ» δλες τής μεριές μέ δδοφράγματα, τό τμήμα τής πόλης πού έλεγχαν οι διαδηλωτές μετονομάστηκε σέ «Τόπο τής έλευθερίας». Κάθε πρόσβαση σ' αύτό όχυρωσης δσο καλύπτερα γίνονταν, και έγινε άδυνατη η είσοδος αύτοκινήτων, ένω χιλιάδες κάτοικοι άπ» δλο τό «Αμστερνταμ έσπευσαν μέ ένθυσιασμό και περιέργεια στήν «έλευθερη πολιτεία». Τό πλήθος δλο και μεγάλωνε δσο προχωρούσε ή νύχτα τού Σαββάτου. Διάφορα μουσικά συγκροτήματα έπαιζαν άσταμάτητα στήν γωνίες, ένω ένας θιασος, οι «Πρόλογος», άνεβαλαν τήν παράσταση που θά έδιναν έκεινο τό βράδυ σ' ένα θέατρο τής πόλης κι ήρθαν νά δώσουν παραστάσεις στό κατελημμένο τμήμα.

Τήν Κυριακή συνεδρίασε έκτακτα τό Δημοτικό Συμβούλιο. Τής πρώτες πρωινές ώρες τής Δευτέρας δ Δημαρχος άνακοινώσει τήν άπόφασή του: Τά δδοφράγματα νά διαλυθούν μέχρι τής 5 ή ώρα,

ἀλλοιῶς θά ἐπετίθενταν ἡ ἀστυνομία.

Οι κράκερς μέ τόν ἄγνων τους, «διασαλεύοντας τήν τάξη», είχαν καταφέρει νά διποσπάσουν σημαντικές παραχωρήσεις: Τούς παραχωροῦνταν ό «Αὐτοκράτορας» και τό κτήμα τῆς Βόντελστρά- ατ, και ἐπίσης ή Νάντα θά διφήνονταν ἐλεύθερη. «Ἐκριναν λοιπόν πώς, ἀφοῦ ἦταν μᾶλλον δύσκολο νά προχωρήσουν παραπέρα, θά πρεπε νά περιοριστοῦν σ' αὐτές τις κατακτήσεις. Πράγματι, ἀρχισαν νά σηκώνουν τά δόδοφράγματα, ἀλλά ἀνακοίνωσαν πώς χρειάζονταν περισσότερο χρόνο.

Ο δήμαρχος δώμας, γιά άγγνωστους λόγους (ἀνάμεσά τους θά πρέπει νά συμπεριλαμβάνονταν και ὁ δικαιολογημένος πανικός τῆς ἔξουσίας μπροστά στις ἀνεξέλεγκτες καταστάσεις καθώς και ὁ φόβος μήπως οἱ ἐργαζόμενοι προτίμησουν τό πρώι τῆς Δευτέρας νά επισκεφτούν τήν «ἔλευσέρη πολιτείαν» κι δχι τις δουλειές της ἀρνήθηκε νά δώσει ἔστω και τήν ἐλάχιστη παράταση. Ἀντίθετα, διέταξε νά συγκεντρωθούν ἑκεὶ τά Ειδικά Τμήματα δῆλης τῆς «Ολλανδίας. Μέχρι τις 6 τό πρωι 1000 ἀνδρες τῶν Ειδικῶν Τμημάτων, ή στρατιωτική, ἀκόμη κι ή ἀγροτική ἀστυνομία, είχαν μεταφερθεί στό «Αμστερνταμ. Μαζί τους ήρθαν σέ σχηματισμό μάχης αὐρες, κομμάντος, και τέσσερα τάνκς «Λέοπαρντ» μέ πρόσθετα μηχανήματα ἑκσκαφῆς. Ο Δήμαρχος είχε δώσει σαφεις ὅδηγιες τά έγοπλα τμήματα νά ἀνοιξουν πύρ, ἀν τό θεωροῦσαν ἀναγκαῖο.

Πρίν τά χαράματα, δύοι αὐτοί έκαναν συνδυασμένη ἐπίθεση και διέλυσαν τά δδοφράγματα. Αύτή ή τελείως ἀχρηστή ἐπίδειξη δύναμης, τό μοιραίο σφάλμα τῆς ἔξουσίας, δὲν είχε σάν ἀποτέλεσμα παρά νά γιγαντωθεί τό μίσος ἐνάντια στίς δυνάμεις τῆς «τάξης». Ἡ διάλυση τῶν δδοφραγμάτων ἀπαντήθηκε μέ διαδοχικές αὐθόρμητες ἔξεγέρσεις σ' δλη τήν πόλη. Αὔρες καταλήφθηκαν κι ἀναποδογύριστηκαν, οἱ δδομαχίες μαίνονταν ἐπί φρες. Οἱ τραυματίες κι ἀπ' τίς δυό μεριές ήταν πάμπολλοι, κι ήταν ἀπλή σύμπτωση τό δτι δὲν ὑπῆρχαν νεκροί. «Ολα αὐτά δὲν θά είχαν γίνει, βέβαια, ἀν δὲν είχαν ἐπιτεθεί τά ειδικά τμήματα.

Ἐξάλλου, δος ὁ κόσμος εἰδε τὴν ώμή βία τοῦ κράτους ἐνάντια στοὺς κράσκερς σάν ἀπόπειρά του νά ἀποτρέψῃ πιθανές πράξεις ἀλληλεγγύης ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς και στά συνδικάτα, πού είχαν προγραμματίσει μιά μεγάλη ἀπεργία γιά τὴν ἐπόμενη μέρα, ἐνάντια στὸ πάγωμα τῶν μισθῶν.

«ΟΧΙ ΣΠΙΤΙΑ, ΟΧΙ ΣΤΕΨΗ!!»

* Η ένταση δέν υποχώρησε ούτε την έπομένη βδομάδα, χάρη στις ένεργειες των δυνάμεων καταστολής. Στό Νιμέγκεν 110 άστυνομικοί πέταξαν 11 μέλη μιᾶς φεμινιστικῆς κολλεκτίβας έξω από ένα κατειλημμένο σπίτι, και τις έστειλαν γραμμή στό νοσοκομείο. Στό Μπόρτελλ οι άστυνομικοί έπιτεθήκαν μέ σκυλιά και μέ γκλόμπες έναντι σε μιάν δμάδα αντιπυρηνικῶν, οπαδών της μη-βιας, που είχαν άλσοδεθεί από μόνοι τους μπρος ἀπ' την είσοδο ένός πυρηνικοῦ σταθμοῦ, σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Στη Χάγη, μιά δμάδα Τούρκων έργατων πού είχαν καταλάβει ένα σπίτι πετάχτηκαν έξω, από άστυνομικούς μέ τσεκούρια, συνεπικουρούμενους από μιάν... αύρα.

Μερικές βδομάδες άργότερα, στις 30 Απριλίου, θα γίνονταν στο «Αμστερνταμ» ή στέψη της νέας βασιλισσας Βεατρίκης (!). Σάνι απάντηση στήν φανερή πιά υποστήριξε τών κερδοσκόπων άπ' τά κράτος και τήν δργανωμένη ωδότητα τής άστυνομίας, μερικοί κράκερς έβγαλαν μιά προκήρυξη που καλούσε σε δράση για έκεινη τή μέρα. Η προκήρυξη θα πέρναγε χωρίς νά πολυπροσεχτεί, άν η άστυνομία δέν έκανε άλλο ένα μοιραίο λάθος —δάν δέν τήν κατέστησε στό Τίλμπουργκ και στό Τσέβλε. Οι κράκερς πού τήν είχαν τυπώσει έκει συνελήφθησαν γιά «στάση», και μέσα σε είκοσι-τέσσαρες ώρες ή προκήρυξη είχε δημοσιευτεί σ' δλες τίς έφημεριδες! Τώρα δλοι ήξεραν τό μήνυμα: «Ολοι στό «Αμστερνταμ, και μήν ξεχάσει κανείς και τό κράνος του!»

¹ Η κυβέρνηση άντεδρας άνάλογα. Ειδικές μονάδες για τήν άντιμετώπιση έξεγέρσεων στάλθηκαν γιά προπαρασκευαστικά γυμνάσια στήν υπαιθρό, και τή μέρα τής στέψης 8.000 άστυνομικοί και στρατιώτες φρουρούσαν τήν πλατεία Ντάμ, δύο γινόταν ή τελετή.

Αύτό δημοσιεύεται σαν αποτέλεσμα πολλοί άπό τους ύποπτηρικτές της μοναρχίας να φοβηθούν βλέποντας τέτοιες προετοιμασίες, κι ετοι μά να μείνουν μακριά άπό την «έπικινδυνη» ζώνη.

Έκείνη τη μέρα το κράτος είχε μετατρέψει τη μισή πόλη σ' ένα έποιμπολέμο στρατόπεδο, πού στους γεροντότερους θύμισε τη γερμανική κατοχή. Οι αυτόνομοι άριστεροί κι οι άναρχικοί άπαντησαν άνακοινώνοντας πώς θα γινόταν ή διαδήλωση, άκριβως στο σημείο όπου οι Γερμανοί είχαν στήσει το 'Εβραικό Γκέττο, —έκει όπου σήμερα στέκει ένα μνημείο άναμνηστικό της περίφημης άπεργιας του Φλεβάρη '44.

Από τὸ πρωὶ, τραγουδώντας «οχὶ σπίτια, οχὶ στέψη», πολλές χιλιάδες διαδηλωτῶν ἄρχισαν νά̄ ἐτομαζοῦνται γιά νά̄ προχωρήσουν πρός τὴ Ντάμ, ὅπου στις 2 ή ώρα θά γινονταν η τελετή. Οἱ εἰδικές μονάδες προσπάθησαν νά̄ τούς συγκρατήσουν καταβρέχοντάς τους μέ̄ ἀντλίες καὶ σκορπώντας παντοῦ δακρυγόνα. Ήστάσσο αὐτό γινονταν δὲ καὶ πιό δύσκολο, καθώς σύντροφοι ἀπό τις ἑπαρχίες μόλις ἔφθαναν στὸ σταθμό ἐπειδαν κατευθείαν στὴν περιοχὴ τῆς Ντάμ, ἀνέμιζοντας ἀνάμεσα στ΄ ἀλλὰ καὶ μαυροκόκκινες σημαῖες καὶ λάβαρα μέ̄ τὸ Α

«ΑΣ ΕΡΘΟΥΝ ΚΙ ΆΛΛΟΙ!»

Στήν τελετή, ἔνα περίεργο κλίμα πλανιόταν. Μόλις παραιτήθηκε ή Τζουλιάνα, και καθώς παρουσιάζε τή νέα βασιλισσα, πλήθος κόσμου ἀρχισαν νά γιουχάρουν και νά κλαίν, ἀλλά οχι ἀπό συγκίνηση: τά δακρυγόνα ἐπεφταν δύο και πιό κοντά.

Ταυτόχρονα, μέσα στή σύγχιση, πολλοί κράακερς κατελάμβαναν ένα κτήριο γραφείων μόλις δύο χιλιόμετρα μακρύτερα, κι έτοιμάζονταν γιά ένα υπαίθριο φεοτιβάλ. "Οταν οι ειδικές μονάδες κατέφθασαν άπρόσκλητες, μαζί με άρκετές αύρες, χιλιάδες κόσμους τις ύποδεξήγηκαν έτοιμοι, με μπαστονία και πέτρες στά χέρια. Μετά μιᾶς ώρας μάχη δ δήμαρχος διέταξε τις μονάδες νά αποσυρθούν, κι έτσι άκομη ένα κτήριο καταχτήθηκε.

Την ίδια στιγμή παρόμοιες καταλήψεις γίνονταν και στή Μπρέντα, στό Νυμέγκεν, στό Κρόνιγκεν, στό Λιουβάρντεν, στήν Ούτρεχτη (25 σπίτια!), στό Τίλμπουργκ, στό Λέϋντεν, στό 'Αιντχόβεν. 'Επισής έγινε και μιά άπόπειρα κατάληψης του Κοινοβουλίου, στή Χάγη, που ίμως άπετυχε.

Στό "Αμστερνταμ, άγριες μάχες μαίνονταν μέχρις άργα το βράδυ, άναμεσα στίς δυνάμεις καταστολής και σ' δηλ σχεδόν τή νεολαία τής πόλης. Μαθητές και μαθητριες που είχαν δόηγηθει στη Ντάμ για νά ξητωκραυγάσουν τή βασιλισσα, τώρα σπουδάζαν στήν πράξη τίς αιθόρυμμες τακτικές τής δόδομαγιας.

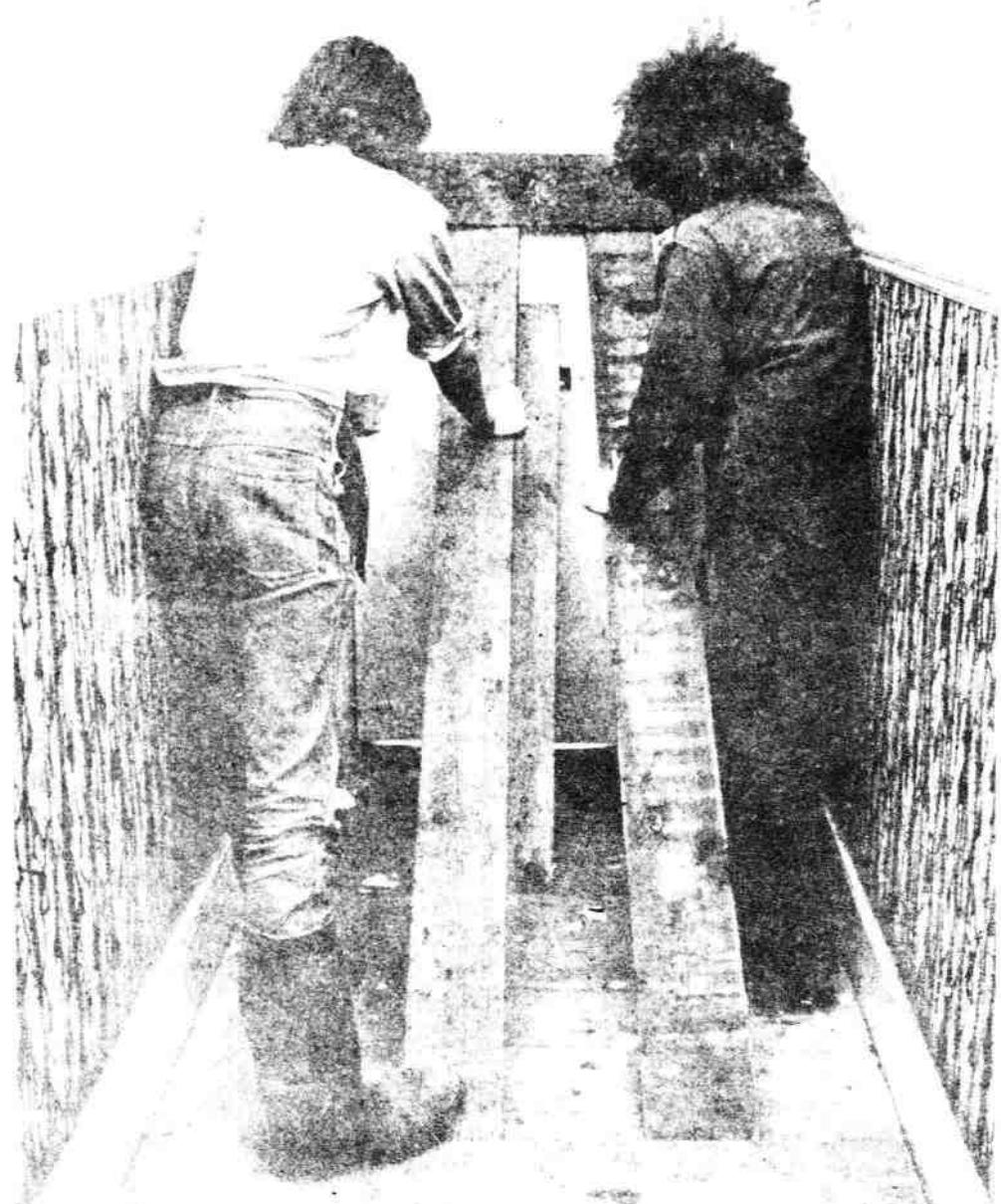
Ο άντικειμενικός σκοπός, δηλαδή νά καταστραφεī ή είκόνα τής «κοινωνικής γαλήνης» και τού «νομοταγούς και παραληρούντος ένώπιον τής βασιλίσσης πλήθους» είλε όπειυχθεī και μέ τό παραπάνω. Όδοφράγματα στήνονταν και μάχες άντηχοδαν σέ κάθε δρόμο, ένω και ή ίδια ή βασιλίσσα μπορούσε νά βλέπει τόν κανό άπό τα πυρπολημένα αύτοκίνητα τής άστυνομίας.

Ο έπισημος τόπος άσχολήθηκε κυρίως με τις... καταστροφικές δυνάμεις αύτης της ανεξέλεγκτης και αυθόρμητης συνένωσης των κατοίκων του "Αμστερνταμ, ένω άρνονταν νά δει τις αιτίες και τις

άφορμές, τό δι τα αυτός ο κόσμος είχε όργανωθεί γύρω απ' το καυτό ζήτημα της στέγασης. Αύτη δημοσία δὲν ήταν μάς μέρας έκρηξη, κι από προσπαθούν δλοι δσοι έχουν συμφέρον από τη διατήρηση του τωρινού συστήματος νά μάς κάνουν νά την ξεγάσουμε... Οι καταλήψεις συνεχίζονται, κι οι κράκερς διαρκώς όργανώνονται και πληθαίνουν... Και το κοινωνικό κίνημα δυναμώνει, στήν 'Ολλανδία και σ' δλο τόν κόσμο...

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Θ.Π. και Σ.Μ.

Τάνκς στό "Αμστερνταμ, έναντια στούς Κράκερς. Κράκερς δχυρώνουν τήν είσοδο σπιτιού.

«Μέσα από τά βαθή του προλεταριάτου ζεπρόβιαλε μιά νέα και άντιθετική τάση, ένας νέος παγκόσμιος σκοπός, ή κατάργηση των τάξεων και της κύριας βάσης ύποστηριξής τους-του κράτους - και ή αυτοδιεύθυνση δῆλης της ιδιοκτησίας ἀπό τοὺς έργαζόμενους».

M. Μπακούνι

Κάποτε συζητώντας μεταξύ τους μερικοί προοδευτικοί αστοί, κατέληξαν στό συμπέρασμα ότι ἀν υπήρχαν τριακόσιοι ανθρώποι σάν τον Μπακούνιν ή Γαλλία δέν θά μπορούσε νά κυβερνηθεί ἀπό κανέναν. Ήταν γύρω στό 1848.

Σήμερα, 100 περίπου χρόνια ἀπό τό σχίσμα στή Διεθνή, ὁ Μαρξισμός και ὁ 'Αναρχισμός, οι δύο κυριότερες ιδεολογίες πού γέννησε τό προλεταριακό κίνημα, άμφισβητούνται ἀπό τό σύγχρονο ἐπαναστατικό κίνημα. 'Ο Μαρξισμός προσφέρει τό γνήσιο τέκνο του, τόν γραφειοκρατικό καπιταλισμό, βρίσκοντας τήν φανταστική του δικαίωση μέσα ἀπό τήν πολλαπλή ἄρνηση τῆς κοινωνικής ἐπανάστασης και τῆς ἐλευθερίας. 'Επίσης, ή Μαρξιστική κοσμοθεωρία δέχεται ἀπό παντού πυρά και ἀμφισβητεῖται. 'Από τήν ἀλλη ὁ 'Αναρχισμός, ή ιδεολογία τῆς ἀντι-εξουσίας, δέν μπόρεσε νά ξεπεράσει ποτέ τόν διαχωρισμό στήν πάλη του, ἐκφυλίσθηκε, γραφειοκρατικοποιήθηκε, ή ἀποκοιμήθηκε.

'Η ἀναφορά στό ἔργο τοῦ Μπακούνιν σέ συνδυασμό μέ τή δράση του στή Διεθνή και τήν προσφορά του στό προλεταριακό κίνημα, κρίνεται ἀναγκαία στό βαθμό πού σήμερα οἱ ἀλήθειες πού διατύπωσε ὁ Ρώσος ἀναρχικός ἐπιστρέφουν γιά νά τόν δικαιώσουν, δπως και γιά νά δείξουν πόσο διέφερε ἀπό τόν μαρξιστικό τρόπο σκέψης.

Η ΕΓΓΕΛΟ-ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ Ο ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ

Οι ἀναρχικοί ήταν τό πρώτο φιλοσοφικό πολιτικό ρεῦμα πού ἀμφισβήτησε τήν ταύτιση κοινωνίας και κράτους. 'Ο ἀναρχισμός δέν ήταν τό νόθο γέννημα τοῦ χεγκελιανισμοῦ, δπως ὁ μαρξισμός. 'Ηταν ή πρώτη ιδεολογική παρέκλιση ἀπό τήν κλασική ἐλληνοδυτική σκέψη. 'Η ἀπελευθέρωση τῆς ιστορίας, τοῦ πεδίου ἔξελιξης τῆς ἀνθρωπότητας, ήταν ή βασική θέση τοῦ Μπακούνιν στήν πολεμική του ἐνάντια στούς χεγκελιανούς και τόν Μάρξ, τόν δποίο και ἀποκαλούσε τελευταίο τῆς χεγκελιανῆς σχολῆς. Τί ἐννοούμε δταν λέμε ἀπελευθέρωση τοῦ ιστορικοῦ πεδίου; 'Ο Χέγκελ-δπως και ὁ Μάρξ, ή 'Αντιστροφή τοῦ ίδιου τρόπου σκέψης στηριζόταν στήν μονόπλευρη παρατήρηση τῆς πραγματικότητας, σέ ἑνα συγκεκριμένο τρόπο σκέψης και σέ μιά προσπάθεια βιασμοῦ τῆς ιστορικῆς κίνησης, μέσα ἀπό τήν προκατασκευή κοινωνικῶν συστημάτων και τήν προσαρμογή τῆς πραγματικότητας σ' αὐτό τόν τρόπο σκέψης. 'Η ίδεα πού ἐμβαθύνει στόν ἐαυτό τής παλεύει μέσα της και βγάζει ἑνα ἀφηρημένο ἀποτέλεσμα, τό δποίο γίνεται νόμος γιά τήν ιστορική κίνηση. 'Η αύτοσυνείδηση: νά δθεμέλιος λίθος τῆς χεγκελιανῆς φιλοσοφίας. Αύτόματα ή ίδεα γίνεται πρωταρχική στήν ιστορική ἔξελιξη. 'Από αὐτό τό καλούπι σκέψης δέν μπόρεσαν νά ξεφύγουν οἱ Μάρξ και 'Εγκελς. 'Η κίνηση τῆς ίδεας ἀντικαταστάθηκε σ' αὐτούς ἀπό ἀντικειμενικούς νόμους κίνησης τῆς ιστορίας, και ἀπό ἔνα τρόπο σκέψης πού ηθελε νά προσαρμόσει και νά συντονίσει τήν ιστορική κίνηση στό δικό της μοτίβο. 'Η απουσία τῆς ἀνθρώπινης πάλης δικαιολογεῖται ἀπό τήν ἀντικειμενική κίνηση τῆς οἰκονομίας. 'Η προκατασκευή κοινωνικῶν μορφῶν και συνθηκῶν συμπληρώνει ἑνα τρόπο σκέψης πού δίνει τήν

πρωταρχικότητα στήν αύθαιρετη ίδεα, πού γεννήθηκε είτε ξεκάθαρα ἀπό τόν ίδιο τής τόν έαυτό, δπως στήν περίπτωση τοῦ Χέγκελ, είτε ἀπό μιά πραγματικότητα ἔτσι ὅπως ήθελαν νά τήν βλέπουν ὁ Μάρξ και ὁ 'Εγκελς. 'Η ἀφαίρεση τοῦ Χέγκελ, ήταν μιά ἀφαίρεση πού δέ πατούσε στή γῆ ή μαρξιστική ἀφαίρεση ήταν ή γήινη ἀφαίρεση.

Νά τί μᾶς λέει ὁ Μπακούνιν σχετικά μέ τόν τρόπο, πού οι κάθε είδους μεταφυσικοί προσπαθούν νά καθορίσουν τήν ιστορική ἔξελιξη;

«Τέτοιος είναι ὁ δρόμος γιά τήν πλήρη ἀπελευθέρωση τῶν ἀνθρώπων, γιά τήν ἀναρχική κοινωνική ἐπανάσταση. 'Ο δρόμος τῶν μεταφυσικῶν είναι ἐντελῶς διαφορετικός. Μεταφυσικός είναι ὁ δρόμος πού χρησιμοποιούμε γιά τούς ὅπαδούς τοῦ Χέγκελ και γιά ὅλους ἑκείνους πού λάτρεψαν σάν θεό τήν ἐπιστήμη, ὅλους ἑκείνους τούς σύγχρονους θαυμαστές τοῦ Προκρούστη, οἱ όποιοι μέ τόν ἑνα ἡ τόν ἀλλο τρόπο. Έχουν δημιουργήσει ἑνα ίδιαν πρότυπο κοινωνικῆς δργάνωσης, ἑνα στενό κελί, μέσα στό όποιο ἐπιθυμούν νά φυλακίσουν τίς μελλοντικές γεννιές: ὅλους ἑκείνους πού ἀντί νά δοῦν τήν ἐπιστήμη σάν μιά μόνο ἀπό τίς ἐκδηλώσεις τῆς φυσικῆς και κοινωνικῆς ζωῆς, ἐπιμένουν πώς ὅλη ή ζωή κλείνεται στίς ἀναγκαστικές πειραματικές ἐπιστημονικές θεωρίες τους. Οι μεταφυσικοί, δλοι αὐτοί οι κύριοι πού θεωρούν σάν ἀποστολή τους νά ἐπιβάλλουν αὐταρχικά τούς νόμους τῆς ζωῆς στό δνομα τῆς ἐπιστήμης, είναι συνειδητά ή ἀσυνειδητά ἀντιδραστικοί.»

Η κίνηση τῆς ιστορίας, δπως λέει ὁ Μπακούνιν, δημιουργεῖ δργανωτικές μορφές πού ἀντανακλούν και καθερεφίζουν τήν ίδια τή ζωή σ' ὅλο τής τό μεγαλείο και τήν πολυπλοκότητα: αὐτός είναι δ κόσμος τῆς ἀπελευθέρωσης τοῦ ἀνθρώπου μέσα ἀπό τίς ἐπαναστάσεις και τίς κοινωνικές ἀνακατατάξεις, μέσα ἀπό τόν ἀγώνα τῶν ἐπαναστατημένων μαζῶν, ξεπροβάλλουν αὐθόρμητα οι νέες δημιουργικές μορφές τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. 'Η ἐπιστήμη είναι ή μέθοδος πού κατάκτησε ὁ ἀνθρωπός, ή μετάβαση του ἀπό τό ἀφηρημένο στό συγκεκριμένο, ή δύναμη τῆς ἐρευνας. Είναι ἑνα κομμάτι τῆς ζωῆς, ποτέ δμως ή ίδια ή ζωή.

Σύμφωνα μ' αὐτή τήν ἀντίληψη λοιπόν, ὁ Μπακούνιν μᾶς λέει παρακάτω στό κείμενό του «Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΟΥΣ»:

«Ἐμεῖς οι ἀναρχικοί ούτε σκοπεύουμε ούτε ἐπιθυμούμε νά ἐπιβάλλουμε στό λαό κανένα πρότυπο κοινωνικῆς δργάνωσης πού είναι παρμένο ἀπό βιβλία ή ἔχει κατασκευασθεῖ ἀπό ἔμας. 'Αντίθετα, πιστεύουμε ὅτι οι μάζες φέρνουν μέσα τους, μέσα στά ἐνστικτά τους (πού ἔχουν ἀναπτυχθεῖ μέσα στήν ιστορική πορεία) στίς καθημερινές τους ἀνάγκες και στίς συνειδητές ή ἀσυνειδητές φιλοδοξίες τους, δλα τά στοιχεῖα τῆς μελλοντικῆς κοινωνικῆς δργάνωσης. 'Αναζητοῦμε τό ίδιαν αὐτό μέσα στούς ίδιους τούς ἀνθρώπους». .

Ο Μπακούνιν ἐμείνει συνεπής στίς ἀπόψεις του αὐτές και μέσα στήν πάλη γιά τήν αὐτονομία τῆς Διεθνούς. Πολλές φορές καυτηριάζει τίς δικταρορικές τάσεις τοῦ Μάρξ δπως και τίς προσπάθειές του νά προσανατολισθεῖ ιδεολογικά ή Διεθνής κάτω ἀπό τό πρόγραμμά του. 'Ο Μπακούνιν πολλές μάζες δέν είναι διατεθειμένες νά ξεσηκωθούν γιά χάρη καμμιᾶς ιδεολογίας, ἀλλά ἀντίθετα, θά ξεσηκωθούν γιά νά λύσουν τά πραγματικά τους προβλήματα. 'Η Παρισινή Κομούνα δικαιώνει ἀπόλυτα τόν Μπακούνιν. 'Άλλες φορές πάλι, στιγματίζει τήν προσπάθεια διανοούμενοποίησης τῆς Διεθνούς, δπως και τήν προσπάθεια τῶν μαρξιστῶν νά κατευθύνουν σάν διαχωρισμένοι διανοούμενοι διοίκησης τῆς Διεθνούς προλεταριακό κίνημα. Γιά τόν Μπακούνιν ή Διεθνής δέν ήταν τίποτε

ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ

ἄλλο παρά μιά ἐπαναστατική δργάνωση ἀλληλεγγύης, πού θά συνένωνε τό προλεταριάτο δλων τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν στὸν κοινό ἄγώνα ἐνάντια στό κεφάλαιο καὶ τό κράτος.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟ

‘Ο Κ. Μάρξ στήν εἰσαγωγή του τῆς «Χεγκελιανῆς φιλοσοφίας τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Δικαίου» γράφει: «'Η ἐπανάσταση τῶν Γερμανῶν εἶναι ἡ ἐπανάσταση δλων τῶν ἀνθρώπων, καὶ σ' αὐτῇ τὴν ἐπανάσταση ἡ φιλοσοφία εἶναι τό κεφάλι καὶ τό προλεταριάτο ἡ καρδιά».

Γιά μιά ἀκόμη φορά ἡ μαρξιστική φιλοσοφία ἐπικυρώνει τήν γνήσια χεγκελιανή της καταγωγήν. ‘Ο φαντασιακός διαχωρισμός, ἡ ἀποκοπή ἀπό τήν πραγματικότητα μιᾶς ἐπιστήμης καὶ συγκεκριμένα τῆς φιλοσοφίας, πού δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά γέννημα καὶ κομμάτι τῆς πραγματικότητας καὶ ἡ ἀναπαράστασή της σάν κατευθυντήριου νοῦ τῆς ιστορικῆς κίνησης, ἀποτελεῖ τό Α καὶ τό Ω τοῦ μαρξιστικοῦ διαχωρισμοῦ. ‘Ο ἀνθρώπος, ἡ ἄνθετε οἱ μάζες, κατακτήσαν καὶ χρησιμοποιοῦν τήν φιλοσοφία σάν ἔνα μέσο πάλης γιά τήν ἀνατροπή τοῦ καπιταλισμοῦ. ‘Η φιλοσοφικοίηση τῆς πραγματικότητας ὅμως, δίνει τό δικαίωμα τῆς δλοκληρωτικῆς κατοχῆς τοῦ ιστορικοῦ πεδίου σκέψης καὶ

πράξης, σέ μια ἐπιστήμη πού δέν εἶναι τίποτα παραπάνω ἀπό μιά ἐπιστήμη, πού δέν μπορεῖ νά ἀντικαταστήσει σέ καμιά περιπτώση τήν ἴδια τή ζωή. ‘Αντίθετα, δ Μπακούνιν σέ πολλά ἀπό τά ἔργα του κάνει σαφεῖς τίς θέσεις του γύρω ἀπό τό προλεταριάτο καὶ τήν ταξική συνείδηση. ‘Ἐν ἀντιθέσει μέ τό Μάρξ καὶ τούς Μαρξιστές οἱ δροῖοι πίστευαν δτι ἡ ἐπαναστατική συνείδηση δέν ὑπάρχει ἀλλά μεταφέρεται ἀπό ἔξω στό προλεταριάτο, δ Μπακούνιν πίστεύει δτι οἱ μόνες πού εἶναι δυνατό νά κατέχουν αὐτή τή συνείδηση εἶναι οἱ μάζες καὶ μόνο αὐτές. Μέσα τους, αιώνιες τώρα ἐμφανίζονται τά σπέρματα τῆς μελλοντικῆς κοινωνίας.

τά σπέρματα τῆς μελλοντικῆς κοινωνίας πού γίνονται ἀντιληπτά μέσα στόν τρόπο πού αὐτοοργανώνονται καὶ παλεύουν γιά τήν ἀνατροπή τοῦ καπιταλισμοῦ. Ἐπίσης αὐτή η συνείδηση φαίνεται καθαρά καὶ ἐκδηλώνεται μέσα στίς καθημερινές ἀνάγκες καὶ ἐπιθυμίες τῶν ἀνθρώπων.

Ξεκάθαρη εἶναι ἡ θέση τοῦ Μπακούνιν ἀπέναντι στήν ἐπαναστατική διανόηση καὶ στήν μειονότητα τῶν ἐπιστημόνων τῆς σκέψης. ‘Αναφερόμενος στούς διανοούμενους πού δροῦσαν στίς τάξεις τῆς Διεθνοῦς λέει: «'Εκεῖνο πού μόνο μποροῦν νά κάνουν τά ἄτομα αὐτά εἶναι νά ἐπεξεργασθοῦν καὶ νά διαδώσουν τίς ίδεες πού ἀνταποκρίνονται στό λαϊκό αἴσθημα καὶ πέρα ἀπό αὐτό νά συνεισφέρουν μέ τίς ἀδιάκοπες

προσπάθειές τους στήν έπαναστατική δργάνωση τῶν μαζῶν, ἀλλά τίποτε περισσότερο ἀπ' αὐτό». «Ποιοι εἶναι αὗτοί οἱ ἀνθρώποι; Ήρωταί παρακάτω, πού θά μποροῦσαν νά ἐλέγξουν καὶ να ἰκανοποήσουν τήν πολυπλοκότητα καὶ τήν ποικιλία τῶν πραγματικῶν φαινομένων ὅπως καὶ νά ἀντικαταστήσουν τήν ταξική πάλη; Κανένας ἄλλος παρά οἱ μάζες, φυσικά».

Τό προλεταριάτο γιά τούς ἀναρχικούς δέν είναι δύπνοβάτης πού κουβαλάει χρόνια ἐπάνω στούς ὕμους του τήν ιστορία, καὶ πού μιά μέρα ξαφνικά θά ξυπνήσει πετώντας ἀπό τήν πλάτη του τό φορτίο τῶν αἰώνων. Ἀντίθετα, εἶναι ὑποκείμενο δρῶν γιά τά συμφέροντά του καὶ γιά τά συμφέροντα τῆς κοινωνίας. Καὶ ή δράση του αὐτή είναι διαρκής καὶ αὐτόνομη. «Οποιος πιστεύει δτι μελετώντας τούς μαρξικούς νόμους τής κίνησης τοῦ κεφαλαίου ἀνακαλύπτει πλήρως ἔξαρτημένη ἀπό αὐτούς τούς νόμους καὶ τήν κίνηση τοῦ προλεταριάτου, αὐταπατάται. Τό προλεταριάτο δημιουργεῖ τή δική του πραγματικότητα μέσα ἀπό τήν έπαναστατική σκέψη-πράξη. Ὁ καπιταλισμός δέν κινεῖται, δέν ἐκσυγχρονίζεται κατά τά κέφια τῶν καπιταλιστῶν, ἀντίθετα είναι προϊόν τής ἀδιάκοπης ταξικής πάλης· καὶ αὐτή τήν ταξική πάλη τήν κατέχουν οἱ μάζες καὶ κανένας ἄλλος.

Ἡ ύποταγή τής ιστορικής κίνησης καὶ ή κατεύθυνσή της ἀπό μιά κοινωνική ἐλίτ είναι παλιά φιλοσοφική συνταγή, καὶ ξεκινάει ἀπό τήν Ἀριστοτελική ἐποχή. Οἱ ἰδανικές πολιτείες τῶν ἰδεαλιστῶν φιλοσόφων, ὅπως καὶ ἡ μαρξιστική ιστορική ἀναγκαιότητα τοῦ λαϊκοῦ κράτους, ἀνήκουν στό ἴδιο σύμπαν σκέψης. Κάθε φορά πού τό προλεταριάτο έπαναστατοῦσε γιά νά ἐπαναοικειοποιεῖ τίς παραγωγικές δυνάμεις καὶ τήν κοινωνία, ἡ δήθεν έπαναστατική συνειδηση τό χειραγωγοῦσε ἡ τό δολοφονοῦσε έπαναστατικά. Αὐτό ἔγινε στήν Ρωσία τό 17, στήν Ἰσπανία τό 36, στήν Σαγγάη τό 26, στήν Ούγγαρια τό 56, στό Παρίσι τό 68, αὐτό γίνεται σήμερα στήν Πολωνία. Πῶς είναι δυνατόν νά συγκρούονται πάντα οἱ μάζες καὶ οἱ γραφειοκρατικοί δργανισμοί, αὐτό οἱ μαρξιστές δέν μποροῦν νά τό ἔξηγήσουν. Ἡ φανταστική ἀποστολή τής γραφειοκρατίας βρίσκει τή δικαιώση καὶ

καλύπτεται ἀπό τό μύθο τής κατοχῆς τής έπαναστατικῆς συνειδησης. Σ' αὐτή τήν προσπάθεια ή γραφειοκρατία ζητάει τήν φαντασιακή συμμετοχή τῶν μαζῶν γιά τό χτίσιμο μιᾶς κοινωνίας, στό δποιο χτίσιμο, συμμετοχή σημαίνει ἀπάτη. Τό φαντασιακό καθολικό πού ύποτίθεται δτι ἀντιπροσωπεύει τό κράτος, ἀναδιπλώνεται δημιουργώντας χώρους ἀντιπροσώπευσης/φαντάσματα, ὅπως στά ψευτοσοβιέτ. «Ἐτσι ή γραφειοκρατία πετυχαίνει (;) αὐτό πού ή ἀστική τάξη ἀδυνατεῖ νά πετύχει, είσχωρεῖ δηλ. ίδεολογικά στό προλεταριάτο, πλασάροντας τόν μύθο της ταύτισης τῶν συμφερόντων δύο τάξεων μέ ἐντελῶς διαφορετικά συμφέροντα.

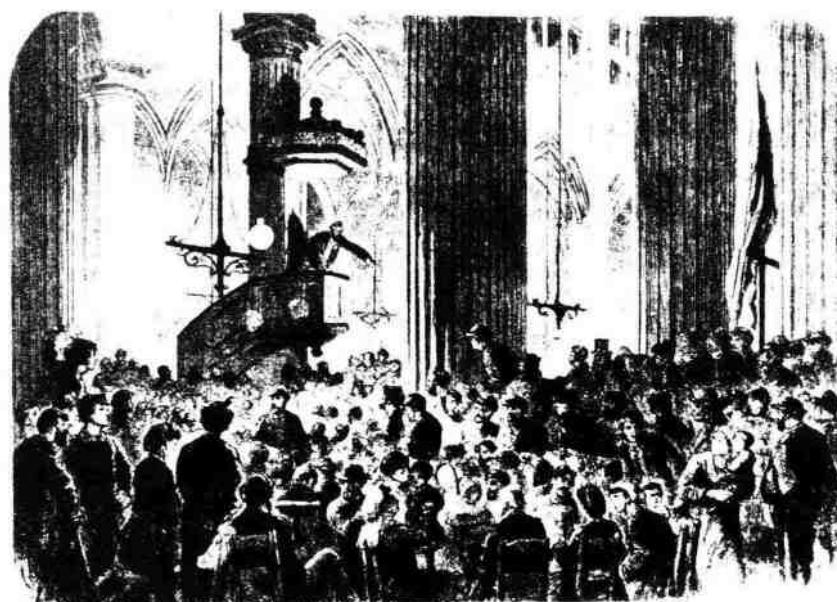
Ἡ δήθεν ταύτιση αὐτῶν τῶν ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων συμφερόντων είναι δύ μύθος πού χρησιμοποιεῖ η γραφειοκρατία στήν προσπάθειά της νά μετατρέψει τό προλεταριάτο στό ἀντικείμενο ἔκεινο στό δποιο θά τήν δδηγήσει νά ἐκπληρώσει τήν φαντασιακή της ἀποστολή. Τρέφει αὐταπάτες δμως, δέν ἔχει νά κάνει μέ τόν κομπάρσο ἄλλα μέ τόν πρωταγωνιστή τής ιστορίας. Ἡ Πολωνία σήμερα ὅπως καὶ ή Α. Γερμανία ή ή Ούγγαρια παλιότερα, δίνονταν ἔνα γερό μάθημα στόν γραφειοκρατικό καπιταλισμό τής 'Ανατολῆς.

ΛΙΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΙΤΙΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΞ

«Ἐκεῖ βρίσκεται ὅλο τό μυστικό τής ιστορικής ἔξελιξης σύμφωνα μέ τόν Μάρξ, πού ἀδιαφορεῖγά τους ἄλλους παράγοντες στήν ιστορία -ὅπως είναι η φανερή συνεχής ἐπίδραση τῶν πολιτικῶν, νομικῶν καὶ θρησκευτικῶν θεσμῶν πάνω στήν οικονομική κατάσταση».

Δέν θέλω νά φανῶ ὑπερβολικός, οὔτε καὶ ἔχω κανένα συμφέρον νά τό κάνω προσπαθώντας νά ἀποδείξω δτι δέν Μπακούνιν δέν ήταν ἔνας καθαρός οικονομιστής. Ἡταν σίγουρα γιατί ζούσε σέ μιά ἐποχή σπάνης, πού χιλιάδες ζωές χάνονταν γιά ἔνα πιάτο φαΐ.

Γιά τόν Μπακούνιν δμως ὑπάρχει καὶ ἔνας ἄλλος

παράγοντας ό δοποιος συγκαθορίζει τήν ιστορική έξέλιξη δύως και τήν πορεία τής κοινωνικής έπανάστασης. Ό παράγοντας αύτός είναι ένα πλήθος νόμων και θεσμών, που στήνη έποχή του ταυτίζονταν κυρίως με τήν οίκογένεια και τήν θρησκεία, δημοκρατία και ό ίδιος ισχυρίζεται, και πού συγκαθορίζουν τήν κοινωνία μ' αυτό πού λέγεται ύλικες παραγωγικές δυνάμεις. Υπάρχει μιά άρρηκτη σύνδεση άναμεσα σ' αυτά τά δύο.

Σ' ένα άλλο σημείο άπαντωντας στήνη έκθεση πού έγινε δύο τόν Κάρλ Μάρξ στό γενικό συμβούλιο τής Διεθνούς λέει μεταξύ άλλων: «Είναι διαφυσισθήτο πώς δ.τι δνομάσθηκε νομικό ή πολιτικό δικαίωμα στήν ιστορία, ύπηρξε πάντοτε ή έκφραση και τό προϊόν ένός τετελεσμένου γεγονότος. Άλλα είναι έπισης διαφυσισθήτο ότι αυτό τό δικαίωμα προκαλεῖ μέ τη σειρά άλλα άποτελέσματα πού πρέπει νά έξαφανιστούν αν κάποιος έπιθυμει μιά τάξη πραγμάτων διαφορετική άπό τήν κρατούσα. Έτσι, αυτό τό κληρονομικό δικαίωμα γίνεται άργοτερα ή βάση τού πολιτικού κράτους και τής θεσμοποιημένης οίκογένειας, ή όποια έξασφαλίζει και λατρεύει τήν άτομικη ίδιοκτησία».

Φυσικά θάμασταν ύπερβολικοί, τό ξαναλέω, αν ισχυρίζομασταν ότι διαφαίνεται σίγουρα ή λύση στό πρόβλημα.

Σήμερα τό άντεξουσιαστικό κίνημα άπαλλαγμένο από ίδεολογικές προκαταλήψεις, και περνώντας μέσα από μιά σφαιρική κριτική και άπόρριψη τού καπιταλισμού, έκθρονισε τό οίκονομικό άπό τήν πρωταρχικότητα. Ή κρίση τού καπιταλισμού είναι μιά διπλή κρίση, κρίση οίκονομική και κρίση θεσμική, αύτά τά δύο άλληλοσυγκαθορίζονται.

Στόν Μπακούνιν άπλούστατα μπορεῖς νά διακρίνεις μιά προσπάθεια γιά νά τεθεῖ τό πρόβλημα άπό διαφορετική όπτικη γωνία. Έπίσης δ.τ. Μπακούνιν κατηγορεῖ τόν Μάρξ ότι στό δνομα τής οίκονομικής άνάπτυξης και τών άντικειμενικών συνθηκών (δημοκρατία, έργο, οικονομία) πρωταρχικότητα. Γιά τόν Μπακούνιν ή κάθε χώρα φυσικά άνηκει και είναι μέν τμήμα τής παγκόσμιας καπιταλιστικής διλότητας, άλλα άπό τήν άλλη μεριά έμφανι-

ζει ίδιαίτερες συνθήκες κλίματος και ίδιοσυγκρασίας ένός λαού, οί δοποίες βέβαια δέν έπεσαν άπό τόν ούρανό άλλα γεννήθηκαν μέσα άπό τήν πάλη τού λαού αύτού. Πάλη άμεσα έπηρεασμένη άπό τόν τρόπο ζωῆς και τήν ίδιαίτερη κουλτούρα του, δημοκρατία, έργο, οικονομία, ή μπορεῖ νά ήταν καθαρή άπερισκεψία ή άγωνας γιά τήν δημιουργία τής Παρισινής Κομμούνας, ή μπορεῖ νά ήταν άσκοπες οί έξεγέρσεις τών 'Ισπανών η τών 'Ιταλών έργατών γιατί σ' αύτές τίς χώρες δέν είχαν συμπληρωθεί οί άντικειμενικές συνθήκες γιά τήν έπιτυχία τής 'Επανάστασης. Νά δημος πού ή δημιουργία τής Παρισινής Κομμούνας τόν διέψευσε. δημος τόν διέψευσαν και οί 'Ισπανικές κολλοκτίβες. Ποιός μπορεῖ νά συγκρατήσει άραγε τό έπαναστατικό πάθος τών λαῶν; Μήπως ή άνωριμότητα τών άντικειμενικών συνθηκῶν; Είναι τό λιγότερο γελοίο νά τό πιστεύουμε. Έδω βέβαια πρέπει νά γίνει μιά διευκρίνιση. Δέν συζητάμε τό πρόβλημα τού ποῦ είναι δυνατόν νά καρποφορήσει ή κοινωνική έπανάσταση. Έγώ πιστεύω ότι σίγουρα ή κοινωνική έπανάσταση θά ξεκινήσει άπό τίς άναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, γιατί πραγματικά έκει ή πρόβλημα οί υποκειμενικές και άντικειμενικές συνθήκες, έκεινες γιά νά πετύχει άρχικά ή έπανάσταση. Έξ' άλλου, ή άντιεξουσιαστική προοπτική έπειδαί άπό τήν δυνατότητα πολλαπλής άρνησης τής κοινωνίας. Άλλο δημος τό νά συζητάς ποῦ είναι πλησιέστερη ή κε ινωνική έπανάσταση, και άλλο τό νά στρέφεσαι έναντια στόν έπανασταση σέ διάφορες χώρες γιατί πιστεύεις ότι δέν πληρώθηκαν οί συνθήκες.

'Εξ' άλλοι, δ.τ. Μπακούνιν άσκει αύστης ή κριτική στόν Μάρξ γιά τόν τρόπο μέ τόν δοποίο άντικειμενικής τήν άναγκαιότητα τής ιστορικής έξέλιξης. Γιά τόν Μάρξ ή άστική τάξη ήταν ή πρώτη έπαναστατική τάξη τής ιστορίας, γιά τόν Μπακούνιν ή άστική τάξη ήταν έπαναστατική μόνο άπεναντι στά συμφέροντά τής, τά συμφέροντά τής βέβαια αύτά τών άστων συνέπεσαν άπό τήν μιά μεριά μέ τά συμφέροντα τού προλεταριάτου, άπό τήν άλλη δημος και μέ τήν ίδια τήν

άντεπανάσταση. Τό νά πιστεύεις ότι ή άστική έπανάσταση δέν ξερυβε μέσα της τήν ίδια τήν άντεπανάσταση είναι μοιραίο λάθος. Οι μαρξιστές άπό τήν πίστη τους αύτή στήν φιλελεύθερη άστική τάξη δόηγήθηκαν σέ ένα σωρό συμβιβασμούς καί συνεργασίες, όπως τά διάφορα λαϊκά μέτωπα, η στήν υιοθέτηση τοῦ έκλογικοῦ άγώνα γιά τήν κατάληψη τῆς πολιτικής έξουσίας. Οι μαρξιστές, λέει ο Μπακούνιν, πίστευαν ότι όπως ή άστική τάξη τόν 18ο αιώνα άντερεψε τούς εύγενεις γιά νά πάρει τήν θέση τους καί σταδιακά άπορροφώντας τους νά κυριαρχήσει, έτσι καί τό προλεταριάτο τῶν πόλεων θά άνατρέψει τήν άστική τάξη καί άπορροφώντας την θά έπιβάλλει τήν δική του κοινωνική οίκονομική κυριαρχία. Ή προλεταριακή έπανάσταση τοῦ μέλλοντος δύμως δέν θά χει καμιά σχέση μέ τήν άστική έπανάσταση ή μέ τήν έπανάσταση δύοιασδήποτε άλλης τάξης στό παρελθόν. Θά ρθει νά γκρεμίσει ένα πολιτισμό χιλιάδων χρόνων, πού μέσα στήν έμπορευματική κοινωνία έφτασε στόν άνωτατο βαθμό δικαιώσης του.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ ΣΤΗ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ

«Καί πραγματικά τί άνακαλύπτουμε μέσα στήν *ιστορία*; Τό κράτος ύπηρξε πάντα ό πατέρας μιᾶς προνομιούχας τάξης: τής έκκλησιαστικής, τής φριστοκρατικής, τής άστικής τάξης. Καί τελικά, σταν δλες οί άλλες τάξεις έχουν κορεσθεῖ, τό κράτος γίνεται τότε ό πάτρονας τής γραφειοκρατικής τάξης καί μετά ύψωνεται στήν θέση μιᾶς μηχανῆς».

Ο Μπακούνιν σέ διάφορα κείμενά του δπου κριτικάρει τήν Μαρξιστική θεωρία περί κράτους, διαβλέπει μέ μιά θαυμαστή διορατικότητα τήν σημερινή γραφειοκρατία τῶν 'Ανατολικών χωρῶν. Διαβλέπει τήν σταδιακή παρέμβαση τοῦ κράτους στήν οίκονομική κυριαρχία τής κοινωνίας ίσχυριζόμενος ότι ή γραφειοκρατία θά συγκεντρώσει στά χέρια τής τόν κοινωνικό πλούτο. Καταδικάζει τήν δργάνωση τής κοινωνίας άπό τά πάνω πρός τά κάτω. Προβλέπει τό άστυνομικό κράτος καί ίσχυρίζεται ότι μιά κυβέρνηση κι άν-

έλαιναι χίλιες φορές έκλεγμένη, δέν παύει νά 'ναι μά διαχωρισμένη έξουσία. Άλλοι πάλι τονίζει: «ποιός είναι έκείνος ό έπαναστάτης, η οί έπαναστάτες ἀν πρόκειται γιά συλλογική δικτατορία, πού θά μπορέσουν νά άντιμετωπίσουν τήν άπειρη πολυπλοκότητα καί ποικιλία τῶν πραγματικῶν συμφερόντων, φιλοδοξῶν, έπιθυμῶν καί άναγκῶν πού άποτελούν τήν συλλογική θέληση ένός λαοῦ, γιά νά μπορέσουν νά δημιουργήσουν μιά κοινωνική δργάνωση πού νά άνταποκρίνεται πραγματικά στά πραγματικά συμφέροντα τῶν μαζῶν; Αύτη ή δργάνωση δέν θά 'ναι τίποτε άλλο άπό τό κρεβάτι τοῦ προκρούστη».

Προλέγει τήν κυριαρχία μιᾶς κάστας διανοούμενων καί έπιστημόνων πού στό δνομα τής έπιστημης, τής έξουσίας καί τής οίκονομικής άναπτυξής, θά άσκοδην άπολυτο έλεγχο στήν κοινωνία.

Σίγουρα ή κριτική τοῦ Μπακούνιν δέν ξεφεύγει άπό τίς γενικότητες, ούτε καί είναι πλήρης, άλλα σκεφθείτε καί τίς συνθήκες τής έποχής του, δπως καί τήν έλλιπή του μόρφωση πάνω στήν οίκονομία, γιατί είναι γνωστό ότι ο Μπακούνιν ύπηρξε περισσότερο έπαναστάτης παρά φιλόσοφος. Πάντως ήταν δ πρώτος πού έθεσε τό ζήτημα τής γραφειοκρατίας. 'Ο μαρξισμός ήταν άλλοτριωμένος άπό τήν γέννησή του, δ άναρχισμός άλλοτριώθηκε μέσα άπό μιά ιστορική πορεία γιατί ποτέ δέν μπόρεσε νά ξεπεράσει τόν διαχωρισμό. Οι άναρχικοι πρότειναν πάντα άπεναντι σέ κάθε μορφή έξουσίας τήν άυτοδιεύθυνση τής κοινωνικής ζωῆς. 'Ομως ἀν καί ίσχυριζόνταν ότι δέν έχουν σάν σκοπό νά κατευθύνουν τήν ταξική πάλη, πολλές φορές ύποκατάστησαν τίς μάζες καί είδαν τούς έαυτούς τους σάν τό κομμάτι έκείνο τής κοινωνίας πού άναπαραστάθηκε γιά νά τήν δόηγήσει στήν νίκη. Γι' αύτό, άπό ένα άκροτα καί πολλές φορές άδικαιολόγητο πάθος άπό τό δποτο διακατέχονταν, πολλές φορές σκόνταφταν στίς ύπαρχουσες άντιξες συνθήκες. 'Επίσης χαρακτηριστική ήταν ή άδυναμία τῶν άναρχικῶν, νά θεωρητικοποιήσουν τήν ύπαρχουσα κατάσταση τουλάχιστον τίς περισσότερες φορές· έτσι δόηγήθηκαν σέ διάφορες παγίδες καί ήταν συνυπεύθυνοι γιά τίς ήττες τοῦ προλεταριάτου. Οι

άναρχικοί είχαν πάντα ένα ιδανικό· έμειναν δέσμιοι αὐτοῦ τοῦ ιδανικοῦ τους, γι' αὐτό τούς ξεπέρασε ή πραγματικότητα. Ήταν πάντα κοντά στίς μάζες· ιδεολογικοποιούντας δύως τά μηνύματα τῆς ταξικής πάλης, κρυβόταν πίσω ἀπό τίς σημαῖες —μή μπορώντας νά κατανοήσουν τήν έξελιξη τῆς πραγματικότητας.

Από τήν ἄλλη πλευρά, πρότειναν τήν αύτοδιεύθυνση τῆς κοινωνικής ζωῆς σέ μια ἐποχή πού ήταν τρομερά δύσκολο νά χρησιμοποιηθοῦν και νά παγκοσμιοποιηθοῦν τά μέσα ἔκεινα πού θά μποροῦσαν νά ὑδηγήσουν σέ μια αύτοδιευθύνομενη κοινωνία. "Ισως νά τους ἔπαιξε ένα ἀσχημο παιχνίδι ή ἵδια ή πραγματικότητα. Η Ἑλληπής κριτική τῆς κοινωνίας, ή πρωταρχικότητα τοῦ οἰκονομικοῦ, ήταν φανερά ἐμπόδια σέ μια προσπάθεια ἐπανοικειοποίησης τῶν ύλικῶν παραγωγικῶν δυνάμεων και τῆς κοινοτικής διαχείρισης τῆς κοινωνίας. Σήμερα ή κρίση θεσμῶν στό σύγχρονο καπιταλισμό ἔρχεται νά μπαλώσει τίς λίγες τρύπες ἀπ' ὅπου περνοῦσαν οἱ τελευταῖοι κόκοι τῆς ιδεολογίας. Τό σύγχρονο ἀντιεξουσιαστικό κίνημα ἀσκεῖ σφαιρική, δλοκληρωτική κριτική στό κοινωνικό καθεστώς, πολλαπλασιάζοντας μέ τήν σκέψη και τήν πράξη τήν προοπτική τῆς ἐπανάστασης. Είναι σίγουρο ὅτι σήμερα τό ἐπαναστατικό κίνημα δέν ἔχει ἀνάγκη οὔτε ἀπό τόν ἀναρχισμό οὔτε ἀπό τόν μαρξισμό. Τό κείμενο προσπάθησε νά βρει στόν Μπακούνιν και τά κείμενά του δρισμένες ἀλήθειες πού και σήμερα είναι σύγχρονες, κάτω βέβαια ἀπό μιά ξαναεφεύρεσή τους στίς σύγχρονες συνθῆκες: ὅπως και νά θίξει τίς διαφορές τοῦ Μπακουνισμοῦ μέ τόν Μαρξισμό τήν ἐποχή πού οι δύο ζοῦσαν.

Ο Μπακούνιν ήταν πιό κοντά στόν λαό, στήν ἐπανάσταση γι' αὐτό και τά μηνύματά του είναι μηνύματα πού σχεδόν πάντα υίοθετησαν οί μάζες στό πεδίο τῆς ταξικής πάλης. Οι ιδέες τοῦ Μπακούνιν ήταν διάσπαρτες μέσα στό προλεταριάτο, ἐξ' ἄλλου ὑπῆρξε ὅπως προαναφέραμε περισσότερο πρακτικός ἐπαναστάτης παρά φιλόσοφος. Σήμερα ή σκέψη τοῦ Μπακούνιν ἀνήκει στό παρελθόν, πάντα ὅμως στά κείμενα τοῦ Ρώσου έπαναστάτη ὑπάρχουν σημεῖα πού πειθουν ὅτι ὑπῆρξε ή πιό εὐγενική και ἐ-

παναστατική ψυχή τοῦ κλασσικοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Τό μόνο πού θά 'ναι πάντα σύγχρονο, ἐκτός ἀπό δρισμένες ἀλήθειες, θάναι ή ἀγάπη του γιά τήν δράση και τήν ἐπανάσταση ἔστω και ιδεολογικοποιημένη, δπως και η ἐλευθεριακή σκέψη του. Τώρα πιά τό ἐπαναστατικό κίνημα πρέπει νά ἀνακαλύψει τή νέα θεωρία του πού νά ἀντανακλάει τή σύγχρονη ταξική πάλη.

Γιώργος Δολιοφθορέας

Σημειώσεις: Νά μήν παρεξηγηθεῖ τό σημεῖο πού ἀναφέρεται στήν ἀντίθεση τοῦ Μάρξ στίς διάφορες ἐπαναστατικές προσπάθειες ἐλλείψει ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν. 'Εννοώ μόνο αὐτό' ὅτι δηλαδή γιά τόν Μάρξ ἐφ' δσον δέν ὑπῆρχαν οί ἀντικειμενικές συνθῆκες ήταν μάταιη κάθε ἀνατρεπτική προσπάθεια. Δέν λάβαινε καθόλου ὑπόψιν του τίς ίδαιτερότητες κάθε χώρας, δπως και τό ἐπαναστατικό πάθος τοῦ προλεταριάτου. Είναι γεγονός ὅτι τήν Παρισινή Κομμούνα ἀναγκάσθηκε νά τήν δεχθεὶ ἐκ τῶν ὑστέρων. 'Επίσης είναι σαφές ὅτι πρωταρχική είναι ή καπιταλιστική παγκοσμιότητα πού καθορίζει και ἐπιβάλλεται στά μέρη της. Αὐτό γιά νά μή νομισθεῖ ὅτι πιστεύουμε πώς ή κάθε χώρα ζεῖ στόν δικό της κόσμο. 'Ο καπιταλισμός ἔχει παγκοσμιοποίησει τήν οἰκονομία και τίς σχέσεις παραγωγῆς, ἐνώ προσπαθεῖ νά ισοπεδώσει και τίς κοινωνικές σχέσεις και τόν τρόπο ζωῆς τοῦ κάθε λαοῦ. 'Απλούστατα πιστεύουμε ὅτι δέ κάθε λαός παρουσιάζει μιά ώς ένα βαθμό διαφορετική ιδιοσυγκρασία πού γεννιέται μέσα ἀπό τήν πάλη του καί τήν ίδιαιτερη κουλτούρα του δπως βέβαια κατά κύριο λόγο και ἀπό τόν τρόπο ἀνάπτυξης τοῦ κοινωνικο-οἰκονομικοῦ συστήματος. "Οταν λέω ὅτι τό οἰκονομικό ἐκθρονίστηκε ἀπό τήν πρωταρχικότητα, ἐννοώ ἀπλώς ὅτι δίπλα του ὑπάρχει ίσαξια τό πρόβλημα τῶν θεσμῶν και τῶν ἀξιῶν. Τίποτα δὲλλο.

Έδω και άρκετό καιρό υπήρχαν μεμονωμένες ειδήσεις γιά την υπαρξη και δράση αναρχικών όμαδων σε διάφορες επαρχιακές πόλεις, χωρίς όμως νά υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες γι' αυτές. Σήμερα όμως πού τό φράγμα της Δπομόνωσης άρχιζει νά σπαι, και πού ή αναγκαιότητα δργάνωσης και επικοινωνίας άρχιζει νά πραγματώνεται μεταξύ των άντεξουσιαστών, έφτασαν και οι πρώτες συγκεκριμένες πληροφορίες από την δράση τέτοιων όμαδων στις πόλεις Πύργο, Λειβαδιά, Ρέθυμνο και Αγρίνιο.

Πύργος

Στόν Πύργο έδω και λίγο καιρό έχει άρχισει νά έκδιδεται Ιδήμερη έφημερίδα με τήν όνομασία «Διεθνιστής». Τήν πρωτοβουλία γιά τήν έκδοση τής έφημερίδας έχει άναλαβει μιά όμαδα άπο 15 άτομα, άναρχικοι και αύτόνομοι, κύρια μαθητές και έργαζομενοι. Κυκλοφορούν μερικές έκανταδές φύλλα τά δύοια διανέμονται στή πόλη και σέ κοντινά χωριά. Άμεσως μετά τήν δημιουργία τής έφημερίδας άρχισαν νά δέχονται έπιθεσις, άπειλές, και νά κατηγορούνται σάν χαφιέδες άπο τό KKE. «Ενα άπο τά μεγαλύτερα προβλήματα τής όμαδας είναι τό οίκονομικό, πού φέρνει δυσκολία στήν συνέχιση τής έφημερίδας. Σέ λίγο καιρό δικάζονται στόν Πύργο 2 σύντροφοι τού «Διεθνιστή» οι Δεινόπουλος και Τοπιτζής γιά «περιύβριση» και «άντισταση κατά τής άρχης».

Ο «Διεθνιστής» διανέμεται και στήν Αμαλιάδα.

Στά Λεχαινά έκδιδεται άπο άντεξουσιαστές τό τριμηνιαίο πολιτιστικό περιοδικό «Διάλογος». Μέχρι σήμερα έχουν έκδοθει 10 τεύχη.

Στόν Τίρναβο έκδιδεται άντεξουσιαστικό περιοδικό μαθητών.

Στό Ρέθυμνο άντεξουσιαστές έχουν άνοιξει βιβλιοπωλείο, μά απότελεσμα τή μεγάλη διακίνηση βιβλίων και τήν έκδοση προκριμένων.

Λειβαδιά

Μέ τήν έμφάνιση των πρώτων άντεξουσιαστών στή Λειβαδιά (κυρίως μαθητές και έργαζομενοι νέοι) άρχιζει ή έπιθεση άπο τό KKE με ένα χαριεδολογικό όρθρο, και παράλληλα ή έπιθεση τής άστυνομίας. Σάν άπαντηση στό KKE τά παιδιά βγάζουν προκήρυξη.

Σέ λίγες μέρες ή άστυνομία κάνει έρευνα στά σπίτια τους και κατάσχει διάφορες προκήρυξεις. Βγαίνει και άλλη προκήρυξη μέ τίτλο «λίγη γεύση Αναρχίας», ένω δικάζονται τρεις άντεξουσιαστές σε φυλάκιση 7 μηνών και ένας άθωνεται. Γίνεται και δεύτερη δίκη ένος άντεξουσιαστή γιά «περιύβριση άρχης» και καταδικάζεται σε 5 μήνες φυλάκιση.

Στίς άρχες τού '81 διοργανώνεται άπο τήν παρέπα των άναρχικών

ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ MONOI

συναυλία γιά τις δίκες με τό συγκρότημα «σπυριδούλα», τήν δποία παρακολούθησαν 800 άτομα.

Η δράση τών άντεξουσιαστών έχει προσελκύσει τή συμπάθεια και τό ένδιαφέρον τού κόσμου, και κυρίως τών νέων. «Ενα άπο τά θέματα πού προσέχει ίδιαίτερα ή όμαδα είναι οι προσωπικές σχέσεις και ή πληροφόρηση γιά τόν καταστροφικό ρόλο ήρωανης, μορφίνης κλπ.

Άγρινιο

Μέ τήν πρωτοβουλία φοιτητών πρίν ένα χρόνο περίπου, έχει σχηματισθεί στό Άγρινιο όμαδα άναρχικήν ή δποία άποτελείται κυρίως άπο μαθητές, νέους έργατες και φοιτητές. «Από αύτούς περίπου οι είκοσι μένουν μόνιμα στήν πόλη.

Στίς 28 Οκτωβρίου ή όμαδα μοιράσε προκήρυξη, καταγγέλοντας τόν έθνικισμό.

Γίνεται ξεχωριστή πορεία 20 άναρχικών γιά τήν έπετειο τού πολυτεχνείου και μοιράζεται προκήρυξη πού καταδικάζει τήν καπηλεία τού άπο τά κόμματα και τήν μετατροπή του σε μηνημόσυνο. Μέλη τής όμαδας συμμετείχαν σάν αύθόρμητη πορεία μαθητών. Μοιράστηκε προκήρυξη πάνω στά ζωτικά προβλήματα τών μαθητών, ένάντια στό δῆθεν κτηριακό πρόβλημα πού προσπαθούσε νά περάσει ή KNE. Μοιράζεται προκήρυξη ένάντια στή μισθωτή έργασια.

Κατά τήν διάρκεια τών Χριστουγέννων βγαίνει έπι 4 μέρες ταμπλά στήν κεντρική πλατεία μέ θέμα «ένάντια στόν καταναλωτισμό», ένω παράλληλα μοιράζονται προκηρύξεις μέ τό ίδιο περιεχόμενο. Επίσης διοργανώνεται συζήτηση μέ 50 άτομα γιά τά γεγονότα τού πολυτεχνείου στό παλιό δημοτικό θέατρο και κατόπιν γίνεται διαδήλωση μέ συνθήματα δπως: «κάτω ή μισθωτή έργασια!», «κάτω δλοι οι στρατοί, άναρχια και ζωή!», «ξέω οι κρατούμενοι άπο τίς φυλακές, μέσα οι μπάτσοι και οι δικαστές!», και άλλα. Τήν έπομενη μέρα, θορυβημένο, κάνει διαδήλωση τό KKE γιά τό στρατό, μέ 100 άτομα.

Η όμαδα μέ τή δράση τής έχει διαλύσει τίς μαθητικές δργανώσεις τής άκρας άριστεράς και τώρα πολλά πρώην μέλη τους συμμετέχουν σ' αυτήν. Κάτι πού άξιζει νά άναφερθεί και πού προκάλεσε εύχαριστη έκπληξη στά παιδιά ήταν ή έμφάνιση μιάς παρέας μαθητών πού είχαν δικιά τους άναρχική όμαδα μέ τήν όνομασία W A S.

Έκδήλωσαν δέ τήν διάθεση νά έπικοινωνήσουν και νά συνεργαστούν μέ τήν όμαδα. Επίσης, διαβάζουν τακτικά και συζητούν δλοι μαζί άντεξουσιαστικά βιβλία. Επίσης βγάζουν προκηρύξεις μέ θέματα δπως (άμφισβήτηση τού σχολείου, και τού ρόλου τού καθηγητή).

NAPKΩΤΙΚΑ

Τελικά ή συζήτηση γιά τά ναρκωτικά, πού θά έπιχειροῦσε μιά βαθειά διάλυση γιά την παρουσία τους στόν Έλληνικό χώρο, δέν έγινε. Παραθέτουμε δύο κείμενα πού δημοσιεύθηκαν στην γνώμη δύο συντρόφων. Θεωροῦμε ότι ή ύπόθεση τῶν ναρκωτικῶν δέν έχει κλείσει, γιατί τό θέμα είναι ἀνεξάντλητο, τόσο γιά τίς συνθῆκες έμφανισης δύο και γιά τά δημοτελέσματά τους. Επομένως σύντομα θά παρουσιάσουμε μιά πιό δλοκλήρωμένη διάλυση.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η φοβερή έξαπλωση τῶν ναρκωτικῶν στίς διάφορες τάξεις και διάστημα τοῦ σημερινοῦ κόσμου έκδηλώθηκε κι αὐτή σάν ἀποτέλεσμα τῆς καθολικῆς κρίσης τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων σ' δύο τούς τομεῖς τῆς ζωῆς μέσα στήν καπιταλιστική κοινωνία. Η χρήση τους σήμερα, ἐκφράζει τήν ὑπαρξη κάποιας ἐλπίδας γιά τήν ἀπόλαυση κάποιας ιδιόρρυθμης ἐμπειρίας, πού ἐπιπλέον κατά τήν ἀναζήτησή της ἀναμένεται ίσως και η ἀποκάλυψη κάποιου κρυμμένου νοήματος τῆς ζωῆς ή κάποιας χαμένης ἐπιθυμίας. Η ὑπερβολική χρήση τῶν ναρκωτικῶν σέ ἐπίπεδο πού νά γίνεται τρόπος ζωῆς — και ἀπαραίτητος παράγοντας γιά μιά φαντασιακή αἰσιοδοξία πού στήν πραγματικότητα τό μόνο πού προσφέρει είναι ή πρόσκαιρη λησμονία και η ἀδιαφορία γιά τά πάντα, μιά γλυκιά ψευδαισθησιακή γεύση ἀποξένωσης και λύτρωσης πού στό «ξενέρωμα» μετατρέπεται σ' ἔνα πυκνό και ἀπροσπέλαστο σκοτάδι ἀπογοήτευσης — δέν είναι παρά μιά ἀκτίνα πού σχίζει τό σκοτάδι, περιορισμένη δύος στήν ίσχνή λάμψη της, ἀνίκανη νά ἀντιδράσει σάν αὐτόφωτο σῶμα και νά τό διαλύσει.

Η βαθειά διεισδυση τῶν ναρκωτικῶν σέ δρισμένα κοινωνικά στρώματα, είναι ένα ἀκόμη τέχνασμα τῆς θεαματικῆς κοινωνίας, πού θέλει νά ἔχοντάσει δόλα τά «παράσιτα» πού ή λειτουργία τους είναι «ἀντιδραστική» και πού κλείνει κάθε ἀπελπισμένο στόμα προσφέροντάς του τή λύση τῶν ναρκωτικῶν, μιά και δέ μπορεῖ νά τό ἐλέγχει διαφορετικά.

Ό κατασταλτικός μηχανισμός λοιπόν είναι φανερός: «Υποβάλλει τό ἄτομο σέ μιά χρόνια πλύση ἐγκεφάλου, τό ἀλλοτριώνει και τό ἐκφυλίζει παρουσιάζοντας σάν φυσιολογικές τίς ἀντιφάσεις του και δταν φθάσει η κατάλληλη χρονική στιγμή τοῦ ρίχνει κατάμοντρα τίς «λύσεις».

Εχει νά ἐκλέξει ἀνάμεσα στή «ρεαλιστική» ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων του, πού σημαίνει ή τή μετατροπή του σέ μισθωτό σκλάβο, μέλος τῆς κοινωνικῆς μιζέριας, μέ ἀντάλλαγμα τήν ἀμφίβολη συμμαχία του, ή τή συμμετοχή του σέ κάποιο ἀγώνα γιά τήν πραγμάτωση ὁποιωνδήποτε ἐπιδιώξεων, και στήν ὑποκατάσταση αὐτῶν τῶν λειτουργιῶν μέ τή χρήση τῶν ναρκωτικῶν η τήν ἀνώφελη ἀπόπειρα

προσανατολισμοῦ του πρός περισυλλογές, αὐτοσυγκεντρώσεις η ψευδαισθησιακές ἐπαναστάσεις πού γίνονται μέσα στό μυαλό κι δχι ἔξω ἀπ' αὐτό (ἀντιλήψεις χίππυς) κλπ.

Πρωτόφαντες φυγές ἀπ' τή σκληρή πραγματικότητα, δπως τή προσφέρει στό νέο τό ἀμεσο περιβάλον του, λίγη φαντασία μέσα στούς φθοροποιούς θορύβους και στήν ἀκατανόητη πολεοδομία τῶν σημερινῶν πόλεων, μέσα στά καυσαέρια πού τόν πνίγουν.

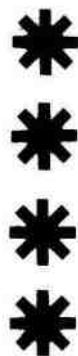
Μιά «ίκανοποίηση» γιά τούς ἀνικανοποίητους πού τούς βοηθᾶ νά ἔχονταθοῦν και νά μετατραποῦν σέ δύνειροπόλες ὑπάρξεις, συναισθηματικά ὑπαρκτές δύμως κοινωνικά ἀνύπαρκτες, ἀβλαβεῖς γιά τό σύστημα, ριγμένες στό περιθώριο τῆς ἀγνοίας και τῆς ἀδιαφορίας μέ ὑπολείμματα εύνουχισμένης δραστηριότητας, ἀδύναμες, ἔξαρτημένες, ἀλλοτριωμένες.

Αποπροσανατολίζονται και ἀντί νά πολεμήσουν αὐτό πού «βρωμάει» τελικά τό ἀφήνουν, μιά και αύτοί τώρα τεμπελιάζουν ξαπλωμένοι σ' ἀνθοστόλιστα λειβάδια. Δέν χρειάζεται πολλή σκέψη γιά νά συνειδητοποιήσει κανείς αὐτό τό ὑπουλό παιχνίδι τῆς θεαματικῆς κοινωνίας, δταν ἀκούει συνέχεια σχετικά μέ προσπάθειες θεραπείας τῶν ναρκομανῶν και ἀντιλαμβάνεται ὑπεκφυγές δύο ἀφορᾶ τά ριζικά μέτρα ἐναντίον τῶν «διεφθαρμένων» ἐμπόρων ναρκωτικῶν — πού ὅπως ίσχυρίζεται τό κράτος ἀποτελοῦν τή ρίζα τοῦ κακοῦ. Είναι φανερό δτι η χρήση ναρκωτικῶν ἀπό δρισμένες τάξεις η ὄμαδες στίς δποιες η θεαματική κοινωνία δέν ὑπολογίζει γιατί δέν περιμένει καμμιά «θετική» προσφορά ἀπό μέρους τους, δέν ἐμποδίζεται, γιά νά μή πῶ δτι ἐνθαρρύνεται. Γιά νά παροντάσει κατόπιν τούς ναρκομανεῖς σάν κοινούς ἐγκληματίες και νά τούς ἔχοντάσει.

Χρειάζεται λοιπόν σθένος γιά νά ἀποφύγει κανείς νά μπλεχθεῖ στόν κατασταλτικό μηχανισμό και ἐπομένως νά μετατραπεῖ σ' ἔνα ἀκόμη δργανο τῆς φαύλης λειτουργίας του και νά γίνει θύμα τῶν «ἐπιθυμιῶν» πού τοῦ δημιουργεῖ, μέ τίς στερήσεις πού τοῦ ὑποβάλλει.

Τά ναρκωτικά δέν είναι ή λύση κι δ ἰδανικός τρόπος ζωῆς δταν σοῦ δημιουργοῦνε ἀπόλυτη ἔξαρτηση·κι δχι ἐπειδή σέ ἐμποδίζονται νά συγκαταλεγθεῖς μέσα στίς λίστες τῶν «ἀξιοσέβαστων» και «δραστήριων» μελῶν τοῦ «πολιτισμένου» κόσμου μας, ἀλλά γιατί σοῦ κλείνουν τά μάτια μπροστά στήν πραγματικότητα πού στό σκοτάδι φαντάζει διαφορετική, και σ' αὐτό τό φεύγικο θέμα ραγίζει κάθε ἐπαναστατική σου τάση, χάνεται δ αύθορμητισμός σου και κυλᾶς στήν ἀπόγνωση τῆς «ἀσθένειας» πού λέγεται ἀδράνεια.

Σ.Τ., μαθήτρια

ΤΟ ΧΑΟΣ ΣΕΡΝΕΤΑΙ

Τό κείμενο πού άκολουθεί είναι βασισμένο σέ αποσπάσματα τοῦ βιβλίου τοῦ M. Βελλί ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΥΣ ΑΡΧΗΓΟΥΣ» άλλαγμένο ἀρκετά γιά νά ἀποφευχθοῦν ὁ οἰκονομικός ντετερμινισμός τοῦ συγγραφέα καί ἡ ἀνάγκη ἀπόδοσης τῶν λογισταγνών του.

Δ. Πολιορκητής

Ἡ συνεχῆς ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων δίνει σήμερα ὅλο καὶ περισσότερες εὐκαιρίες γιά νέες καὶ ἄγνωστες κοινωνικές σχέσεις. Σχέσεις πού βρίσκονται ἥδη στό προτσές τῆς διαμόρφωσής τους, ἀλλά πού δέν μπόρεσαν ἀκόμη νά σπάσουν τά δεσμά τοῦ κυρίαρχου κοινωνικοῦ συστήματος.

Ἡ συνείδηση μιᾶς ἐποχῆς ἀντανακλᾶ τίς κυρίαρχες μορφές τῶν κοινωνικῶν σχέσεων τῆς ἐποχῆς, ἃν καὶ αὐτές δέν είναι οἱ μόνες μορφές. Τό σύστημα περιορίζεται καὶ προκαλεῖται ἀπό ἀναβιώσεις παλιῶν μορφῶν σχέσεων, ἡ ἀπό καινούργιες μορφές πού ἀναπτύσσονται κάτω ἀπό τήν ἡγεμονία τῶν κυρίαρχων μορφῶν

καὶ είναι μέν ἀμελητέες γιά τήν συνείδηση, δέν παύουν δμως νά είναι ὑπαρκτές. Γιατί οἱ κοινωνικές συνθῆκες πού δημιουργοῦν οἱ συσσωρευμένες παραγωγικές δυνάμεις καὶ οἱ κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις, δέν δέχαντλοῦν δλες τίς δυνατότητες τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Ὑπάρχει μιὰ ἀσάφεια στήν παραγωγή τοῦ κεφαλαίου, (τήν δραστηριότητα πού ἀποτελεῖται συγχρόνως ἀπό ἄτομα πού θέτουν σέ κίνηση μηχανές καὶ μηχανές πού θέτουν σέ κίνηση ἄτομα). Μέσα ἀκριβῶς σ' αὐτό τό παραγωγικό προτσές, τό αὐτόματο ἄτομο (ἀνθρωπος-ρομπότ), δ ιδανικός πολίτης τῆς ἀντιπρωσαπευτικῆς δημοκρατίας, δέν κατορθώθηκε νά ἀναπτυχθεῖ. ቩψευδαίσθηση δτι ή παραγωγή ἀποτελεῖται ἀπό «πράγματα πού ἔμψυχώνουν πράγματα», είναι ή ἀφορμή παρανόησης τῆς φύσης τῆς παραγωγῆς. Είναι ἀδύνατη ή ἀντικατάσταση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό μιὰ μηχανή πού ή συμπεριφορά της νά είναι προκαθορισμένη. Οἱ ἐπιστήμονες ἔχουν γενικά ἀπογοητευτεῖ, ψάχνοντας νά βροῦν ρομπότ γιά μηχανές πού νά

παράγουν και νά έμψυχώνουν μηχανές· μένουν εκπληκτοί μέ τό νά άνακαλύπτουν ἀπειθάρχητες ἀνθρώπινες ὑπάρξεις —ένα δαιμόνα πού νά είναι ἀδύνατο νά χειραγωγηθεῖ και νά προκαθοριστεῖ. Ἀποκαλύφθηκε ὅτι ἡ ἀποδοτικότητα και ἡ συμπλήρωση τῶν νορμῶν ἔξαρταται στό ἄν τά ἄτομα συμφωνοῦν ἡ ὅχι νά ἐκτελέσουν τίς προγραμματισμένες κινήσεις. Ὁ ὅγκος τοῦ προϊόντος πού θά παραχθεῖ, ἔξαρταται σέ ἔνα ὅλο και αὐξανόμενο βαθμό στήν ποσότητα τοῦ προϊόντος πού οἱ ἐργάτες παίρνουν σπίτι τους στά καλαθάκια τοῦ φαγητοῦ, ἄν ὅχι σέ φορτηγά. Ἡ ποιότητα τοῦ προϊόντος ἔξαρταται στή καλή θέληση τῶν προσοντούχων ἐργατῶν νά πάψουν νά κάνουν ἀδράτες ἀλλαγές στίς λεπτομερεῖς ἐργασίες. Ἡ ὑπαρξη τῶν διευθυντῶν, προγραμματιστῶν, προϊσταμένων και ἐπιστατῶν ἔξαρταται στήν καλή θέληση τῶν παραγωγῶν νά συνεχίζουν νά ἐπιστρέφουν στίς δουλειές τους. Ἡ ίκανότητα τοῦ παραγωγοῦ νά καθορίζει τό σχῆμα τοῦ ὑλικοῦ και κοινωνικοῦ του περιβάλλοντος δέν είναι ἔνα μακρινό δνειρο, ἀλλά μιά καθημερινή πραγματικότητα.

Ἄν οἱ παραγωγοί ἐμφανίζονται ἄτακτοι ἀκόμη γιά τούς έαυτούς τους, είναι γιατί συνεχίζουν νά ἐσωτερικεύουν τήν κυριαρχη ἡθική. Ἐνῶ ἔξασκοῦν τίς προσωπικές τους ίκανότητες ἐκεὶ πού ἀπαιτοῦνται και ἀπέχουν ἀπό τό νά τίς ἔξασκοῦν ἐκεὶ πού δέν ἀπαιτοῦνται, συνεχίζουν νά ἀντιλαμβάνονται τίς ίκανότητες πού ἐκπροσωποῦν οἱ μηχανισμοί σάν τίς μοναδικές νόμιμες ἔξουσίες και τήν ἔξάσκηση τῶν δικῶν τους ίκανοτήτων σάν παράνομη. Π.χ. ἔνας ὁδηγός φορτηγοῦ πού πρέπει νά μεταφέρει ἐμπορεύματα ἀπό ἔνα μέρος σ' ἔνα ἄλλο μέσω μιᾶς προκαθορισμένης διαδρομῆς, βλέπει σάν φυσικό τό ν' ἀλλάξει τήν

διαδρομή γιά νά ἀποφύγει ἔνα μποτιλιάρισμα (κατάσταση ὅπου οἱ προσωπικές του ίκανότητες ἀπαιτοῦνται) ὅμως παράνομο τό νά ἐλέγχει τό φορτίο, νά βρει ἄλλες πιθανές κατευθύνσεις κτλ (κατάσταση στήν δοπία οἱ προσωπικές του ίκανότητες δέν ἀπαιτοῦνται).

὾ ιδιος ὁ καπιταλισμός ἀνέπτυξε τίς μορφές του κοινωνικῆς ἔξουσίας μέ μιά συνείδηση δυσμενή πρός αὐτή τήν ἀνάπτυξη. Ὁ πρόδρομος τοῦ καπιταλιστή ὁ ἔμπορος, δέν μποροῦσε νά διμολογήσει τήν ὑπαρξη τῆς δραστηριότητάς του οὔτε στόν ίδιο του τόν έαυτό, ἀφοῦ ἐμφανιζόταν στόν έαυτό του σάν εὐσεβές και χρήσιμο μέλος τής κοινωνίας στήν ὅποια τά συγκεκριμένα ἐπαγγέλματά του (τοκογλυφία και ἐκβιασμός) ήταν καταδικασμένα σάν ἀμαρτίες. Καί ἐνῷ ἀκόμη ἐσωτερίκευε τήν ηθική ἀρνηση τῆς δραστηριότητάς του, ὁ ἔμπορος συνέχιζε νά ἔξασκει τό ὅλο και περισσότερο ἐπικερδές ἐπάγγελμά του σέ μιά κατάσταση ὅπου οἱ δυνατότητες ἔξουσίας κρεμόταν ὅλο και περισσότερο στόν καρπό τής ἀμαρτίας τοῦ ἔμπορου: τό χρῆμα. "Οταν συνδύασε τήν δραστηριότητά του τοῦ νά πουλάει και νά ἀγοράζει μέ τήν ἔμπορευματική παραγωγή τῶν τεχνιτῶν, ὁ ἔμπορος ἔγινε ἔνας ἐκπρόσωπος τῶν μέσων παραγωγῆς, ἔνας καπιταλιστής, αἰώνες πρίν τό σύγχρονο κράτος. Χωρίς πολιτικούς ἀντιπροσώπους στήν μοναρχία ἡ τίς φεουδαρχικές ἀνώτερες θέσεις, και μέ μιά συνείδηση στερεωμένη στήν ηθική τής 'Εκκλησίας, ύποστηριζοντας τίς κοσμικές και πνευματικές ἔξουσίες τόσο ὑλικά ὅσο και πνευματικά, καταδικάζοντας τίς ἀμαρτίες τής τοκογλυφίας και τοῦ ἐκβιασμοῦ, οἱ πρῶτοι καπιταλιστές συσσώρευαν ὅμως μιά κοινωνική ἰσχύ πού περιέστελε και προκαλοῦσε τίς πνευματικές και κοσμικές ἔξουσίες, τόσο ὑλικά ὅσο και πνευματικά.

Μόνον άργότερα οί έκβιασμοί γίναν «άγορά» και ή τοκογλυφιά «τράπεζες». Αύτό πού άναπτύχθηκε μέσα στόν φεουδαρχισμό δέν ήταν μιά συνείδηση, μιά ίδεολογία, η άκομη ένα όργανωμένο έπαναστατικό κίνημα, άλλα μᾶλλον μιά πρακτική, μιά μορφή κοινωνικής συμπεριφορᾶς πού ύπονομευσε καί τελικά διασκόρπισε τήν κυριαρχία τῆς προηγούμενης μορφῆς.

Συγχρόνως, οί παραγωγοί άναπτύσσουν τήν ίσχύ τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, τά μέσα γιά τήν γενική άνάπτυξη τῶν άνθρωπίνων ίκανοτήτων, μέ μιά συνείδηση δυσμενή πρός αὐτή τήν άνάπτυξη. "Οπως άκριβῶς οί φεουδαρχικοί έμποροι θεωροῦσαν τά κέρδη τοῦ έμπορίου δχι σάν μέσα γιά συσσώρευση κοινωνικῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, άλλα σάν μέσα γιά έξαγορασμό κοινωνικῶν θέσεων καί τίτλων, σάν μέσα γιά νά κατέχουν τίς κυριαρχες μορφές κοινωνικής ισχύος, οί σύγχρονοι παραγωγοί θεωροῦν τίς παραγωγικές δυνάμεις δχι σάν μέσα γιά τήν γενική άνάπτυξη τῶν άνθρωπίνων ίκανοτήτων, άλλα σάν μέσα γιά νά κατέχουν χρῆμα, σάν μέσα γιά νά κατέχουν είδωλα στά δποια οί άνθρωπινες ίκανότητες θυσιάστηκαν." Οπως άκριβῶς οί πρῶτοι έμποροι τραπεζίτες καί προμηθευτές, άπαιτοῦσαν καπιταλιστικές μορφές κοινωνικής κυριαρχίας άπο τούς φεουδάρχες λόρδους τους, οί σύγχρονοι παραγωγοί άπαιτοῦν τήν κυριαρχία τους άπο τό κράτος τους. Έν τούτοις, δπως άκριβῶς οί φεουδάρχες δέν μποροῦσαν νά παραχωρήσουν έξουσίες πού δέν ύπηρχαν πραγματικά στόν φεουδαρχισμό, τό κράτος δέν μπορεῖ νά παραχωρήσει τίς πραγματικές έξουσίες πού ή άρνησή τους είναι μιά προϋπόθεση γιά τήν υπαρξή του. Οί παραγωγοί δέν μποροῦν νά δμολογήσουν τήν έξουσία τους πάνω στίς παραγωγικές δυνάμεις ούτε καί στούς έαυτούς τους, άφού στούς

έαυτούς τους έμφανίζονται σάν έλευθεροι καί νομοταγείς πολίτες μιᾶς άντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, στήν δποια ή κοινή κατοχή τῆς έξουσίας εινάι παράνομη καί άνηθικη. Άντιλαμβάνονται τήν έπανοικειοποίηση τῶν προϊόντων τους σάν κλοπή, καί τόν άμεσο διακανονισμό τῆς παραγωγῆς σάν σαμποτάζ, σάν έγκληματικές πράξεις. Συνεχίζουν νά έσωτερικεύουν τήν έξουσία τῆς τάξης στήν δποια άποξενώνουν τήν παραγωγική τους δραστηριότητα καί έτσι νά άναπαράγουν τήν έξουσία αυτής τῆς τάξης.

Άκομη, ένω έσωτερικεύουν τήν άρνηση τῆς ίκανότητάς τους, οί παραγωγοί συνεχίζουν νά διευρύνουν αὐτή τήν ίκανότητα σέ μιά κατάσταση δπου ή ίκανότητα τῶν κυριάρχων έξαρταται στήν φαντασία, έμπειρια καί εύφυια τῶν παραγωγῶν. Μέ τήν συνείδηση κολημένη στά αύτοκίνητα, τά έξοχικά σπίτια καί τίς κυριακάτικες έξόδους, βραχυκυλωμένη άπό τό κράτος καί τό ένωμένο κληρικό έπιτελείο, συντηρώντας τήν έξουσία τῶν «άντιπροσωπευτικῶν» μηχανισμῶν τόσο ύλικά δσο καί πνευματικά, καταδικάζοντας τήν «έγκληματικότητα» τῶν ταραχῶν, τής κλεψιάς, μέ μιά πραγματική λατρεία στήν ίδιωτική ίδιοκτησία, συγχρόνως δμως συσσωρεύουν παραγωγικές δυνάμεις πού κτυποῦν καί διευθύνουν τίς διευθύνουσες κοσμικές καί πνευματικές έξουσίες. Αύτό πού άναπτύσσεται κάτω άπο τήν ήγεμονία τῶν κυριάρχων τρόπων συμπεριφορᾶς, στά κέντρα τῆς παραγωγῆς τοῦ κεφαλαίου, δέν είναι μιά συνείδηση, μιά ίδεολογία, η άκομη ένα όργανωμένο έπαναστατικό κίνημα, άλλα μᾶλλον μιά πρακτική, μιά μορφή κοινωνικής συμπεριφορᾶς, πού ύπονομεύει τήν κυριαρχη μορφή. Κάθε πράξη κλοπῆς καί σαμποτάζ, κάθε παράνομη έκφραση τῆς έξουσίας τῶν παραγωγῶν, κατατρώει τήν νομιμότητα τῆς έξου-

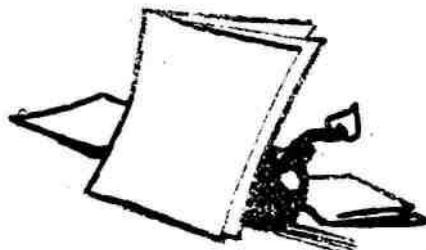

σίας. Ή αύτο-άρνηση βρίσκεται στήν καρδιά της αύτο-πραγμάτωσης, άλλα τό δυνάμωμα της δεύτερης είναι συνώνυμο μέ τήν άρνηση της πρώτης.

Οι διευθυντές της φεουδαρχίας ἔκτισαν τά πιό πολυτελή παλάτια τους, ἔκαναν τούς πιό δοξασμένους πολέμους, καὶ συμπλήρωσαν τήν φιλοσοφική Ὀλότητα τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ αἰώνιου συστήματός τους τήν παραμονή τοῦ θανάτου του. Οἱ σύγχρονοι διευθυντές πραγματώνουν τά πιό θεαματικά τεχνολογικά κατορθώματά τους, κάνουν τούς πιό μεγάλους ἴμπεριαλιστικούς πολέμους καὶ ἐπεκτείνουν τά ψηλότερα ἐπίπεδα τῆς ἐπιστημονικῆς ἀντίληψής τους, ἀκριβῶς κατά τήν ιστορική στιγμή πού τό κρανίο τοῦ κεφαλαίου τρελλάθηκε. Κατά τήν διάρκεια τῆς ὕστατης ἐπέκτασης τοῦ κεφαλαίου, ἡ περίοδος δπου δλες οἱ παραγωγικές δυνάμεις γιά τίς ὁποῖες ὑπῆρχε ἔνας χῶρος σέ αὐτό τό κοινωνικό σύστημα βρίσκεται στό προτοές τῆς πλήρωσής της, τά ἄτομα ἀρχίζουν νά σχετίζονται μεταξύ τους καὶ μέ τό ύλικό περιβάλλον χωρίς τήν μεσολάβηση τῶν ἐκπροσώπων. Νέες μορφές μέσω τῶν ὁποίων οἱ παραγωγοί ἐπανοικειοποιοῦνται κομάτια ἀποξενωμένης κοινωνικῆς ἔξουσίας ἐμφανίζονται ὅλο καὶ πιό συχνά. Καθώς ἡ συνείδηση τῶν παραγωγῶν παραμένει κολημένη στίς ἔξουσίες τοῦ «ἀντιπροσωπευτικοῦ» κράτους, ἡ ἐπανοικειοποίηση αὐτῶν τῶν ἀποξενωμένων ἔξουσιῶν ἀπό τούς παραγωγούς διαφεύγει σχετικά ἀπό τήν προσοχή τῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν τῶν ἔξουσιῶν. Δέν είναι μέσα στήν συνείδηση τῶν παραγωγῶν πού οἱ δυνατότητες τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ἀντανακλοῦνται, άλλα μέσα στήν κοινωνική τους πρακτική. Οἱ μόνες δυνατότητες πού ἀντανακλοῦνται ἀπό τήν συνείδηση, είναι οἱ δυνατότητες πού ἔχουν πραγματωθεῖ ιστορικά: τό

Κεφάλαιο καὶ τό Κράτος. Αύτό πού δέ μπορεῖ νά ἀντανακλᾶται ἀπό τήν συνείδηση είναι ὅτι συμβαίνει ὅταν τά ἄτομα ἐπανοικειοποιοῦνται τίς προσωπικές τους ίκανότητες, ὅταν παύουν νά ἀποξενώνουν τήν ἔξουσία τῆς κοινότητας στό κράτος καὶ τήν παραγωγική ἔξουσία στό κεφάλαιο. Μπορεῖ νά γίνει γνωστό τό δέν μπορεῖ νά συμβεῖ: Δέν μπορεῖ νά ἐμφανίζεται πιά στούς παραγωγούς ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀποξενωμένων ίκανοτήτων ἐμψυχώνουν κοινωνική δραστηριότητα. Καθώς ἀπομακρύνουν τήν νομιμότητα τῆς ἔξουσίας μέ τό νά παύουν νά ἐσωτερικεύουν τήν ἔξουσία τῶν ἐκπροσώπων, συγχρόνως ἀπαλλάσσουν τούς ἔαυτούς τους ἀπό τήν ἀδυναμία τους. Τό στερεωτικό πού ἔνωνται τίς κοινωνικές σχέσεις ἀρχίζει νά σπάει. Ἡ ίκανότητα νά διαμορφώσουν τό περιβάλλον στό ὁποῖο καὶ οἱ ἀνθρώπινες ὑπάρχεις ζοῦν καὶ οἱ δραστηριότητες μέ τίς ὁποῖες ἀσχολοῦνται, ἡ ίκανότητα νά ἀποφασίζουν τί θά γίνεται μέ τίς παραγωγικές δυνάμεις, ἀπομακρύνθηκε ἀπό τίς ὑπηρεσίες πού ἐκπροσωποῦν τήν ἔξουσία τῆς τωρινῆς κοινότητας καὶ τήν ἔξουσία τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων —τό Κράτος καὶ τό Κεφάλαιο.

«Η ΤΑΞΗ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ΆΛΛΑ ΔΕΝ KYBERNA»

ΜΙΑ ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

Αντί για τό αράδιασμα θεωριῶν, θά άναφέρω ἔνα περιστατικό πού δείχνει ξεκάθαρα τήν ίδεολογία τῆς ψυχιατρικής, τις θεραπευτικές της μεθόδους, τις πρακτικές της, καθώς και τις ιεραρχικές σχέσεις τόσο μεταξύ τῶν κάθε λογής θεραπευτῶν δυσού και μεταξύ δλων αὐτῶν και τῶν λεγόμενων «ἀσθενῶν».

Κάθε Τετάρτη, σέ μιάν αἰθουσα τοῦ ψυχιατρείου τῆς Σταυρούπολης, γίνεται τό λεγόμενο «διακλινικό». Δηλαδή κάπου 80 ἄτομα (καθηγητής, ύφηγητής, κλινικός ψυχολόγος, ψυχιατροί, εἰδικευόμενοι ψυχιατροί, κοινωνικοί λειτουργοί, νοσοκόμοι, φοιτητές) συγκεντρώνονται σέ μιάν αἰθουσα μέ σκοπό τήν ἐπίδειξη ἐνός περιστατικοῦ «ψυχασθενοῦ», στό δόποιο δέν μπόρεσαν νά συμφωνήσουν ἐκ τῶν προτέρων ὡς πρός τή διάγνωση, ἀλλά πρέπει σώνει και καλά νά τοῦ δώσουν μιάν ἑτικέττα. Ο ρόλος τοῦ διακλινικοῦ δέν είναι διάθυσος ἐκπαιδευτικός σκοπός δπως τάχα παρουσιάζεται (διότι, πχ. ή συντριπτική πλειοψηφία τῶν φοιτητῶν και ή δλότητα τῶν νοσοκόμων και τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν ἔχουν ἄγνοια ἐστω και τῆς κλασικῆς ψυχιατρικῆς) ἀλλά κύρια ίδεολογικός: Νά μάθουν, δηλαδή, στόν αἵριανό γιατρό νά δίνει δίχως ἐνδοιασμούς τά ψυχοφάρμακα, και στόν νοσοκόμο/νοσοκόμα δτι ἔχουν και αὐτοί ἔνα μερίδιο στήν πυραμίδα τῶν ἔξουσιαστικῶν - ιεραρχικῶν σγέσεων στό ψυχιατρείο, πού πέφτει και πλακώνει τόν «διαφορετικό».

Ἐνας ψυχιατρος ἀρχίζει ἀπό ἔνα χοντρό φάκελλο νά διαβάζει τό ιστορικό τοῦ «ἄρρωστου», πού λίγο μετά θά φωνάξουν μέσα. Είναι ταυτόχρονα και δεῖγμα τοῦ πῶς παίρνεται ή λεγόμενη «ψυχιατρική συνέντευξη».

Όνομα: Λάζαρος Κ.

Γέννηση: 1955, σέ ἔνα μικρό χωριό τῆς Φλώρινας.
Τοκετός: 'Ο πατέρας του ἀναφέρει δτι τό παιδί βγῆκε κάπως μελανιασμένο.

Οίκογένεια: 'Ο πατέρας, ή μητέρα, διάσθενής κι ἔνας μικρότερος ἀδερφός.

Οίκογενειακές συνθήκες: Διάγουν σέ ἀθλιες οίκονομικές συνθήκες.

Χαρακτηριστικά ἀναφέρεται δτι τέσσερα ἄτομα κοιμόντουσαν σέ ἔνα δωμάτιο.

'Ο πατέρας ήταν ἔνας «ρέμπελος», ή μάνα μιά «ύστερικά» γυναίκα, κατά τά λεγόμενα τοῦ ἀσθενοῦς, ἀπό τήν ὅποια στά παιδικά του χρόνια θυμόταν κραυγές και συνεχεῖς ξυλοδαρμούς. Σέ ήλικια 7 ἐτῶν (μᾶλλον γιά νά ξεφορτωθούν τό παιδί) καταφέρνουν δι γονεῖς του νά τό μπάσουν σέ ἔνα ἰδρυμα καθυστερημένων παιδιῶν, δπου παρατηρεῖται μιά ἐπιβράδυνση τῆς διανοητικῆς του ἀνάπτυξης. Σέ ήλικια 9 ἐτῶν τό παιρνουν ἀπό κεῖ και τό μπάζουν σ' ἔνα δρφανοτροφείο τῆς Θεσσαλονίκης. 'Εκεῖ παρατηρεῖται μιά βαθμαία κοινωνικοποίηση τοῦ παιδιοῦ, καθώς και ἀνοδος τῆς διανοητικῆς του στάθμης. 'Αγαπάει πολύ τή διευθύνουσα τοῦ δρφανοτροφείου, πού τοῦ είχε δεῖξει ἀγάπη και κατανόηση. 'Ακόμη και σήμερα, στίς δύσκολες συναισθηματικές του στιγμές τῆς τηλεφωνάει. Στό δημοτικό τοῦ δρφανοτροφείου δέν ήταν πολύ καλός μαθητής, είχε δμως ἰδιαίτερη κλίση στήν ἀριθμητική

και τή φυσική. Είχε δέ, και ἔχει, ἰδιαίτερη κλίση στά ήλεκτρολογικά. Ή πρώτη ψυχιατρική συνέντευξη ἀναφέρει ἐπίσης δτι ὁ Λάζαρος στό δημοτικό δέν ἔκανε και πολύ παρέα μέ τά ἀλλα παιδιά. Σέ ήλικια 14 ἐτῶν τελειώνει τό δημοτικό. Μετά, παρά τήν κλίση του στά ήλεκτρολογικά, τόν βάζουν νά μάθει τήν τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ. 'Ως μαθητευόμενος στό ξυλουργικό ἐργαστήρι κάνει κοπάνες «γιά νά πιει καμπιά μπύρα, η νά χτυπήσει κάνα γκομενάκι», δπως λέει. Και μιά φορά κίνδυνεψε νά τραυματιστεῖ ἀπό ἔνα ξυλουργικό μηχάνημα. Τελικά, μαθαίνει τήν τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ. Τοῦ βρίσκουν δουλειά σ' ἔνα ξυλουργικό ἐργοστάσιο. Μετά δυόμιση μῆνες τήν παρατάει. Σέ ἑρώηση γιατί ἔφυγε, ἀπαντά: «Δέ μποροῦσα μιά ζωή νά βγάζω δμοιόμορφα τραπεζάκια». Μετά πιάνει δουλειά σάν σοφατζῆς σέ μιάν οίκοδομή. Μαθαίνει ἀρκετά καλά τή δουλειά. Μιά μέρα, δπως λέει, ἔξαιτις τοῦ δτι ἔκανε δτι θά πιει βενζίνη ἀπό ἔνα δοχείο, τό ἀφεντικό του τόν διώχνει (σύμφωνα μέ τά λεγόμενα τοῦ πρώτου ψυχιατρού πού τοῦ πήρε συνέντευξη). 'Εδω παρατηρεῖ δι καθηγητής: «'Ολοφάνερο δτι ἔχει δυσκολίες προσαρμογῆς μέ τήν ἐργοδοσία». 'Ο ίδιος ὁ Λάζαρος, μετά, ὑποστήριξε δτι τέλειωσε κανονικά ἐκεὶ τή δουλειά του. Σέ ήλικια 16 χρόνων είχε τήν πρώτη του συναισθηματική και σεξουαλική σγέση. 'Εκτοτε ἔχει κανονικά σγέσεις μέ κοπέλλες μέ τίς δποίες συνδέεται, η μέ κοινές γυναίκες. 'Εν συνεχεία ἐγκαθίσταται στό χωριό του. 'Εκεῖ ἔνα βράδυ, μετά ἔναν καυγά μέ τόν πατέρα του, ἔξοργισμένος σπάει μερικά μπουκάλια μπύρας στήν αὐλή τοῦ σπιτιοῦ του. 'Η γειτονιά ἀναστατώνεται. Τήν ἀλλή μέρα δι πατέρας του πάει στόν είσαγγελά τής περιοχῆς, και ἐν συνεχεία οί ἀστυνομικοί τοῦ χωριοῦ μεταφέρουν τό γυιό του, γιά πρώτη φορά, στό ψυχιατρείο, σέ ήλικια 18 χρονῶν. Κατά τά λεγόμενα τῶν ψυχιατρῶν, ἔκεινη τήν ἐποχή τῆς είσαγωγῆς του, παραγωγικά στοιχεῖα δέν παρατηροῦνται (δηλαδή ψυχοπαθολογικά στοιχεῖα, κατά τή δρολογία τῆς κλασσικῆς ψυχιατρικῆς). Παρ' δλα αὐτά, τοῦ χορηγοῦν τά ἔξῆς νευροληπτικά: LARGACTIL 100 mg, ALOPERIDIN 50 mg, πού δπως λέει η «Ψυχιατρική» τοῦ καθηγητοῦ Λογοθέτη, «ἐπαναφέρουν είς τήν κοινωνικήν προσαρμογήν, δίχως δμως νά γνωρίζουμε τόν μηχανισμό ἐνεργείας των ἐπί τοῦ ἐγκεφάλου». Γιά ἀντιμετώπιση τῶν παρενεργειῶν τῶν ψυχοφάρμακων αὐτῶν (πού έρουμε δτι είναι πτώση τής ἀρτηριακῆς πίεσης, δερματικές ἀντιδράσεις, διαταραχές ήπατικῆς λειτουργίας, λευκοπενία, ἐπιληπτικές κρίσεις, ἔξωπυραμιδικές διαταραχές, καταθλιπτικές ἀντιδράσεις) τοῦ χορηγοῦν τό φάρμακο ARTAN.

'Ο Λάζαρος ἀναπτύσσει κοινωνικές σγέσεις μέ δλους και δλες τόν πρώτο καιρό στό ψυχιατρείο. Κάνει τόν υπάκουο, λέει τό «ψυχιατρικό ίστορικό», δμως μετά δυόμιση μῆνες τό σκάει. Πάει στό χωριό του, και δέν δίνουν καμπιά σημασία νά τόν κυνηγήσουν, μιᾶς και ἔξεραν δτι δέν είχε τίποτα. Στό χωριό πάει δουλειά σάν δηγόρις τρακτέρ, στά χτήματα ἐνός μεγαλοκτηματία πού ζει ἔξω ἀπ' τό χωριό. 'Ενα βράδυ, πού δπως λέει δι ίδιος «δέν είχε τήν κάνει», και ηθελε νά πάει στό χωριό νά πιει καμπιά μπύρα, ἀνοίγει μέ ἔνα μαχαιράκι

τήν πόρτα τοῦ γκαράζ τοῦ άφεντικοῦ καὶ παίρνει τό τρακτέρ. Στό δρόμο ξαφνικά πέφτει μπροστά του ένας πιτσιρικάς, καὶ προσπαθώντας νά μή τόν χτυπήσει ρίχνει τό τρακτέρ στό χαντάκι. Πιάνει τόν πιτσιρικᾶ, τοῦ δίνει ένα πενηντάρικο καὶ τοῦ λέει νά μήν πεῖ σέ κανέναν τίποτε. Προσπαθεῖ βραδυάτικα νά έπισκευάσει τό τρακτέρ, ἀλλά μή μπορώντας, τό παρατάει ἐκεῖ. Τήν ἄλλη μέρα, ή ἀστυνομία πάει στό άφεντικό, τοῦ διηγεῖται τά καθέκαστα καὶ τοῦ λέει: «Διώχτον, είναι τρελλός». Αναλαμβάνουμε έμεις νά τόν ξαναπάμε στό ψυχιατρείο.» Μετά ἀπό λίγο καιρό ή ἀστυνομία τόν πιάνει γιά παράνομο (δίχως ἀδεια) κυνῆγι. «Οπως είπε ο Λάζαρος, δταν μετά τήν άναγνωση τοῦ ιστορικοῦ ήρθε μέσα, τόν ρωτούσαν ἐπίμονα πού είχε βρει τό δίκαννο, μιᾶς καὶ ηξεραν δτι δέν είχε λεφτά νά ἀγοράσει. Καὶ αὐτός ξέψυνα, ἐπειδή τό είχε κλέψει, τούς ἀπαντά δτι τό είχε ἀγοράσει μεταχειρισμένο ἀπό ἔνα γύφτο. «Υστερα ἀπό καιρό, δ πατέρας του είχε βγάλει μέ μιά δουλειά ένα ποσό χρημάτων. Ό Λάζαρος ένα βράδυ τοῦ ζητά 18.000 δραχμές, γιά νά ἀγοράσει ήλεκτρολογικό υλικό, μιᾶς καὶ πάντα τό δνειρό του ήταν ν' ἀνοίξει ήλεκτρολογικό ἐργαστήρι. Ό πατέρας του ἀρνεῖται καὶ τόν βρίζει χυδαιότατα. Ό Λάζαρος, έξοργισμένος, κάνει δῆθεν δτι θά τόν χτυπήσει μέ ένα τραπεζομάχαιρο. Αύτό ήταν! Μετά τρεῖς ώρες ἔρχεται τό περιπολικό, τόν ξυλοφορτώνουν, τόν πάνε στό τμῆμα, δπου τοῦ δίνουν δύο ήρεμιστικά χάπια πού δ Λάζαρος ἀρνεῖται νά τά πάρει, καὶ τόν πετάνε σ' ένα κελλί. Τήν ἄλλη μέρα, δ ἀξιωματικός είναι γλυκομίλητος μαζί του, καὶ τοῦ δίνει μέ τό ζόρι κι ένα πεντακοσάρικο. Μετά τόν πηγαίνουν γιά δεύτερη φορά στή Σταυρούπολη. Κατά τήν εισαγωγή του, σύμφωνα μέ τό φύλλο εισαγωγῆς, «παραγωγικά στοιχεῖα» δέν παρατηροῦνται. Παρ' δλα αὐτά, τόν βάζουν στήν ίδια ἀγωγή —LARGACTIL, ALOPERIDIN, ARTAN. Στήν νέα του ψυχιατρική συνέντευξη ἀναφέρει δτι τοῦ είχε ἔρθει ή ίδεα «νά σκοτώσει τό μπάτσο» (κατά τή δικιά του ἔκφραση), πού τόν χτυπούσε. Σέ ἐρώτηση τοῦ ψυχιατρού έάν τοῦ έχει περάσει αὐτή ή ίδεα, λέει δτι έκανε πολλούς μῆνες νά τοῦ περάσει. Σήμερα έξαλλου, ἀναφέρει, «Πού νά ξέρω γιά δ μπάτσος σέ ποιό χωριό είναι τοποθετημένος, ώστε νά τόν βρῶ αὐτό τόν ταλαίπωρο». Άναφέρει ἐπίσης δτι κάποτε τοῦ είχε ἔρθει ή ίδεα νά σκοτώσει ένα θείο του χρυσοχόδο, μέ περιουσία πάνω ἀπό πέντε ἔκατομμύρια δραχμές καὶ δίχως παιδιά. «Γιατί αὐτός νά μή ξέρει τί νά τά κάνει τά λεφτά, ένω έμεις πεινάμε;», είχε σκεφτεῖ. Μετά δμως σκέφτηκε δτι δέν έξιζε νά χαραμίσει μιά ζωή στή φυλακή, έστω καὶ γιά πέντε ἔκατομμύρια. «Υστερα δμως ξανασκέφτηκε δτι ένας καλός δικηγόρος θά τόν έβγαζε γρήγορα ἀπ' τή φυλακή. Τελικά δμως, ζυγίζοντας τά ύπερ καὶ τά κατά, ἀπέρριψε τό νά προχωρήσει στήν έφαρμογή τής ίδεας. Άναφέρει μιά μέρα στό γιατρό: «Ότι καὶ νά κάνω είμαι χαμένος, γιατί δ πατέρας μου έχει βρει τό μηχανισμό: εισαγγελέας, ἀστυνομία, ψυχιατρείο.» Πηγαίνει συχνά στήν παθολογική κλινική τοῦ ψυχιατρείου, δπου έχει γνωριστεῖ μέ μιά γερμανίδα τουρίστρια, πού κάνει ἀποτοξίνωση ἀπό ναρκωτικά. Οι νοσοκόμες έκει, είτε ἐπειδή τόν ἔχθρεύνται είτε ἐπειδή τόν ζηλεύουν, τόν πειράζουν καὶ δέν τόν ἀφήνουν νά μπει. «Έτσι τσακισμένος», δπως λέει, μιά μέρα σπάει δυό μπουκάλια κόκα-κόλα, στήν είσοδο τής παθολογικής κλινικής. Μιάν ἄλλη μέρα ἀπειλεῖ τίς νοσοκόμες μέ κάτι πέτρες. Φυσικά, αὐτά τά γεγονότα τά καταγγέλλουν οι νοσοκόμες ἀμέσως στούς ψυχιατρούς. Στή συνέντευξη πού τοῦ παίρνουν ἀμέσως μετά ἀπ' αὐτά τά γεγονότα λέει: «Πιστεύω δτι στήν παθολογική κλινική οι γιατροί κι οι νοσοκόμες μεταχειρίζονται τούς ἀρρώστους σάν πειραματόζωα, δίνοντάς τους

φάρμακα πού ούτε τήν ένέργειά τους ξέρουν, ἀλλά πού ἀντίθετα φέρνουν ένα σωρό παρενέργειες». Λέει χαρακτηριστικά: «Μόνο ένας γιατρός ήταν ἀνθρώπος, δ Τσιρώνης, δ δποίος στό Μακρονήσι, ἐπειδή κατήγγειλε τίς άθλιες συνθήκες κράτησης, ἐπειδή δέν έκανε ψεύτικους διαχωρισμούς μεταξύ τών κρατουμένων, καὶ ἐπειδή δέν έδινε γιά φύλλου πήδημα ψυχοφάρμακα, ή δεξιά τού τό φύλαγε, καὶ μετά τόσα χρόνια τόν δολοφόνησε». «Υστερα, δραπετεύει πάλι δ Λάζαρος ἀπό τό ψυχιατρείο. Κοιμάται τίς νύχτες στά παγκάκια τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ. Τίς μέρες τριγυρνά στήν περιοχή τοῦ Βαρδαριού. Κάποτε, δμως, τοῦ τελειώνουν τά χρήματα πού είχε, πηδᾶ τή μάντρα τοῦ ψυχιατρείου, καὶ νάτος πάλι μέσα στό ψυχιατρείο. Δύο νοσοκόμοι τόν βλέπουν, καὶ ξέροντας δτι ήταν δραπέτης τόν καθηλώνουν διά τής βίας, μέ ἀλυσίδες, σ' ένα κρεβάττι. Έκει δπως προκύπτει ἀπό τίς περιγραφές τών ψυχιατρών, είναι «ἀξύριστος, μέ κουρασμένη δψη, εὐέρεθιστος, πολύ δργισμένος. Υστερα ἀπό λίγες μέρες ήρεμει». Παραγωγικά στοιχεία καὶ πάλι δέν παρατηροῦνται. Παρ' δλα αὐτά, τοῦ χορηγούν τήν ίδια ἀγωγή (LARGACTIL, ALOPERIDIN, ARTAN). Μετά ένα μῆνα, τρεῖς νοσοκόμοι καταγγέλλουν δτι μιά μέρα δ Λάζαρος τούς έπιτεθηκε μέ μαχαῖρι.

Σήμερα: «Ο Λάζαρος, ήλικιας 25 ἐτῶν, είναι «ίδρυματοποιημένος» ώστε δέν θέλει νά βγει (γιατί, δπως λέει, ή κοινωνία θά τόν ξαναστείλει μέσα). Έχει γίνει τοξικομανής τοῦ ARTAN, οι σεξουαλικές του δρμές έχουν κατασταλεῖ ἀπό τή μακροχρόνια χρήση ψυχοφαρμάκων. ἀρχίζει νά διαμαρτύρεται δτι κάπου-κάπου δέ μπορεῖ πιά νά συγκεντρώνει τίς σκέψεις του κι δτι μερικές φορές δταν σκέπτεται ζαλίζεται δίχως λόγο.

Άφου λοιπόν διαβάστηκε τό «ίστορικό» σέ αὐτό τό μωσαϊκό τών 80 ἀτόμων, μπαίνει δ Λάζαρος, ένα ξανθό παιδί 25 ἐτῶν. Δέν έχει δρεξη γιά ψυχιατρική συνέντευξη, γιατί είναι συναχωμένος καὶ γριππιασμένος, δπως λέει. «Ομως ένας γλυκομίλητος ψυχιατρος τόν πείθει, καὶ ἀρχίζουμε πάλι ἀπό τήν άρχη. Μᾶς διηγεῖται τά παιδικά του χρόνια, τούς ξυλοδαρμούς ἀπό τή μητέρα του, ἀναφέρει δτι κι αὐτός ξέσπαγε στό μικρότερό του ἀδερφό (πού, σημειωτέον, έχει κι αὐτός «ψυχικά προβλήματα» δπως άναφέρει τό ίστορικό τοῦ Λάζαρου). Σέ σχέση μέ τό γεγονός πού συνέβη δταν δούλευε σοβατζής, ἀναφέρει δτι γιά νά κάνει πλάκα στό άφεντικό είχε προσποιηθεῖ δτι δῆθεν θά ἔπινε βενζίνη ἀπό ένα βαρέλι, καὶ δτι διασκέδασε μέ τήν ψυχή του πᾶς τρομοκρατήθηκαν δλοι. Τό άφεντικό δμως, ισχυρίζεται, δέν μ' ἔδιωξε, ἀλλά δταν τελείωσα τά σοβαντίσματα ἀπλά σταμάτησα νά κάνω τό σοβατζή, γιατί δέν μοῦ ἀρεζε. Σέ ἐρώτηση τοῦ γιατροῦ ἄν τοῦ έχει μείνει καμμιά ἀπό τίς ίδεες φόγου ένάντια στόν πατέρα του, τόν ἀστυνομικό ή χρυσοχόδο θείο του ἀπαντά ἀρνητικά, παραδεχόμενος μόνο δτι ή ίδεα νά σκοτώσει τό μπάτσο πού τόν χτυπούσε τοῦ είχε μείνει γιά μεγάλο χρονικό διάστημα. Σέ ἐρώτηση ἄν πιστεύει καὶ σήμερα τά ίδια γιά τούς γιατρούς πού ἀργοσκοτώνουν τούς ἀρρώστους μέ τά φάρμακα στήν παθολογική κλινική, ἀπαντά: «Δέ βαριέσαι! Κι ἄν τούς σκοτώνουν, στό κάτω-κάτω τής γραφής, τρελλοί είναι!». Σέ ἐρώτηση τί νομίζει πώς είναι ο ίδιος ἀπό ἀποψη ύγειας ἀπαντά: «Αφου μέ τόσες παραβάσεις ή ἀστυνομία μέ κλείνει στό ψυχιατρείο καὶ δχι στή φυλακή, τρελλός θά είλαι». Τόν ρωτούν νά τούς πεῖ πῶς πέρναγε τόν καιρό του κατά τή δραπέτευσή του. «Απαντά δτι τή νύχτα έμενε σ' ένα παγκάκι, στό σιδηροδρομικό σταθμό. Τό πρώι ̄ έκανε κανένα καμάκι σέ καμμιά τουρίστρια, ἀπ' αὐτές πού κοιμούνται στό

σταθμό. "Αν δέν πετύχαινε πήγαινε στους κινηματογράφους της περιοχής Βαρδαριού, κι ἔβλεπε δυό-τρία έργα, μέχρι ν' ἀρχίσει νά κοιμᾶται. "Υστερα, μόνος του ή παρέα μένενα ἀλήτη, πήγαινε βόλτα στό λιμάνι. Σέ ἐρώτηση γιατί; ἀπαντά «Γιατί μοῦ ἄρεσε νά βλέπω τά πλεούμενα». Τόν ρωτά ὁ ψυχίατρος: «Σοῦ ἄρεσει νά βλέπεις τά πλοϊα νά φεύγουν;. Ό Λάζαρος ἀπαντά «Όχι, δέν κοίταγα τά φορτηγά ἀλλά κανένα κρίς-κράφτ, καί συλλογιζόμουνα: γιατί νά ἔχουν οι πλούσιοι αύτά τά πλεούμενα, καί νά μήν ἔχω κι ἔγω ἔνα;» "Υστερα ἀπό ἐρώτηση τοῦ ψυχίατρου, ίσχυριστηκε πώς ή τελευταία καταγγελία τῶν τριῶν νοσοκόμων δτι τούς ἀπειλησέ με μαχαίρι δέν είναι παρά ψευδολογία καί σκευωρία. 'Εδω τελειώνει ή ψυχίατρική συνέντευξη, δ Λάζαρος φεύγει, καί ἀρχίζει ή προσπάθεια ταμπελλαρίσματός του ἀπό τή μεριά τῶν ψυχιάτρων, γιατί ὑπάρχουν διαφωνίες ώς πρός τή διάγνωση. 'Αρχίζει δ καθηγητής: «Δέν ὑπάρχει, κατά τή γνώμη μου, ἀμφιβολία, δτι πρόκειται γιά μιά παρανοειδή προσωπικότητα». 'Ο κλινικός ψυχολόγος: «Κατά τή γνώμη μου δέν ἔχει τίποτε σπουδαίο, δσο γιά τίς ίδεες του γιά τά φάρμακα καί τόν Τσιρώνη νομίζω δτι τοῦ τίς ἔβαλε ἔνας παρανοϊκός φίλος του, δ Μανώλης, μέ τόν δποίο κάνει συνεχῶς παρέα». "Ενας ψυχίατρος: «Νομίζω δτι πρόκειται γιά μιά ἐγκληματική προσωπικότητα ἀπό τή γέννησή του, ἃς μή ἔχεισουμε δτι δ πατέρας του ἀναφέρει πώς τό παιδί στό τοκετό βγῆκε μελανιασμένο». Σέ παρατήρηση ἐνός φοιτητῆ δτι δ ἀδελφός του ἀναφέρεται στό ίστορικό δτι ἔχει ψυχικά προβλήματα δίχως νά ἔχει γεννηθεὶ μελανιασμένος, κάθεται στή θέση του καί τό βουλώνει. 'Εν συνεχεία, δ ύφηγητής κι ἔνας «ἐκσυγχρονιστής» ψυχίατρος πού είχε ἔρθει ἀπό 'Αμερική, βγάζουν τούς λόγους τους. 'Επιστημαίνουν δτι ἔχουμε νά κάνουμε ἀνάμεσα σέ πέντε (5) διαφορετικές διαγνώσεις, καί τονίζουν δτι κατά τή γνώμη τους πρόκειται γιά ἔνα «μεταχιμιακό σχιζιοφρενή», δ ὅποιος... ήδονίζεται μελεποντας τούς ἄλλους νά φοβοῦνται μέ τίς ἐπιθετικές ἐνέργειές του, καί διόλου ἀπίθανο ἀργότερα νά φθάσει στό ἐγκλημα. Καί ἄρα (συμπέρασμα δικό μας), καλῶς τοῦ γίνεται ή συστηματική ψυχο-φαρμακο-δηλητηρίαση. 'Εδω ἐπευβαίνει ἔνας νεαρός ειδικευόμενος ψυχίατρος, δ ὅποιος παρατηρεῖ δτι σέ σχέση μέ τήν τελευταία καταγγελία τῶν τριῶν νοσοκόμων, δτι δ Λάζαρος τούς είχε ἀπειλήσει μέ μαχαίρι, ἐρεύνησαν τό Λάζαρο ἐκείνη τή μέρα, διαπίστωσαν δτι δέν ἔφερε κανένα μαχαίρι, καί παραπέρα ἐρευνώντας τό θέμα καί ζητώντας πληροφορίες ἀπό ἄλλους νοσοκόμους διεπίστωσαν δτι πράγματι ήταν μιά σκευωρία τῶν τριῶν νοσοκόμων ἐνάντια στό Λάζαρο, ἐπειδή τόν ἀντιπαθοῦνσαν. Πέφτει ἔνα γενικό χάχανο ἀπό ἀρκετούς φοιτητές καί μερικούς ειδικευόμενους, οι νοσοκόμες κι οι κοινωνικές λειτουργοί μένουν ἐμβρόντητες γιατί τόσην ώρα νόμιζαν δτι κατέγραφαν στά μπλοκάκια τους τό φοβερό περιστατικό, καί τό διακλινικό διαλύεται, μέ τόν ύφηγητή νά οὐρλιάζει: «Μά ἐπιασε πέτρα, ἐπιασε πέτρα!!!» καί τούς ἄλλους ψυχίατρους νά ἔχουν χωριστεῖ σέ διάδεις καί μέσα ἀπό πηγαδάκια νά καυγαδίζουν γιά τό ποιάν ἐτικέττα πρέπει νά δώσουν στό Λάζαρο.

*****

Καί μετά ἀπ' αύτή τήν περιγραφή, καί τήν εύαισθητοποίηση μερικῶν ή ἀρκετῶν ἀπό μας, μένουν ὀρισμένα ἐρωτήματα, δπως:

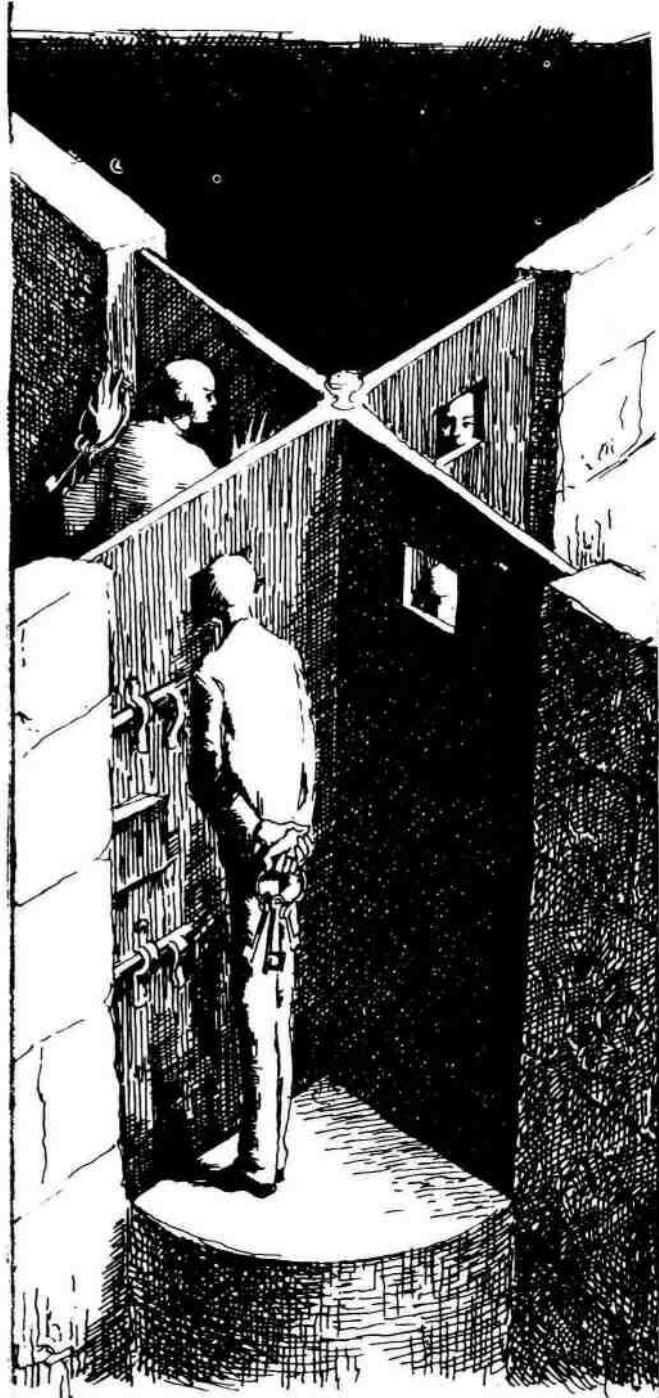
— 'Εμεις πῶς μποροῦμε νά συνεισφέρουμε στήν ἀντιμετώπιση τής ψυχίατρικοποίησης τοῦ πληθυσμοῦ ἀπό τό ἐκσυγχρονιζόμενο Ἑλληνικό κράτος τοῦ '81;

— Πῶς μποροῦμε νά ἐργαστοῦμε μακροχρόνια, τόσο σέ

θεωρητικό ὄσο καί σέ πρακτικό ἐπίπεδο, γιά τή διάλυση τής δομῆς πού λέγεται ψυχιατρεῖο, μέσα ἀπό τήν ἀποδόμηση τής ψυχίατρικής ίδεολογίας καί τό κλείσμα τοῦ χάσματος ἀνάμεσα σέ «μή ειδικούς» καί σέ «ειδικούς» γιά τά προσωπικά προβλήματα τῶν μή-ειδικῶν»;

— Πῶς μποροῦμε νά συνεισφέρουμε ώστε οι λεγόμενοι «ψυχασθενεῖς» νά αύτωργανωθοῦν καί νά διεκδικήσουν, σέ πρώτη φάση τά στοιχειώδη συνταγματικά τους δικαιώματα (πού οι περισσότεροι ἀγνοοῦν), καί σέ ἐπόμενη φάση καί τή διάλυση τῶν ιδιων τῶν ψυχιατρείων;

A.T.

H ΔΙΕΘΝΗΣ

*'Εμπόδις τῆς γῆς οἱ κολασμέροι
Τῆς πείνας σκλάβοι ἐμπόδις, ἐμπόδις,
Τὸ δίκηο ἀπ' τὸν κρατήρα βγαίνει
Σὰν βροντὴ, σὰν κεραυνός.
Φτάνοντι πιά τῆς σκλαβίας τὰ χόρνα
"Ολοὶ ἔμεις ταπεινοὶ τῆς γῆς
Ποὺ ζούσαμε στὴν καταφρόνια
Θά γίνονται τὸ πᾶν ἔμεις*

*Θεοί, ἀρχόντοι, βασιλιάδες
Μὲ πλάνα λόγια μᾶς γελοῦν
Τῆς γῆς οἱ δοῦλοι κι' οἱ φαγιάδες
Μοναχοὶ τοὺς θὰ σωθοῦν.
Γιά νὰ λείψουν πιά τὰ δεσμά μας
Γιά νὰ πάψει πιά ή κλεψιά
Νὰ ίδουντε πρέπει τὴ γροθιά μας
Καὶ τῆς ψυχῆς μας τὴ φωτιά.*

*'Εμπόδις μονάχη μας ἐλπίδα
Εἴν' ή σφεγγένη μας γεοβιά
Κάτω οἱ πολέμοι κι' ή πατρίδα
Ζήτω, ζήτω ή Λευτεριά.
Κι' ἀν θελήσουν νὰ δοκιμάσουν
Τῆς ψυχῆς μας τὸν κεραυνόν
Νὰ ίδουντε τότες θὰ προφτάσουν
Πώς εἰν' οἱ σφαιρες μας γιαστού;*

*Σκληρός ὁ νόμος μας ξεκίνει
Κι' οἱ φόροι ἀσήκωτοι γιὰ μᾶς
"Ο πλούσιος ὅ,τι κι' ἀν κερδίζει
Είναι πλούτος τῆς κλεψιάς.
"Η σκλαβιά, ή ἀδικία φτάνει
"Οζι πιά ταπεινοὶ σανφτοί
"Άδελφια ή φύση ὅλους μᾶς κάνει
Καὶ είμαστε ισοι μπρός σ' αὐτή.*

*Οι πλούσιοι μὲ ἀσπλαχνὰ μᾶς γδέρνονται
Καὶ μᾶς ἀσπάζονται τὸ ψωμί
Τὸ κόπο μας αὐτοὶ κι' ἄν παίρονται
Γιά μᾶς ή πένα πληρωμή.
Τῆς δουλειᾶς ὅλοι οἱ κλέφτες κάτου
Δίκηρο τῷρα ὁ φτωχὸς ζητάει
"Οσα γινεῖται είναι δικά του
Κι' ὅταν θελήσει τ' ἀποτάσσει.*

*'Εμᾶς ποὺ ἀδιάκοπα ή δουλειά μας
Γεννάει τῆς γῆς τοὺς θησαυρούς
"Όλα τὰ πλούτη είναι δικά μας
"Όλα ἀγήκοντα στοὺς φτωχούς.
Τούρα πάν κόφαξες κι' ἀκούδες
Λέγε ακεπίζονταν τὸν οὐρανό
Χορσός ὁ ἥλιος στέλνει ἀχτίδες
χαμόγελο παντοτεινό.*

*'Απόδοση ἀπὸ τὰ γαλλικὰ
ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ*

ΘΑ ΉΤΑΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΤΕΤΟΙΕΣ ΔΙΚΕΣ

‘Ακόμη μιά δίκη πάνω στά παλιά μεταδικτατορικά πρότυπα πραγματοποιείται στις 20 Φλεβάρη στη Θεσσαλονίκη. Έμπειροις ούτε δύο τά στοιχεία τῶν προηγούμενων ύποθέσεων, ἀποκαλύπτει ἵσως γιά πρώτη φορά τόσο φανερά τὸ μέγεθος τῆς ἀθλιότητας αὐτῶν πού διευθύνουν τὴν καταστολή. Μέ επίκεντρο τοῦ κατηγορητηρίου τὸν 774 οἱ Καραμπατάκης, Καλαποδόπουλος, Γιαννόπουλος, Γεωργακόπουλος, Πρίνος θά παρουσιασθοῦν στό ἐδώλιο νά ἀποδείξουν ὅτι δέν.....’

ΧΡΟΝΙΚΟ

«Στις 17 Νοέμβρη τοῦ '79 πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση «διάδων φοιτητῶν» ἔξω ἀπό τὴν Θεολογικὴ σχολή, δύο λόγω τῆς παρουσίας Ισχυρῆς ἀστυνομικῆς δύναμης δὲν πραγματοποιήθηκε πορεία. Σημειώθηκε ἀπόπειρα δημιουργίας δόδοφράγματος στό δρόμο πού διέρχεται μεταξὺ ἔκθεσης και Πανεπιστημίου χωρίς διμως ἐνδιαφέρον και ἐπιτυχία. Κατά τὴν ἐπίσημη ἐκδοχὴ ἔγινε καὶ χρήση μερικῶν «Μολότωφ» ἄνευ διμως στόχου και λόγου».

Δέν θέλουμε νά ἀσχοληθοῦμε ἰδιαίτερα μέ τὴν δικογραφία, ἀπλά διμως σημειώνουμε ὅτι ἡ ἐλλειψη στοιχείων είναι τόσο φανερή πού πρέπει νά δημιουργεῖ σοβαρές ἀνησυχίες σ' αὐτούς πού θέλουν νά τὴν παρουσιάσουν σέ δίκη. Τὰ κεντρικά σημεία τῆς δικογραφίας ἀναφέρονται σέ σχετική προκήρυξη τῆς «ρήξης». Πάντως κανεὶς ἀστυνομικός ἡ δικαστικός ἐγκέφαλος δέν μπορεῖ νά αἰσθανθεῖ ἄνετα μπροστά σέ μιά τέτοια «δημιουργία». Σάν μόνη ἐπιτυχία τῆς ἀσφάλειας μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ὁ τρόπος ἐπιλογῆς τῶν 5 κατηγορούμενων: Καραμπατάκης, Καλαποδόπουλος καταδικασμένοι «τρομοκράτες» μέ πολύχρονες καταδίκες, Γιαννόπουλος, Γεωργακόπουλος γνωστά μαχητικά ἄτομα ἀπό τὴν διμάδα «ρήξη» και Πρίνος, μέλος τῆς διμάδας πού ἐκδίδει τό περιοδικό «Αύτοδιεύθυνση».

Ἐπίσης, μιά ἀκόμα δίκη (γιά τά ἐπεισόδια στις 11 Νοέμβρη μέ τούς φασίστες) μέ τό ἰδιώνυμο αὐτή τῇ φορά, ἐτοιμάζεται ἀπό τὴν ΥΠΕΑ Θεσ/νίκης, χωρίς νά πραγματοποιηθεῖ κάν προανάκριση. Κατηγορούμενοι τά.... ὑπόλοιπα ἄτομα τῆς «Ρήξης» και δ σύντροφος στὴν «Αύτοδιεύθυνση» Γιάννης 'Ανδρεάδης.

ΜΙΑ ΔΙΚΗ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ....

...κι ἔτσι «δέν μπορεῖ νά είναι ἡ ἐποχὴ τῆς». Στό μέτρο πού ἡ ἴδια αὐτή ἡ ἐποχὴ δέν κρίνεται ἀπό τὴν ἴδεα πού ἔχει γιά τὸν ἐαυτὸν τῆς, δέν είναι δυνατό νά ἐξηγηθεῖ μιά δίκη ἀπό τὴν ἴδεα πού ἀναγνωρίζεται στὴ δικογραφία και ἐπειτα στὴν ἀπόφαση τῶν δικαστῶν. Η δικογραφία δέν μπορεῖ νά σχηματιστεῖ παρά σάν ἐντολοδόχος τῆς δικαστικῆς ἀπόφασης· διμως ἡ χρησιμότητα αὐτῶν πρέπει νά ἀναζητηθεῖ στὴ φύση τῶν καιρῶν, στὶς ύλικές ἀντιξούτητες τῆς ζωῆς τῆς κοινωνίας.

‘Η διατήρηση τῆς διαχωρισμένης ἔξουσίας είναι ἡ μοναδικὴ πραγματικότητα πού χωρίς νά ἔχει καμιά ἀξία γρήσης γιά τὴν ἀνθρωπότητα— παρά μόνο τὴν συνέχιση τῆς πλαστογράφησης τῆς ιστορίας— προτάσσει στούς ἀνθρώπους σάν ἀνταλλακτική τῆς ἀξία ὅλο τὸν κοινωνικό πλούτο πού δέν τῆς ἀνήκει. Σέ περιόδους κοινωνικῶν ἀναταραχῶν ὀφείλει νά προβάλει τὴν ἀξία χρήσης τῆς σάν τὸ θεῖο δῶρο πού ἔγινε κοινωνικό και πού σάν τέτοιο πρέπει νά τὸ ὑπερασπισθεῖ. Η ιερά ἔξεταση ἔγινε κοινωνική ἔξεταση, ἀφοῦ τὸ ἀπόλυτο μεταφυσικό καλό παραγώρησε τῇ θέση του στό σχετικό-εύμετάβλητο (ψευτο)δρθιολογικό καλό.

‘Η ἐπαναστατική κριτικὴ θέλει νά ἀναλύσει τὴν συγκεκριμένη δίκη ξεπερνώντας τὸν ἐπιμέρους χαρακτήρα τῆς, και νά φτάσει στὴν οδύσια τῆς πού είναι ἀκριβῶς ἡ ὑπόθεση τῆς δργάνωσης τῆς ἀμυνας τοῦ κράτους. Υπόθεση πού ἀποτελεῖ ἔνα ἀπό τὰ τελευταῖα ὅπλα τῆς ἔξουσίας και στὴν 'Ελλάδα, στόν κοινωνικό πόλεμο πού ἀπειλεῖ νά τὴν ἔχοντάσει.

“Ολες οἱ ὀνομαζόμενες πολιτικές δίκες ἀπό τὸ 74 και ἐπειτα, ἔμελε νά χαρακτηριστοῦν ἀπό κείνη τῇ λογικῇ πού θέλει νά βλέπει σάν κεντρικό σημεῖο τῆς πάλης ἐνάντια στὴν κάθε συγκεκριμένη ἐπίθεση τοῦ κράτους τὴν ἀπόφαση τῶν δικαστῶν. Η σχετική ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς θέσης (Σερίφης) παρουσιάστηκε σάν η συντονισμένη ἀντεπίθεση τοῦ «κινήματος» ἐνάντια στὴ μεθοδευμένη σκευωρίᾳ. Αὐτό πού ἡδη δέν ἡταν ἀντεπίθεση τότε δέν ἡταν καν ἀμυνα στὶς περισσότερες δίκες (Φ. και Σ. Κυρίτση, Σκανδάλη, Καλαπαδόπουλου...). Περιορίζοντας τὴν ἀσκηση πιέσεων ἀποκλειστικά στὴν ἀπόφαση, ἀφηνε ἔτσι ἐλεύθερη τὴν διοργάνωση τοῦ θεάματος τῆς τρομοκρατίας, θεάματος πού ἀναγκαστικά ἔνα τμῆμα του δρίζεται σάν «δίκες τρομοκρατῶν». Τὴν ἐκάστοτε δίκη ἀκολουθοῦσε και μιά ἐπιτροπή ἡ διμάδα συμπαράστασης.

Καταγέλοντας αὐτή τὴν λογική σάν παρανοϊκή και κοντόφθαλμη, προσπάθειά μας είναι νά καταγγείλουμε αὐτό τό ίδιο κράτος τὴν ὄλότητα τῆς προσπάθειάς του στό πεδίο τῆς καταστολῆς.

Τό πέρασμα ἀπό τὴ «στατική» δικτατορία στὴ (ψευτο) «δυναμική» δημοκρατία και ἡ ἀνάπτυξη ἐνός ἀντι-δημοκρατικοῦ κινήματος δημιούργησαν τὴν ἀναγκαιότητα ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς καταστολῆς.

Ἐμπνευσμένο τό κράτος ἀπό τὶς σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, χρησιμοποιεῖ ἰδεολογικά λείψανα τοῦ παρελθόντος, ἡ τὰ δημιουργεῖ τό ίδιο μέ ἀμεσο σκοπό τὴν παραποίηση τοῦ νοήματος τῆς ἀντιθεσῆς κράτους-κοινωνικῆς ἐπανάστασης.

Αὐτή ἡ ἀντιθεση πού πάντως είναι -ιστορικά- μοναδική, πρέπει νά «φαίνεται» ἡ «ἔτσι νά είναι» -θεαματικά-σάν ήμοναδική, ἀπόκρυπτοντας τὸν ἔνοχο τῆς παραποίησης και τό ίδιο τό ποιόν τῆς ἀντιθεσῆς. Λέγοντας τό κράτος ὅτι οἱ ἐπαναστάτες ἐκδηλώνουν τὴν ἀντιθεσή τους μέσα ἀπό τὴν ἀτομική

τρομοκρατία, (η, σωστότερα μέ τό άντάρτικο πόλης), θέλει νά ένοει δτί δλους όσους θεωρεί πραγματικά έπαναστάτες, θά τους παρουσιάζει σάν τρομοκράτες και θά τους άντιμετωπίζει άνάλογα.

Οι ανθρώποι πρέπει νά ύποκύψουν στόν ταυτισμό θετικά ή άρνητικά, άλλα δέν έχουν τό δικαίωμα νά τόν άρνηθούν. Τό δίλημμα «ή μέ τό κράτος-κοινωνία ή μέ τους τρομοκράτες-έπαναστάτες», έπιζητά τήν προτεραιότητα στό τομέα τής διασπορᾶς προκατασκευασμένων συζητήσεων και άποφάσεων, και τήν έχει, στίς χώρες δπου ή κρίση έπιδεινώνεται.

Η ίδια ή είκόνα που διαδιδόταν μαζικά στήν Εύρωπη, θά άποτελεί και στήν Έλλαδα τήν άναπαράστασή τής «βεντέτας» τού έπαναστάτη. Έπαναστάτη φτιαγμένου πάνω στά γνωστά πρότυπα τών διευθυντών και έκτελεστών.

Στήν φανταστική «17 Νοέμβρη» άνατιθεται ή διατύπωση τής πρακτικής μιᾶς έπαναστατικής δργάνωσης, σάν τής μόνης δυνατής τέτοιας.

Η ίδεολογία τών δπλων, που ποτέ δέν ύπηρξε έπαναστατική, έγινε τώρα κρατική. Ή κριτική τών δπλων, δμως, πρέπει νά άποτελεί τήν πραχτική δικαιώση τών δπλων τής κριτικής, άν θέληση μας είναι ή άποφυγή τής διαχωρισμένης δράσης..

Η διάδοση τού θεάματος τής τρομοκρατίας και ή κατανάλωσή του, τροποποιούν τίς προηγούμενες δυνατότητες τού κράτους γιά έλεγχο. «Οταν δ έλεγχος έκφραζεται τυπικά μέ νόμους, έχει ήδη δοκιμαστεί ούσιαστικά στό κοινωνικό πεδίο, θεωρημένος σάν κοινωνικά άποδεκτός, σάν άφομοιώσιμος». Ο 774θά έμφανιστεί δταν γίνει γνωστή ή υπαρξή τρομοκρατών και ή άναγκαιότητα τής άντιμετώπισής των. Οι δίκες που ήλθαν άποτελούν τά χαρακτηριστικά σημεία έμφασης τής κυκλικής άναπαραγωγής τής δργάνωσης τής καταστολής. Είναι ή δύναμη και τό μεγαλείο της, άλλα ταυτόχρονα ή πραγματική δδυναμία και ή γελοιότητα της. Αύτοι που κατηγορήθηκαν σάν τρομοκράτες φυλακιστηκαν χωρίς ποτέ δ κόσμος νά πεισθεί πώς είναι τέτοιοι. Αύτο το γεγονός, που ή έπανάληψη τό ένισχυει, δημιουργεῖ και άπο μόνο του τήν προοπτική τής οίκειοποίησης δλης τής άληθειας άπο ένα συνεχώς αυξανόμενο τμῆμα τού πληθυσμού. Ή έξουσία είναι άναγκασμένη νά άποδεικνύει τήν δρθότητα τού σχεδίου τής. Μή έχοντας δμως καμμιά πραγματική δργάνωση, δουλεύει τώρα γιά τό σχέδιο τής άποδειξης τής ένοχής της.

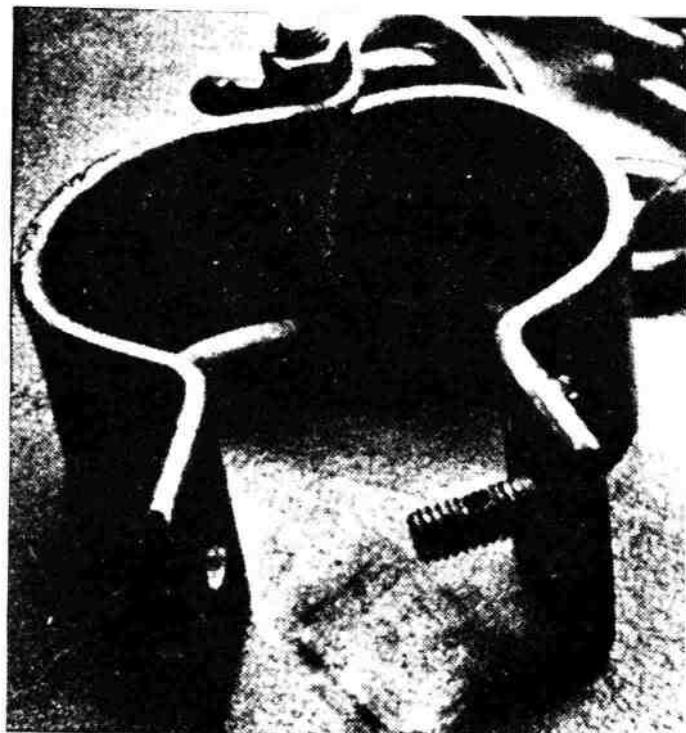
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ.....

Οταν πρίν μερικές βδομάδες είχε γίνει συζήτηση σε αίθουσα τού πανεπιστημίου (τό σχετικό κάλεσμα άπο τούς κατηγορουμένους πού είναι έλευθεροι), διαβάσαμε ένα κείμενο μέ τίς θέσεις μας πάνω στήν τρομοκρατία —θέσεις που είχαν διατυπωθεί κατά τήν διάρκεια συζητήσεων μεταξύ 20 περίπου άντεξουσιαστών. Ή έπεμβασή μας πρώτη φορά δργανώθηκε και πραγματώθηκε παρουσία άντεξουσιαστών σέ χώρους δπου «βασιλεύουν χωρίς νά κυβερνούν». Δέν έφερε τήν άναστάτωση που ξειζε, άλλα διαχώρισε δλοκληρωτικά τή στάση μας άπεναντι στά άριστερίστικα γκρουπούσκουλα και σέ μερικούς «άφελείς» ίδεολόγους πού έσπευσαν νά διακρίνουν τή δημιουργία μιᾶς γραφειοκρατικής άναρχικής δργάνωσης. Τό δτι καταφύονται τήν λογική τους δέν σημαίνει πώς θά άφαιρέσουμε άπο τόν έαυτό μας τό δικαίωμα

να σκεφτόμαστε και νά δροῦμε καλύτερα άπο αύτούς.

Είχαμε τότε τονίσει δτι συμμετέχουμε στήν δργάνωση τής συμπαράστασης, στό μέτρο πού αύτή δέν καλλιεργεῖ τήν στρατηγική τών άμοιβαιων παραχωρήσεων. Πράγμα που σημαίνει δτι δέν μπορούμε νά έγκαταλείψουμε τήν ένοτητα τής άποψης μας γιά νά άποδεχτούμε κείμενα και άποφάσεις στά γνωστά άριστερίστικα πρότυπα τής «ρήξης», μέ τό άφηρημένο και άποσπασματικό περιεχόμενο. Ό σχηματισμός μιᾶς έπιτροπής άνοιχτης και αύτοδιαλυόμενης πρέπει νά δηλώνει τήν έλευθερη υπαρξη ιδιαφορετικῶν άντιλήψεων. Έάν δμως υπάρχει άδυναμία διατύπωσης ζηταίας άποψης τότε δέ μπορεί παρά άπλως νά συζητιέται ή πραγματοποίηση μιᾶς κινητοποίησης μέ βάση τήν δυνατότητα έκφρασης τών άπόψεων πού υπάρχουν.

Οταν άπορριφθηκαν αύτές οι προτάσεις - θέσεις μας, άποχωρήθηκαν άπο τήν δργάνωση τής συμπαράστασης, δουλεύοντας μ' άρκετούς άκομη άντεξουσιαστές πάνω σέ συγκεκριμένα ζητήματα και μέ βάση τό παραπάνω σκεπτικό.

Γεννήθηκα σ' ένα κόσμο άκατονόμαστο. Από τις πρώτες στιγμές της ζωής μου έμαθα τις λέξεις «ό μπαμπάς μου, ή μαμά μου, τό σπίτι μου, τά παιγνίδια μου». Έμαθα καλά τό παιγνίδι μέ τις κτητικές άντωνυμιές και κυρίως δύσες λήγαν σε -μου. Προχωρώντας ήρθε ή έξουσία μου έπάνω στους άλλους.

Στά 10 χρόνια μου στό δημοτικό ήμουν τό μοναδικό κορίτσι που έτρωγε ξύλο. Τό μίσος έναντια στις έξουσιαστικές τάσεις τού δασκάλου χωνόταν βαθιά μέσα μου. Στό γυμνάσιο ή συνήθησ συνέχεια! Άτακτη και ωριαίες άποβολές. «Ομως στό λύκειο μιά άλικη άποβολή και ένα διώξιμο άπό τό ένα σχολείο σ' άλλο δέν άφησε ήσυχη τήν συνείδησή μου. Αθεοί και πολιτικοποιημένοι μαθητές πού τρόμοκρατούν τους άλλους πρέπει νά παραμερίζονται μέ κάθε τρόπο. Ο τρόπος γραφής μου γνως ρομαντικός. Η άλιθεια δημας άλιθεια. Τώρα πού βρίσκομαι στήν τελευταία χρονιά τού λυκείου... ποιού λυκείου; Τί σημασία έχει; δλα τά έκπαιδευτικά ίδρυματα άποβλακώνουν τους μαθητές τους... Ή κίνηση στό λύκειο πού πάω έλάχιστη. Οι Κνίτες κρατούν τά προεδρία και τό Γενικό Συμβούλιο. Οι άποφάσεις παίρνονται άπό πάνω πρός τά κάτω. Οι μαθητικές κοινότητες δέν γνωρίζουν και δέν παίρνουν θέσεις πουθενά. Οι έλαχιστες φωνές διαμαρτυρίας σβύνονται άκομα και μέ τό ξύλο. Προορίζομαι γιά θύμα τών Κνιτών, άφοι κατά τήν 17 Νοέμβρη '80 στήν γιορτή τού σχολείου γιά τό Πολιτεχνείο ένω φτιάχαν ένα πηγάδι γύρω στους 10 Κνίτες και έχοντάς με βάλει στή μέση μέ άπειλησαν δχι μόνο μέ ξύλο άλλα μέ κάρφωμα στή διεύθυνση. Άλλωστε είναι εύρεως γνωστό δτι δήθεν προοδευτικός διευθυντής τού λυκείου καλεί μαθητές και τους λέει μέ ήπιο υφος και πλάγια μέσα νά καρφώνουν τους μαθητές πού άσχολούνται μέ τήν πολιτική. Παρόλα αύτά μέσα στις τάξεις γίνεται ουκ άλιγη διακίνηση τού 'Οδηγητή και άλλων έντυπων τους. Μαθητές-ιες της α' λυκείου πού άκομα δέν έχουν ούτε τήν γνώση τών πολιτικών πραγμάτων έπιστρατεύονται στήν KNE ύστερα άπό προπαγάνδα 1-2 ώρων. Θέμα πού πήγε νά καπελλωθεί είναι τό γράψιμο ένος 'Ενεπίτη στήν KNE. Είναι σίγουρο πώς δν τους πρότεινα νά γραφώ στήν νεολαία τους δέν θά άντιμετώπιζαν μεγάλο πρόβλημα. Γιά τυχόν άμφιβολίες τό σχολείο είναι τό.....

ΣΧΟΛΙΟ

ΕΙΝΑΙ ΛΑΗΘΕΙΑ ΠΩΣ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΠΡΙΓΚΙΠΕΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΆΛΛΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΟΥΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΆΛΛΟΥΣ ΓΙΑΤΙ ΞΕΡΟΥΝ ΠΩΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΙΣ.

Δέν είναι δά ή πρώτη φορά, έχουμε συνηθίσει πλέον νά βλέπουμε κατά καρούς τά διάφορα κέντρα έξουσίας νά βρίσκονται δυτικέτωπα σ' ένα ψευτο-πόλεμο, σέ μια πεθαμένη πραγματικότητα.

Η συμμετοχή δλων αύτων πού φαίνεται δτι διαφωνούν σ' αύτό τό άπολιθωμένο θέμα, δέν πηγάζει άπο πουθενά άλλου, παρά μόνο άπό τήν κοινή άναγκαιότητα πού αισθάνονται νά παρατείνουν τήν υπαρξή τους, πού δέν είναι παρά ή συνέχιση τής διαχείρισης τής κοινωνίας.

Έτσι και τώρα, μέ τόν θάνατο τής Φρειδερίκης, δόθηκε ή εύκαρια στήν δέξουσία νά μαίμουνδει στήν πολιτική σκηνή τού μεθοδευμένου ψέματος. Ο τύπος βομβαρδίζει μέ πρωτοσέλιδα τήν κοινή γνώμη, ή δεξιά τηρεί μιά μετριοπαθή στάση, (άναλογη μέ τά έκλογικά της συμφέροντα), πού τήν προβάλλει σάν «άντικειμενική».

Η αντιπολίτευση καθώς και τά κόμματα τής έξωκοινοβουλευτικής φριστεράς, στό δόνομα

Έγώ, μιά αύτόνομη μαθήτρια, καταγγέλω:

- 1) Τή διπλωματική πολιτική τού προοδευτικού λυκειάρχη δσον άφορά τό κάρφωμα τών μαθητών
- 2) Τις έξουσιαστικές τάσεις δλων τών καθηγητών έκτος δλίγων έξαιρέσεων
- 3) Τό βρώμικο καπέλλωμα τής KNE δσον άφορά τό Γενικό Συμβούλιο και τίς άποφάσεις του
- 4) Τις μικροαστικές τάσεις δρισμένων καθηγητών γιά τίς σχέσεις μεταξύ μαθητών και μαθητριῶν
- 5) Τήν ύποχρεωτική σχολική ποδιά γιά τίς μαθητριες
- 6) «Ολο τό έκπαιδευτικό σύστημα βρωμάει άπό τίς ρίζες του
- 7) Τήν ύποχρεωτική παρουσία σέ δλα τά μαθήματα (άχρηστα κατά βάθος)

Μία άπορια βέβαια παραμένει μέσα μου. Τί θά γίνει έπιτέλους μέ τό γυναικείο πρόβλημα; Πού είναι αύτή ή περιβόητη άπελευθερώση τού «δεύτερου φύλου». Αποφάσισα νά μή γεννήσω γιατί δέν θέλω νά πνιξω τήν ζωή μαᾶς αύτόνομης υπαρξής μέ τά χέρια μου. Αποφάσισα νά μή πιστεύω στόν έρωτα και τήν αιώνια φιλία. Γιατί; Όχι γιά χειραφέτηση, μάλλον γιά έπιβιωση. Αποφάσισα νά έχω άποψεις, δτι άποψεις και δν είναι αύτες, είτε έξαλλες χαρακτηρισθούν είτε ούτοπικές. Φόρεσα ένα άγριο βλέμμα, έγινα έπιθετική, δχι τόσο γιά νά άλλάξω τόν κόσμο τών άλλων άλλα γιά νά έπιβιωσω σ' αύτόν. Δέν θέλω νάμαι και νά γίνω αύτό πού μέ προσέριζαν νά γίνω: Μία γυναικα παραμορφωμένη, ύποταγμένη, άντικείμενο στά χέρια τών άνδρων και πιότερο στά χέρια τού συστήματος.

Έγώ δμως και δέν συμβιβάζομαι. Έχω 10 φίλους και συνεργάτες δέν σταματώ. Φωνάζω κατά τής έξουσίας και εύχομαι νά έλευθερωθώ μαζί μέ δλους έσας.

Γειά χαρά — Εύχη νά συνεχίσει ή ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Αύτόνομη μαθήτρια E.K.

τής τιμῆς και δξιοπρέπειας τού λαοῦ (πού πάντοτε περιφρόνησα), και μπρός στόν κίνδυνο παραβιάσεως τού δασικού συντάγματος, καλούν τόν κόσμο νά συμμετέχει στό φεντοδίλημμα: «είναι σωστό ή Φρειδερίκη νά θαφτεί στήν 'Ελλάδα, ή δέν είναι;»

Έτσι γιά άλλη μά φορά προσπαθούν νά στρέψουν τήν προσοχή τού κόσμου σ' ένα πρόβλημα πού δέν ύπαρχει κάν, σέ μια ύποθεση πού έχει πεθάνει σχεδόν γιά δλους άπο χρόνια, και πού στήν πραγματικότητα πολύ λιγό άπασχολει τόν κόσμο.

Η άδυναμία και ή άρνηση τής δέξουσίας νά καταπλαστεί μέ τά πραγματικά προβλήματα τού κόσμου (κι αύτό γιατί δέν θέλει και δέν μπορεί νά τά λύσει), τήν άναγκαιές νά ξεθάβει ψευδείς άνησυχίες ένός πεθαμένου παρελθόντος.

Άντο πού θά καθορίσει τό ποσοστό συμμετοχής τού κόσμου σ' αύτό τό παιχνίδι τής δέξουσίας, παιχνίδι πού στρέφεται έναντιον του, έξαρτατο άπο τό βαθμό πού καταλαβαίνει τί πραγματικά φταιει και πού συνειδητοποιεί δτι ή λύτρωσή του βρίσκεται μόνο στά χέρια του.

Τό σίγουρο είναι δτι δέν θά άργησε ή μέρα πού δίπλα στόν τάφους τών βασιλιάδων θ' άνοιχτε ο τάφος τών σημερινών διαχειριστών τής κοινωνίας.

ΣΧΟΛΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΧΟΛΙΟ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΑΕΚ: 6-0. Ο δύνανας τέλειωσε, τά ταμεῖα τῶν ΠΑΕ γέμισαν, οι παίκτες πληρώθηκαν μὲν υπέρογκα πριμ, στις δέκατες 20 ἀπόμενα ἔχασαν τὴ ζωή τους ἐνώ 50 τραυματίστηκαν, στὸ σύνολό τους σχεδόν νεαροὶ φίλαθλοι τοῦ 'Ολυμπιακοῦ. Ο κ. Νταϊφάς δήλωσε ὅτι μᾶλλον ἐπεσε ἔνας καὶ μετά πέσανε πάνω του ὅσοι οἱ ἄλλοι καὶ ἦσαν ἔνος τὸ κακό. Ήταν ἀπλοὶ ἀνθρώποι πήγαιναν κάθε Κυριακή στὰ γήπεδα γιατὶ εἶναι συναισθηματικά δεμένοι μὲ τὶς ὁμάδες τους. Μόνο οἱ παίκτες τῶν ὁμάδων τους καὶ πολὺ περισσότερο οἱ ΠΑΕ τοὺς γράφουν ἐκεῖ πού δὲν πιάνει ἡ μελάνη. Ποιά ἦταν ἡ αἵτια πού ἔχασαν τὴ ζωή τους; Μήπως ἦταν ἡ πόρτα κλειστή; μήπως ἔφταγαν τὰ τούρκικά;

'Η αἵτια νομίζουμε πρέπει νά ἀναζητηθεῖ πολὺ βαθύτερα. Εἰκοσι ἀνθρώποι ἔχασαν τὴ ζωή τους γιὰ τὸ τίποτα, χιλιάδες τσακώνονται κάθε Κυριακή μέσα κι ἔξω ἀπό τὰ γήπεδα, ἄλλοι ἀπό τὴ συγκίνηση γιατὶ ἡ ὁμάδα τους πέτυχε ἡ δέχθηκε γκόλ παθαίνουν καρδιακή προσβολὴ. 'Ενα ἀθλητικό πού θάπτεται ὅλος ὁ κόσμος μεταβλήθηκε σὲ ἔνα ἀπό τὰ πιο χυδαῖα ἐπαγγέλματα. 'Ο σύγχρονος καπιταλισμός ἐγκλωβίζει τὸν ἀνθρώπο σὲ διάφορους χώρους πού μπορεῖ νά υπάρχουν ἐκατοντάδες ἡ χιλιάδες ἀνθρώποι μαζὶ ἄλλα στὴν οὐσία νάναι μόνοι τους, νάναι παθητικός θεατής. Μ' αὐτό τὸν τρόπο προσπαθεῖ νά ἀπομακρύνει τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ τους καὶ νά τοὺς τρέψει μέν χυδαῖς ἐμπορευματικοποιημένες εἰκόνες. Αποτέλεσμα εἶναι ἡ δημιουργία χυδαίων ἀνθρώπων σχίσεων.

Οἱ φίλαθλοι διαχωρίζονται καὶ μαλλώνουν, οἱ ποδοσφαιριστές καὶ οἱ ΠΑΕ πλούτιζουν ἀδιαφορώντας γιὰ τὴ φανέλλα τους. Στὰ γήπεδα καλλιεργεῖται ἡ ψευδῆς συνείδηση ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους τοῦ θεάματος. Πιστεύουμε ὅμως ὅτι ἡ ἀγανάκτηση τοῦ κόδαμου θὰ ἐκδηλωθεῖ σύντομα καὶ θὰ στραφεῖ ἐνάντια σὲ κείνους πού καθημερινά τοῦ στερεοῦν τὴ ζωή καὶ τὸν κοροϊδεύουν, ἀπό τὸ ἔργοστάσιο μέχρι τὰ γήπεδα καὶ τοὺς ἄλλους χώρους κοινωνικῆς ἀποξένωσης.

Φίλοι τῆς ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ,

τὸ περιοδικό μας ἥτανε γιὰ μᾶς μιά πολύ εὐχάριστη ἔκπληξη. Μᾶς ἀρέσατε... εἶναι γνωστές οἱ θέσεις μας γιὰ τὴν ἀνάγκη του νά ύπάρξει καὶ ἐδῶ στὴν 'Ελλάδα, ἔνα συντονισμένο πολυάριθμο κύμα βομβαρδισμοῦ τοῦ συστήματος μὲ ἐπαναστατικά ἡ ἀντεργκράουντ ἔντυπα, ἀπό δοσοὺς ώραίους ἀνθρώπους δέν κάνουνε κέφι τὴν καθημερινή μιζέρια πού μᾶς προσφέρουνε τὰ ἀφεντικά (σάν ἐπακόλουθο τούτης ἀποψής μας, στείλαμε πολλές συνεργασίες στὸ 'Ιδεοδρόμιο, παρακαλώντας τὸ ταυτόχρονα νά μήν κλείσει, γιατὶ ἀν καὶ δέν μᾶς ἐκφράζει στὸ ἀκέραιο, τὸ θεωρούσαμε σάν τὸ μοναδικό μέσο συνοχῆς τῶν ἐτερόκλητων ὁμάδων ἡ ἀτόμων πού κολυμπάνε στὰ νερά τῆς αὐτονομίας...).

Θέλουμε νά ἐλπίζουμε πώς ἐσεῖς δέ θά σταματήσετε στὸ ΕΝΑ ΤΕΥΧΟΣ ὅπως κάνανε μέχρι τώρα τὰ ἀναρχικά ἐλληνικά περιοδικά καὶ πώς θά μπορέσετε νά γίνετε ἔνα ἔντυπο λειτουργικό μέσα στὴν ἐλληνική πραγματικότητα. Φαίνεται νά ἔχετε τὴ δυνατότητα ἀφοῦ καὶ δείχνετε ἀποφασισμένοι γιά κάτι ἄλλο ἄλλα καὶ ἔχετε κάποια ἐπαφή μὲ τὴν διεθνή κίνηση (...ἀν κρίνουμε ἀπό τὰ σκίτσα καὶ τὶς φωτογραφίες, πού ἔχουνε παρθεῖ ἀπό ἀμερικάνικα ἔντυπα τῆς AFC, IWW κλπ.).

'Εάν θέλετε συνεργασίες μας γιὰ τὴν παγκόσμια κίνηση καὶ ἄρθρα, φωτογραφίες ἡ ἄλλο «STUFF» (πού θά χαροῦμε πολὺ νά σᾶς δώσουμε...) δῶστε μας σῆμα στὸ ἐπόμενο τεῦχος σας... καὶ θά κάνουμε τὸ πᾶν νά βοηθήσουμε καὶ ἐμεῖς στὴν ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ. Καὶ μιά παρατήρηση: Καλύτερα νά βγαίνει λιγότερο κυριλέ (IBM καὶ ὅχι φωτοστοιχειοθεσία...) παρά νά ξεμείνετε οἰκονομικά καὶ νά σταματήσετε. Γιατὶ ἀν εἶναι μόνο γιὰ ἔνα τεῦχος τότε καλύτερα νά μήν βγάζατε τίποτα.

'Εκφρασμένοι πλήρως ἀπό τὸ κείμενό σας ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ: ἀνυπομονοῦμε ἐδῶ στὴν Δραπετσώνα νά δοῦμε ὅχι μόνο δεύτερο τεῦχος σας ἄλλα καὶ πολλά πολλά τεύχη...

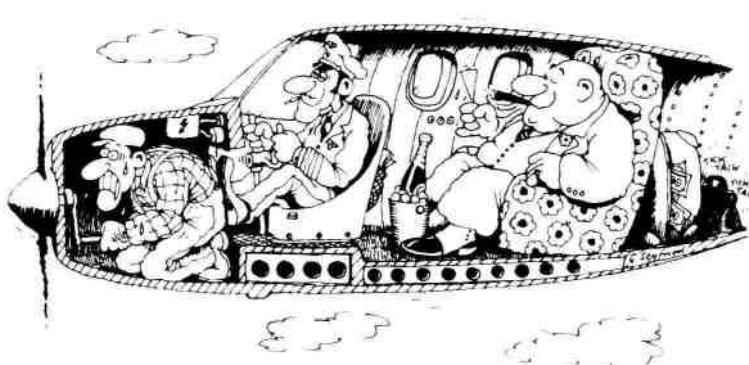
στεκόμαστε ἀλληλέγγυοι... ΚΑΝΤΕ ΜΙΑ ΔΥΟ ...ΤΡΕΙΣ... ΠΟΛΛΕΣ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ!!!!!!

ΓίΠΠ!

Διεθνές κόμμα Νέων Κομματί Πειραιᾶ 'Ελλάδα τῆς 'Ογώπης!

Συνεργασίες δεχόμαστε καὶ δν τυχόν ἔχετε ἐτοιμες στείλτε μας. Πάντως πρέπει νά συμφωνοῦνται κατά ἔνα μίνιμουμ μὲ τὶς ἀπόψεις μας. Γι' αὐτό στείλτε καὶ κάποια διεύθυνση, γιὰ περίπτωση πού χρειαστεῖ συζήτηση.

Στὸ κείμενο ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ἔχουμε κάνει κριτική στὰ σημεῖα «·Η σκέψη καὶ τὸ πάθος μεταμόρφωσαν ριζικά τὸν πλανήτη» καὶ «γεννηθήκαμε μέσα στὴν Ιδεολογία, δέν πιστεύουμε πιά σὲ τίποτα», πού μπορεῖ νά παρανοηθοῦν σάν 'Ιδεαλισμός καὶ Μηδενισμός δυτίστοιχα.

Οι γκραβούρες είναι:

- 13: Μαυροκόκκινες σημαίες στό έξεγερμένο Παρίσι.
- 14: Λαϊκός ρήτορας σέ κατειλημμένη δικλησία.
- 15: «Περιοδικά της Κομμουνάς»
Συναδέλφωση λαοῦ κομμουνάς
- 16: Η πλατεία Βαντόμ, κατεστραμμένη από τους κομμουνάρους
- 17: Στά όδοφράγματα!
- 20: Μάχες στό Παρίσι
- 21: Τό Παρίσι φλέγεται
- 22: Έκτέλεση
- 23: Κομμουνάροι, μαζικά έκτελεσμένοι

'Από διαρχοσυνδικαλιστική έφημερίδα τοῦ 1902

Η «Αύτοδιεύθυνση» βγαίνει στή Θεσσαλονίκη, κάθε μήνα. Διευθύνεται από συντακτική έπιτροπή. Υπεύθυνος σύμφωνα μέ τό νόμο, γιά αύτό τό τεύχος, είναι ο Δημήτρης Μπήτσιος, Ίβηριδος 7, Άνω Τούμπα, Θεσσαλονίκη. Διεύθυνση διληλογραφίας είναι: Σπύρος Μαρκέτος, Άλ. Παλαναστασίου 134, Χαριλάου, Θεσσαλονίκη - τηλ. (031) 305970. Στήν ίδια διεύθυνση μπορούν νά γίνονται οι παραγγελίες κλπ.

Φωτοστοιχειοθεστα: LETTRACOMP, Ζωδόχου Πηγῆς 16, 5ος δροφος, Αθήνα, τηλ. (01) 6449002
Τιμή τεύχους: 35 δρχ.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κεντρική Διάθεση: "ΜΑΥΡΟ ΡΟΔΟ"
Δελφῶν 2 (καὶ Διδότου γωνία) τηλ. 36.08.635

RENE VIENET
MURRAY BOOKCHIN
MAURICE BRINTON
ΠΕΤΡΟΣ ΚΡΟΠΟΤΚΙΝ
INTER. SITUATIONNISTE
EMILE MARENSSIN
JAIME SEMPRUN
KARL MARX
ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ
ΚΩΝ ΜΠΕΝΤΙΤ
ΚΩΝ ΜΠΕΝΤΙΤ
ΓΚΥ ΝΤΕΜΠΟΡ
POZA ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ
POZA ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ
IDA METT
ΒΙΛΧΕΛΜ ΡΑΙΧ
Α. ΣΤΙΝΑΣ
Π. ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΟΛΙΝ
ΒΟΛΙΝ
RATGEB
ΣΑΚΚΟ-BANTZETTI
ANTONIO TELLEZ
GERHARD VINNAI
MAURICE BRINTON
LEFORD-ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ
GEORGE ORWELL
MURRAY BOOKCHIN
ΜΚΥ ΝΤΕΜΠΟΡ

Μάης 1968.....	180
• Η Οικολογία τῆς Έλευθερίας.....	120
Οι Μπολσεβίκοι καὶ ὁ Εργατικός Ελεγχος.....	150
Νόμος καὶ Έξουσία.....	130
Τό Σημεῖο Εκρηκτικής Ιδεολογίας στὴν Κίνα.....	40
Μπάντερ-Μάϊνχοφ (R.A.F.).....	160
• Ο Κοινωνικός Πόλεμος στὴν Πορτογαλία.....	80
Τά Φιλοσοφικά Χειρόγραφα τοῦ 1844.....	220
• Ο θεός καὶ τὸ Κράτος.....	65
• Αριστερισμός - τόμος I.....	100
• Αριστερισμός - τόμος II.....	80
• Η Κοινωνία τοῦ Θεάματος.....	160
• Η Συσσώρευση τοῦ Κεφαλαίου - τόμος I.....	120
• Η Συσσώρευση τοῦ Κεφαλαίου - τόμος II.....	200
• Η Κομμούνα τῆς Κρονστάνδης.....	65
Ταξική Συνείδηση.....	100
• Εργατικά Κράτη-Εργατικά Κόμματα.....	45
Πόλεμος κατά τοῦ Πολέμου.....	90
• Η Ἀγνωστη Ἐπανάσταση - τόμος I.....	140
• Η Ἀγνωστη Ἐπανάσταση - τόμος II.....	240
• Από τὴν ἄγρια ἀπεργία.....	65
Γράμματα τῆς Φυλακῆς.....	45
Σαμπατέ.....	150
Τό Ποδόσφαιρο σάν Ιδεολογία.....	80
Τό Παράλογο στὴν Πολιτική.....	90
Σοσιαλισμός ἢ Βαρβαρότητα.....	75
Προσκύνημα στὴν Καταλωνία.....	125
• Άκου Μαρξιστή.....	80
Πρός μιάν ἀπελευθερωτική τεχνολογία.....	180
Εἰσαγωγή στὴν "Κοινωνία τοῦ Θεάματος".....	45

ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 1
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 2
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 3
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 4
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 5
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 6
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 7
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 8
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ Νο 9

ΑΦΙΣΣΑ
ΑΦΙΣΣΑ
ΑΦΙΣΣΑ
ΑΦΙΣΣΑ

• Η Μιζέρια τῶν Φοιτητικῶν κύκλων.....	45
• Η Ἐκλογική Ἀπεργία.....	45
Γενικευμένη Αύτοδιεύθυνση.....	45
Ταξικός Πόλεμος στὴ Βαρκελώνη.....	45
• Η Πάλη τῶν Τάξεων στὴν Ἐλλάδα.....	45
Βιετνάμ (πόλεμος-εἰρήνη).....	45
• Η Ἀνάπτυξη τοῦ Κεφαλαίου στὴν Ἐλλάδα.....	45
• Επιθυμία καὶ Ἀνάγκη.....	45
Πρόβος: Ἀμστερνταμ '65.....	45
Κάτω δ Πόλεμος.....	25
• Η "συμμορία" BONNOT.....	25
Πρωτομαγιά 77.....	25
• Οδοφράγματα Μάης '68.....	25

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ζωοδόχου Πηγής 17
τηλ. 36.39.980

ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ Ζωίκοτητα - 'Ανθρωπότητα
ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ 'Η Παρισινή Κομμούνα και ή ίδεα του Κράτους
ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ Φεντεραλισμός, Σοσιαλισμός,
'Αντιθεολογισμός
ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ Κρατισμός και 'Αναρχία
ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ Γιά ένα 'Αντιεξουσιαστικό Σοσιαλισμό
ΡΟΥΝΤΟΛΦ ΡΟΚΕΡ 'Αναρχισμός και 'Αναρχοσυνδικαλισμός
ΕΡΡΙΚΟ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑ Χωρίς 'Εξουσία
ΚΑΡΔΟ ΚΑΡΙΕΡΟ Σύνοψη του «Κεφάλαιου» του Μάρκ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΚΕΨΗ

ΡΑΟΥΑ ΒΑΝΕΓΚΕΝ 'Η Βίβλος των 'Ηδονών
Μ. ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ — Κ. ΓΟΥΩΡΝΤ Αύθορμησμός και 'Οργάνωση
Μ. ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ — Α. ΡΟΜΠΕΡΤΣ 'Η Οικολογία και ή
'Επαναστατική Σκέψη
ΜΑΡΡΑΙΗ ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ 'Ιεραρχία και Κυριαρχία
ΜΑΡΡΑΙΗ ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ Τά 'Ορια της Πάλης 'Η διαλεκτική της
ιστορικής άναπτυξής των πόλεων
ΑΛΝΤΟΥΣ ΧΑΞΕΛΕΫ 'Επιστροφή στὸν Θαυμαστό Νέο Κόσμο

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ε. ΡΗΝΤ — Ε. ΓΚΟΛΝΤΜΑΝ 'Ο Μύθος της Μητρότητας
Κ. ΕΡΛΙΧ — Λ. ΦΑΡΟΟΥ 'Αναρχισμός και Φεμινισμός

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΟΛΛΟΝΤΑΪ 'ο iErtlāw της Ergatīn Melissή

SEIRA TZVRTZ ORGOYEL

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΟΛΛΟΝΤΑΪ 'Ο Έρωτας των 'Έργατριών
Μελισσών

ΣΕΙΡΑ ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ

ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ Οι 'Αλήτες του Παρισιού και τοῦ Λονδίνου
ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ Στίς Φάμπρικες τοῦ Γουηγκαν Πάιαρ
ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ Κρατήστε Σφιχτά τὸν Μικροαστισμό σας
ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ Στή Σκιά τοῦ 1984
ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ 'Η Φάρμα τῶν Ζώων
ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ Φόρος Τιμῆς στήν Καταλωνία
ΤΖΩΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ Μέρες τῆς Μπούρμα

ΙΣΤΟΡΙΑ — ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

ΑΛΜΠΕΡΤ ΜΕΛΤΣΕΡ Τό 'Αναρχικό Κίνημα στήν Κίνα
ΑΛΜΠΕΡΤ ΜΕΛΤΣΕΡ 'Αντισταση δίχως Σύνορα. Τό 'Επαναστατικό Κίνημα στήν Εύρώπη (1946-1976)
ΜΕΤΣΑΓΙΕΦ 'Η Κατήχηση τοῦ 'Επαναστάτη
ΑΜΠΕΛ ΠΑΣ Ντουρούτι - 'Η Κοινωνική 'Επανάσταση στήν 'Ισπανία τόμος Α'
ΑΜΠΕΛ ΠΑΣ Ντουρούτι - 'Η Κοινωνική 'Επανάσταση στήν 'Ισπανία τόμος Β'
ΝΤΑΝΙΕΛ ΓΚΕΡΕΝ 'Ο 'Αναρχισμός
Οι «ΙΣΒΕΣΤΙΕΣ» τῆς ΚΡΟΣΤΑΝΔΗΣ (Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΤΗΣ ΚΡΟΣΤΑΝΔΗΣ)
ΟΛΙΒΙΕ — ΛΑΝΤΑΟΥ 'Η GPU στήν 'Ισπανία

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ — ΑΝΤΙΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

ΒΙΛΧΕΜ ΡΑΪΧ Οι Ρίζες τῆς Σεξουαλικῆς Καταπίεσης
ΒΙΛΧΕΜ ΡΑΪΧ 'Η Πάλη τῶν Τάξεων και ή Ψυχανάλυση
ΒΙΛΧΕΜ ΡΑΪΧ Τό Ξεπέρασμα τοῦ Οιδιπόδειου Συμπλέγματος
ΒΙΛΧΕΜ ΡΑΪΧ 'Ερωτισμός και Αύτοερωτισμός
ΒΙΛΧΕΜ ΡΑΪΧ Χειρόγραφα Βιοφυσικῆς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Καπιταλισμός και Πάλη τῶν Τάξεων στήν Πολωνία 1970-1980
ΑΝΤΥ ΑΝΤΕΡΣΟΝ 'Η Ούγγρική 'Επανάσταση τοῦ 1956